

ALENKA V KRAJI DIVŮ A ZA ZRCADLEM

Lewis Carroll

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

41 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Městská knihovna v Praze

Alenka
v kraji divů
a za zrcadlem

Lewis Carroll

Přeložili Aloys a Hana Skoumalovi

Znění tohoto textu vychází z díla [Alenka v kraji divů a za zrcadlem](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Albatros v roce 1983. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

---

§

Text díla (Lewis Carroll: Alenka v kraji divů a za zrcadlem), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 20. 9. 2018.

OBSAH

Alenka v kraji divů	7
Dolů králičí dírou	8
Kaluž slz	16
Kuriální závod a sáhodlouhý obrázek	23
O tom, jak Vilík komínem vylít	29
Houseňákova rada	37
Vepř a pepř	45
Bláznivá svačina	55
Královnino krocketové hřiště	63
Paželví povídka	73
Humří čtverylka	81
Kdo ukradl vdolky	89
Alenčino svědectví	96
Za zrcadlem, a s čím se tam Alenka setkala	106
Předmluva	108
Dům za zrcadlem	109
Zahrada živých květin	122
Hmyz za zrcadlem	132
Tydliták a Tydlitek	141
Vlna a voda	155
Valihrach	166
Lev a jednorožec	178
„Je to můj vynález“	188
Královna Alenka	206
Třesení	221
Probuzení	222
Komu se to zdálo?	223
O autorovi Alenčiných dobrodružných příběhů	225

Svůj překlad obou knih Alenčiných dobrodružství
věnují překladatelé třem znamenitým znalcům
života a díla Lewise Carrola, z nichž první
je Američan a ostatní dva Angličané.
Jejich jména sem vpisuji v úctě a obdivu:

WARREN WEAVER
(Second Hill, New Milford)

ROGER LANCELYN GREEN
(Poulton-Lancelyn, Bebington)

DEREK HUDSON
(Kensington, Londýn)

**Alenka
v kraji divů**

Dolů králičí dírou

Alenku už mrzelo sedět na břehu vedle cesty a nic nedělat. Párkrát nakoukla sestře do rozečtené knížky, ale nebyly tam žádné obrázky a nic se tam nepovídalo, a co je do knížky, když v ní nejsou žádné obrázky a nic se tam nepovídá, řekla si Alenka.

Rozvažovala tedy u sebe (pokud to vůbec šlo, byla horkem celá ospalá a zmámená), zda bude dost zábavné uvít si věneček z kopretin, aby kvůli tomu vstala a natrhala si je, a tu vedle ní přeběhl Bílý Králík s červenýma očima.

Nebylo na tom nic zvláštního a nijak podivné to Alence nepřipadlo, když Králík prohodil: „Jeje! Jeje! Přijdu pozdě.“ (Když nad tím potom dumala, napadlo jí, že ji to mělo zarazit, jenže v tu chvíli jí to připadlo docela samozřejmé); ale když pak Králík dokonce *vyndal z kapsy u vesty hodinky*, podíval se na ně a běžel dál, Alenka vyskočila; blesklo jí hlavou, že jakživ neviděla, aby měl Králík kapsu u vesty, natož aby z ní vyndával hodinky, popadla ji zvědavost a rozběhla se přes pole za ním a šťastně ho dohonila, zrovna když pod keřem hupl do velké králičí díry.

V mžiku se pustila Alenka za ním, a jak se zas dostane ven, na to vůbec nepomyslela.

Králičí díra vedla kus rovně jako tunel a pak najednou se prudce svažovala dolů, tak prudce, že Alenka neměla vůbec kdy se zastavit a padala do hluboké jámy.

Buď byla ta jáma velmi hluboká, nebo padala Alenka tak pomalu, že měla kdy rozhlížet se kolem sebe a přemýšlet, co bude asi dál. Nejprve zkoušela dívat se dolů, kam to vlastně padá, ale nic neviděla, bylo tam tma; ohlížela se tedy po stěnách jámy a všimla si, že je tam plno polic a přihrádek: tu a tam visely na skobách mapy a obrázky. Cestou sebrala z jedné police sklenici; stálo na ní POMERANČOVÁ ZAVAŘENINA, ale zklamala se, byla prázdná. Zahodit ji, to se jí nezdálo, aby snad někoho nezabila, a tak ji při tom padání šťastně strčila do jedné poličky.

„No ne,“ řekla si Alenka. „Po takovémhle pádu skutálet se ze schodů, to už pro mě nic nebude. To mě ale budou doma pokládat za hrdinku! Kdybych třeba ze střechy spadla, ani nemuknu!“ (To už asi ne.)

Stále hloub a hloub a hloub. Což tomu padání nikdy nebude konec? „To bych ráda věděla, kolik mil jsem se propadla?“ řekla nahlas. „Už budu až někde u středu Země. Počkat: bude to asi čtyři tisíce mil hluboko –“ (Alenka se totiž ve škole všelico naučila, nebyla to sice nejvhodnější chvíle, chlubit se, co všechno ví, protože ji nikdo neslyšel, ale neškodí trochu si to zopakovat) „– ano, tak daleko to asi bude – ale v jaké zeměpisné délce a šířce jsem se to octla?“ (O tom, co je zeměpisná délka a šířka, neměla Alenka ani ponětí, ale když ono to tak báječně zní.)

A potom zase spustila: „To jsem zvědavá, jestli propadnu skrz celou zeměkouli! To bude legrace, až vylezu u lidí, co chodí po hlavě! U Protichodců, myslím –“ (byla ráda, že ji teď nikdo neslyší, to slovo nějak správně neznělo) „– přece jen se budu muset zeptat, jak se to tam u nich jmenuje. Prosím vás, paní, je tady Nový Zéland nebo Austrálie?“ (při těch slovech se pokoušela uklonit – to je nápad, klanět se, když člověk padá! Jestlipak byste to dokázali?) „Co si ta paní o mně pomyslí, jaká jsem nevzdělaná holka! Ba ne, ptát se nebudu; třeba uvidím nějaký nápis.“

Stále hloub a hloub a hloub. Nic jiného se dělat nedalo, a tak se Alenka zase rozpovídala. „Micce se bude po mně večer jistě stýskat!“ (Micka byla kočka.) „Snad si na ni při svačině vzpomenou s miskou mléka. Mícinke, kdybys tu tak byla se mnou! V povětří asi žádné myši nejsou, ale třeba bys chytla netopýra, ten je přece skoro jako myš. Jen jestli jedí kočky rády netopýry?“ Na Alenku šly dřímoty, jako ve snu si opakovala: „Rády kočky netopýry? Rády kočky netopýry?“ A potom zas: „Rádi kočky netopýři?“ Ani na to, ani na ono odpovědět nemohla, a tak bylo celkem jedno, jak to říká. Spánek ji zmáhal a zrovna se jí zdálo, že se vede s Mickou za ruku a vážně se jí ptá: „Pověz mi, Micko, pravdu, taky ráda netopýra?“, a vtom bum bác! dopadla na hromadu suchého listí a dál už nepadala.

Alenka si ani trochu nenatloukla a v mžiku byla zas na nohou; podívala se vzhůru, nad ní bylo tma; před sebou měla zase dlouhou chodbu a po ní pořád ještě utíkal Bílý Králík. Měla nejvyšší čas. Běžela s větrem o závod, a jak zahýbal za roh, zaslechla ještě: „U sta slechů a fousků, to už je pozdě!“ Ještě když zahýbala za roh, byla mu v patách, ale Králíka už vidět nebylo; octla se v dlouhé úzké síni osvětlené řadou lamp visících ze stropu.

Kolem dokola byly dveře, ale všechny zamčené; Alenka prošla síní po jedné straně až na konec a po druhé zas zpátky, u všech dveří brala za kliku a potom kráčela prostředkem celá smutná, jak se odtamtud dostane.

Najednou se octla před dvounohým stolčkem a ten byl celý ze skla; byl na něm jenom zlatý klíček a Alence hned napadlo, jestli není od některých dveří v síni. Ale ouha! Bud' byl zámek moc velký, nebo klíček moc malý, žádné dveře se nedaly otevřít. Ale když podruhé obcházela síň, octla se před záclonkou, které si předtím nevšimla, a za ní byla dvířka nějakých patnáct palců vysoká; zkoušela zlatým klíčkem odemknout a sláva, klíček se k zámku hodil!

Alenka dvířka otevřela a před ní byla chodbička o nic širší než krysí díra. Alenka poklekla a tou chodbičkou hleděla do divukrásné zahrady. Zatoužila dostat se z té tmavé síně a procházet se mezi bujně kvetoucími záhonky a chladivými vodotrysky, ale nemohla dvířky prostrčit ani hlavu: „A i kdybych hlavou prošla, co je mi to platné, když neprojdou rameny. Kdybych se tak mohla sklápnout jako dalekohled! Snad by to

šlo, jenom vědět, jak na to.“ Ono totiž Alenku potkalo za tu chvíli tolik nevidaného, že už jí skoro všechno připadalo možné.

Čekat u dvířek nebylo nic platné, a tak se Alenka vrátila ke stolku, jestli tam třeba nenajde ještě nějaký klíček, nebo aspoň nějaký návod, jak se sklápnout jako dalekohled. Tentokrát tam našla lahvičku („ta tu předtím určitě nebyla,“ řekla si Alenka) a ta měla na hrdle cedulku s nápisem krásně vytištěným velkými písmeny: VYPIJ MĚ.

To se lehkou řečí „vypij mě“, ale moudrá Alenka se do toho nepohrne. „Ba ne,“ řekla si, „napřed se podívám, jestli tam není označení *jed*.“ Co se už načetla hezkých povídek o tom, jak děti uhořely, jak je divá zvěř sežrala a mnoho jiných nepříjemností je potkalo jen proto, že nebdaly prostých ponaučení, která jim jejich přátelé vštěpovali; tak např.: že se spálíš, když držíš moc dlouho v ruce žhavý pohrabáč, že ti obyčejně teče krev, když se hodně hluboko řízneš nožem, a také nezapomínala na to, že když si pořádně přihneš z lahvičky označené *jed*, dříve nebo později ti to nebude dělat dobře.

Ale na lahvičce nestálo *jed*; Alenka se tedy odhodlala, že to ochutná. Bylo to moc dobré (chutnalo to jako třešňový koláč, krém, ananas, pečený krocan, karamel a topinky s máslem dohromady) a za chvíli to měla v sobě.

„To je mi divně,“ řekla Alenka. „Nejspíš se už sklápím jako dalekohled.“

A opravdu; měřila už jen deset palců na výšku a celá se rozzářila radostí nad tím, že takhle veliká už projde dvířky do té krásné zahrady. Ale napřed chvíli počkala, jestli se snad ještě víc nescvrkne. Trochu trnula. „A co jestli se nakonec rozplynu, jako když svíčka dohoří,“ řekla si Alenka. „Jak asi budu potom vypadat, to bych ráda věděla.“ A vymýšlela si, jak vypadá plamen svíčky, když se sfoukne, co se pamatuje, nic takového jakživ neviděla.

Nic se s ní už nedělo, a tak se za chvíli rozhodla, že půjde rovnou do zahrady; ale chudák Alenka! došla ke dvířkám a zjistila, že si ten zlatý klíček zapomněla; vrátila se pro něj ke stolku, ale už na něj nedosáhla: přes sklo ho jasně viděla, a tak šplhala po jedné noze u stolku, ale moc

jí to klouzalo; až ji to šplhání nakonec zmohlo, a tak si, chudinka, sedla a dala se do pláče.

„No tak, pláčem nic nespravíš,“ spustila na sebe zhurta Alenka. „Hned přestaň, to ti radím!“ Obyčejně si radila dobře (ač málokdy uposlechla) a někdy si tak zostra vyhubovala, až jí vhrkly slzy do očí; a jednou, jak si vzpomíná, málem si napohlavkovala za to, že jak hrála sama se sebou kroket, švindlovala; ona totiž ta zvláštní holčička ráda dělala, jako by byla ve dvou osobách. „Ale dělat, že jsem ve dvou osobách, to teď nejde,“ řekla si nešťastná Alenka. „Zbývá mě ani ne na jednu pořádnou osobu!“

A tu zahlédla pod stolem skleněnou krabičku; otevřela ji a našla v ní koláček a na něm z hrozinek krásný nápis: SNĚZ MĚ. „Tak ho sním,“ řekla Alenka, „a jestli po něm povyrostu, dosáhnu na klíček; a jestli se ještě scvrknu, podlezu pod dvířky. Tak se přece jen do zahrady dostanu, ať se stane, co chce!“

Kousek ujedla a starostlivě si říkala: „Nahoru, nebo dolů“; sáhla si na hlavu, zdali jí přibývá, nebo ubývá, a nemálo ji překvapilo, že zůstává stejně velká; toť se ví, to už tak bývá, když se jí koláč, ale Alenka si už tak zvykla na samé nevídané věci, že obyčejnský život jí připadal nudný a hloupý. Pustila se tedy do koláče a hned ho měla v sobě.

Kaluž slz

„Úžasnoucnější a úžasnoucnější!“ zvolala Alenka (tu chvíli zapomněla samým překvapením správně mluvit); „ted' se zas vytahuji jako ten nejdelší dalekohled na světě. Sbohem, nožičky!“ (Když se totiž podívala na nohy, skoro na ně nedohlédla, tak byly daleko.) „Ach mé nožičky, kdo vám ted', chudinky, bude obouvat boty a punčochy? Já jistě ne! Budu od vás tuze daleko, kdepak bych se o vás mohla starat: musíte si poradit samy – ale musím na ně být hodná,“ řekla si Alenka, „nebo nepůjdou, kam budu chtít! Třeba jim dám vždycky nové boty pod stromeček.“

A tak si dále vymýšlela, jak to zařídí. „Budou jim je musít dát doručit,“ řekla si, „to bude legrace, posílat dárky vlastním nohám. A jak divně se bude vyjímat adresa!

*Vážená
Pravá Noha Alenčina
Rohožka před Krbem
u Mřížky
(s pozdravem od Alenky)*

Jeje, co to mluvím za nesmysly!“

Vtom vrazila hlavou do stropu síně: měřila totiž přes devět stop; popadla zlatý klíček a alou do zahrady.

Nešťastná Alenka! Lehla si na bok a jedním okem hleděla do zahrady, na víc se nezmohla; projít dvířky ted' už teprve nemohla; posadila se a znovu se dala do pláče.

„Styd' se,“ řekla si Alenka, „taková velká holka...“ (a taky že byla), „... a takhle plakat! Hned přestaň, to ti povídám!“ Ale plakala dál a tolik slz prolila, až měla kolem sebe louži na čtyři palce hlubokou, rozlévající se do poloviny síně.

Za chvíli zaslechla zdálky drobné cupitání; honem si utřela oči a podívala se, kdo to jde. To se vracel Bílý Králík, celý vyparáděný, v jedné ruce bílé kozinkové rukavice, v druhé velký vějíř; přihopkal, samý spěch, a přitom si broukal: „Ach, ta vévodkyně, ta vévodkyně! Ta mi dá, jestli přijdu pozdě!“ Alenka byla tak nešťastná, že by byla kohokoli poprosila o pomoc; a tak když se k ní Králík přiblížil, spustila tiše a bázlivě: „Prosím vás, pane –“ Králík se zarazil, upustil bílé kozinkové rukavice a vějíř a pádlil do tmy, co mu nohy stačily.

Alenka zvedla rukavice a vějíř, a protože bylo v síni horko, ovívala se a takto si povídala: „Ach jo! Dnes je všechno naruby. A ještě včera to bylo jako jindy. Copak se se mnou v noci stala nějaká změna? Počkat: byla jsem to já, když jsem ráno vstávala? Tak se mi zdá, že mi bylo nějak divně. Ale jestli to nejsem já, ptám se dál, kdo tedy jsem? To je ta záhada!“ A probírala všechny známé děti, stejně staré jako ona, jestli se snad v některé z nich neproměnila.

„Určitě nejsem Ada,“ řekla si Alenka, „ona má takové dlouhé lokýnky a já nemám žádné; a Mabel přece taky nejsem, já toho tolik umím a ona, ach, ta neumí skoro nic! A ostatně ona je ona a já jsem já – a vůbec, je to záhada! Zkusím, jestli ještě umím, co jsem dřív uměla. Tak tedy: čtyřikrát pět je dvanáct, čtyřikrát šest je třináct, čtyřikrát sedm je – ach, jéje! Takhle se do dvaceti vůbec nedopočítám! Ale na násobilce tolik nezáleží, zkusíme to se zeměpisem. Londýn je hlavní město Paříže a Paříž je hlavní město Říma a Řím – kdepak, tak to vůbec není. Nejspíš jsem se proměnila v Mabel. Zkusím odříkat ‚Nad Berouňkou‘ –“ Složila ruce v klín, jako by odříkávala úlohu, a spustila, ale hlas měla chraplavý a cizí a slova nezněla stejně jako dřív:

*Na Berouňce pod Tetínem
krokodýl se vyhřívá,
hoví si v tom proudu líném
jako kláda neživá.*

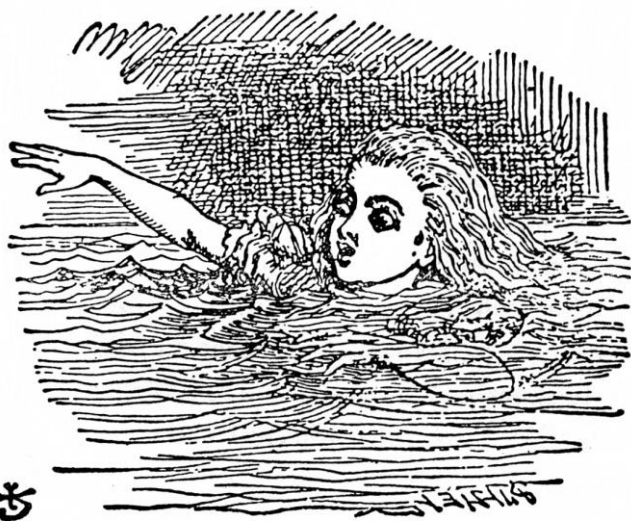
*Potutelně usmívá se
v šupinatém pancíři,
očkem po rybičkách pase,
zda mu ve chrťán zamíří.*

„Takhle to jistě není,“ řekla Alenka a znovu se jí zalily oči slzami, když povídala: „To už je jisté, je ze mě Mabel, teď se musím odstěhovat do toho jejich baráčku, hračky žádné a ouvej! toho učení! Kdepak, už to mám; jestli jsem Mabel, zůstanu tady! Jen ať si sem strkají hlavu a vola-

jí: ‚Pojď ven, milánku!‘ Jenom zvednu hlavu a řeknu: ‚Tak kdo tedy jsem? Napřed mi to povězte, a když budu tou osobou ráda, vyjdu ven – když ne, zůstanu tady, dokud se nestanu někým jiným.‘ Ach jéje,“ Alenka se znovu rozplakala: „Kdyby sem tak někdo strčil hlavu! Už se mi tu nechce být tak sama!“

Při těch slovech se podívala na ruce a podivila se, že si za řeči navlíkla Králíkovu bílou kozinkovou rukavičku. „Jak je to možné?“ řekla si. „To se asi zas zmenšují.“ Vstala a šla se poměřit ke stolku a od oka odhadla, že měří asi dvě stopy a pořád se ještě scvrkává. Přišla na to, že to je vějířem, který má v ruce, a honem ho pustila, zrovna včas, než se docela scvrkla.

„To jsem měla namále!“ řekla Alenka, tou náhlou změnou celá vylekaná, ale šťastná, že ještě žije: „A teď honem do zahrady!“ Horempádem se rozběhla k dvířkám – ale ouha! dvířka byla zavřená a zlatý klíček ležel jako předtím na skleněném stolku, „a je to čím dál horší,“ řekla si chudinka, „protože tak malá jako teď jsem jakživa nebyla! To je ale hloupé.“

Při těch slovech uklouzla a žbluňk! byla po krk ve slané vodě. Nejprve ji napadlo, že snad spadla do moře, „tak to pojedu domů vlakem,“ řekla si Alenka. (Byla totiž jednou jedinkrát u moře a hned usoudila, že ať jde člověk na anglickém pobřeží, kam chce, všude uvidí v moři spoustu převozných kabin, dále děti, jak nabírají dřevěnými lopatkami písek, potom řadu penzióů a za nimi nádraží.) Ale brzy přišla na to, že je v kaluži slz, které naplakala, když měřila devět stop.

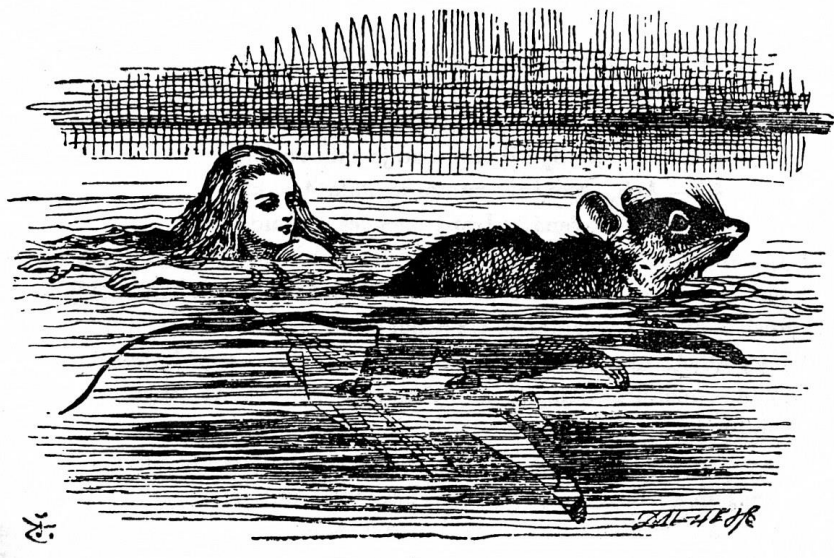
„Neměla jsem tolik plakat!“ řekla si Alenka a plavala sem a tam, aby z toho vybředla. „Za trest se teď utopím ve vlastních slzách! To bude divné! Ale dnes je divné všechno.“

A tu v kaluži kousek od ní něco zašplouchalo – i plavala tam podívat se, co to je. Zprvu jí to připadalo jako mrož nebo hroch, ale potom si vzpomněla, jak je maličká, a zjistila, že to je jen myška, která stejně jako ona sklouzla do vody.

Což abych na myš promluvila, pomyslíla si Alenka. Jsou tady samé nevídané věci, kdoví, třeba umí ta myš mluvit. Ostatně nic se nestane, když to zkusím. Spustila tedy: „Ó myši, nevíš, jak bych se dostala z té kaluže? Mám už toho plavání tady dost, prosím tě, ó myši!“ (Alenka si myslila, že takhle se s myší mluví. Nikdy to nedělala, ale jak si pamatovala, v bratrově latinské mluvnici stálo: *myš – myši – myši – myš – ó myši!*) Myš se na ni podívala zvědavě a jako by na ni jedním očkem mrkla, ale nic neříkala.

Možná že nerozumí anglicky, myslila si Alenka. Tohle bude francouzská myš, přišla sem s Vilémem Dobyvatelem. (Alenka sice z dějepisu leccos věděla, ale kdy se co událo, o tom neměla ani potuchy.) Spustila tedy znovu: „Où est ma chatte?“ To byla první věta z francouzské učebnice. Myš se najednou vymrštila z vody a jako by se po celém těle třásla strachy. „Ach, odpusť, Myško,“ vyhrkla Alenka samým leknutím, že se snad toho zvířátka nějak nemile dotkla. „Dočista jsem zapomněla, že nemáš ráda kočky.“

„Že nemám ráda kočky!“ zapištila pronikavě a zlostně Myš. „Ty bys je na mém místě měla ráda?“

„Asi ne,“ chlácholila ji Alenka, „už se proto nezlob. Ale naši Micku bych ti přec ráda ukázala, jen bys ji uviděla, hned by sis kočky zamilovala. To je ti mírné stvoření.“ Alenka pomaloučku plavala po kaluži a spíše jen pro sebe si povídala: „Tak mile přede u krbu, líže si packy a myje si čumáček – a když ji chovám, je taková měkounká – a báječně chytá myši – Ach, promiň!“ znovu zvolala Alenka, protože Myš se celá zježila, jistě byla uražená. „Jestli nechceš, nebudeme už o ní mluvit.“

„Jak to, my!“ zvolala Myš, roztřesená od hlavy až po špičku ocasu. „Copak já o tom mluvím! Naše rodina odjakživa kočky nenávidí – ty zlomyslné, sprosté ničemnice! Už ať mi o nich necekneš!“

„Už ne!“ Alenka to honem zamlouvala. „Máš – máš ráda – třeba psy?“ Myš neodpověděla, a tak se Alenka rozpovídala. „Blízko nás mají hezkého pejska, ráda ti ho ukážu! Je to foxteriér s chytrýma očkama a hnědou srstí ti má, ach, takovou chundelatou! Hodíš mu něco a on ti to přinese, panáčkuje a prosí o jídlo a dělá ještě jinší kousky, kdepak kdybich si honem na všechno vzpomněla – patří jednomu sedlákově a ten o něm říká, že je moc užitečný, že by ho nedal ani za sto liber! Že prý

mu schytá všechny krysy a – jémine!“ zahořekovala Alenka, „už jsem ji zas urazila!“ Myš totiž plavala o překot pryč od ní, až rozvířila celou kaluž.

Alenka na ni vlídně zavolala: „Myško! Prosím tě, vrať se a nebudeme už mluvit o kočkách ani o psech, když je nemáš ráda!“ Myš to zaslechla, obrátila se a pomalu plavala zpátky k ní. Byla úplně zsinálá (to zlostí, pomyslí si Alenka) a tiše a zajíkávě řekla: „Pojďme na břeh, povím ti svůj příběh a pak pochopíš, proč nenávidím kočky a psy.“

Však už měly načase vylézt, kaluž se hemžila ptáky a zvířaty, jak do ní padali. Byla tam Kachna a Blboun, Papoušek a Orlík a jiná podivná stvoření. Alenka je vedla a všichni doplávali na břeh.

Kuriální závod a sáhodlouhý obrázek

Sešla se tam na břehu prapodivná cháska – ptáci s urovaným peřím a ostatní zvířata se zplihlou srstí, všichni promočení, podráždění, nevrlí.

Především jim šlo samozřejmě o to, jak se usušit: radili se a za chvíli se s nimi Alenka nenuceně bavila, jako by je znala odjakživa. Dokonce se poškorpila s Papouškem a ten ji nakvašeně usadil: „Jsem starší než ty, a tak to musím vědět líp.“ Alenka mu to nechtěla uznat, dokud jí nepoví, kolik je mu; a protože jí to Papoušek zanic nechtěl říct, nedalo se nic dělat.

Nakonec vykřikla Myš, která se zřejmě těšila všeobecné vážnosti: „Všichni se posad'te a poslouvejte! Já vás osuším jedna dvě!“ Hned se všichni posadili, Myš uprostřed. Alenka na ni starostlivě upírala oči; jestli se hned neosuší, to věděla, dostane rýmu jako trám.

„Ehm!“ odkašlala si významně Myš. „Dáváte všichni pozor? Nic suššího nad tohle neznám. Ticho, prosím! Vilém Dobytel, jemuž přál papež, brzy podrobil Angličany, kterým se nedostávalo vůdců a poslední dobou se oddávali loupežím a výbojům. Edvin a Morkar, hrabata z Mercie a Northumbrie –“

„Brr!“ otrásl se Papoušek.

„Prosím?“ zeptala se Myš zamračeně, ale zdvořile. „Říkal jsi něco?“

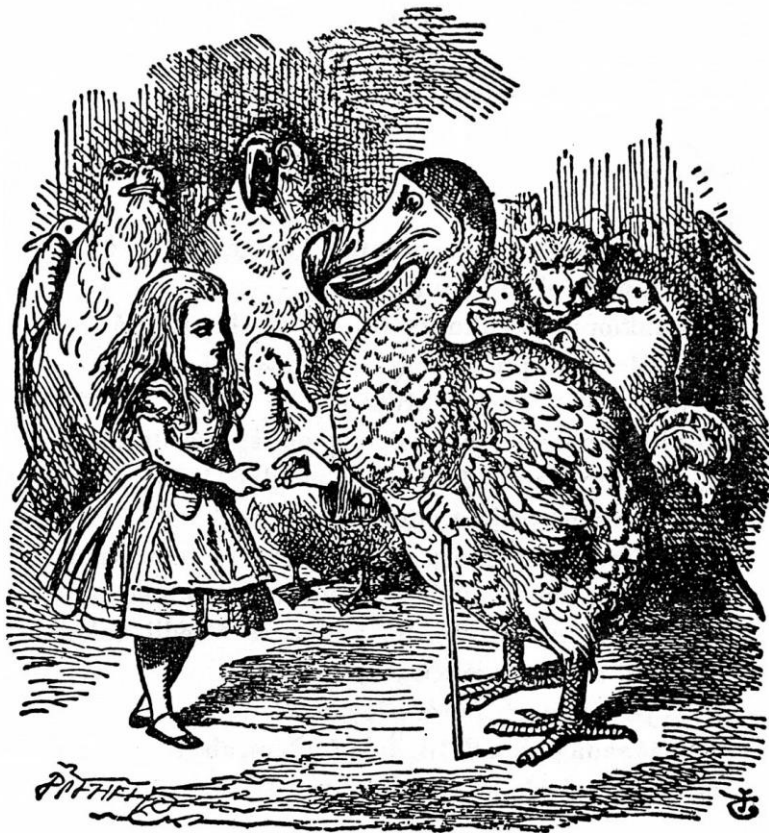
„Já ne!“ řekl honem Papoušek.

„No proto,“ řekla Myš. „Tedy pokračuji. Edvin a Morkar, hrabata z Mercie a Northumbrie, se přidali k jeho praporu, a dokonce Stigand, vlastenecký arcibiskup canterburský, to shledal prospěšným –“

„Co shledal?“ zeptala se Kachna.

„No přeče to,“ odsekla Myš nadurděně, „snad víš, co je to.“

„Samozřejmě že vím, co je to, když to hledám já,“ řekla Kachna. „Bývá to žába nebo červ. Ale jde o to, co shledal arcibiskup.“

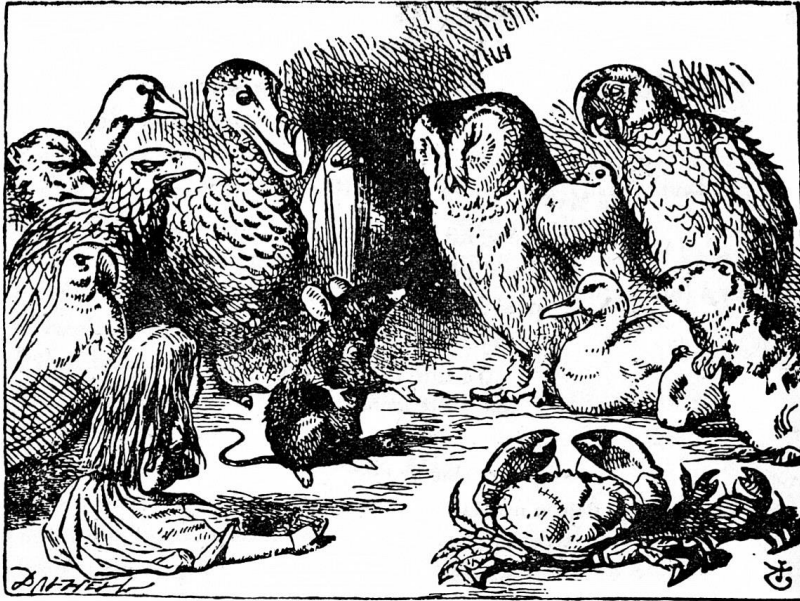

Myš si této otázky nevšímal a rychle pokračovala: „- to shledal prospěšným, vydal se s Edgarem Athelingem Vilémovi v ústrety nabídnout mu korunu. Vilém si zpočátku vedl umírněně. Ale zpupnost jeho Normanů - Jak je vám, milá?“ obrátila se Myš k Alence.

„Mokrý jako dřív,“ řekla Alenka smutným hlasem. „Vůbec jsem při tom neuschla.“

„Když je tomu tak,“ řekl slavnostně Blboun a vstal, „navrhuji odročení schůze za příčinou bezodkladného akceptování efektivnějších procedur -“

„Mluv jasně!“ řekl Orlík. „Já těm dlouhatánským slovům nerozumím a ostatně ty, jak se mi zdá, taky ne!“ A Orlík sklopil hlavu, aby nebylo vidět, jak se usmívá, zato jiní ptáci se uchichtli.

„Chtěl jsem říct jen tolik,“ bránil se Blboun uraženě, „že nejlíp se usušíme kuriálním závodem.“

„Co je to kuriální závod?“ zeptala se Alenka; ne že by jí na tom záleželo, ale Blboun se odmlčel, jako by čekal, že někdo něco řekne, a bylo vidět, že se do toho nikomu nechce.

„No nejlépe si to vysvětlíme,“ řekl Blboun, „když to uděláme.“ (A protože byste si to možná někdy v zimě sami rádi zkusili, řeknu vám, jak to Blboun provedl.)

Nejdřív vyznačil jakžtakž do kruhu závodní dráhu („na přesném tvaru nezáleží,“ řekl), pak přítomné rozestavil na závodní dráze každého jinam. Žádné „raz, dva, tři, teď“, každý se rozběhl, kdy chtěl, takže bylo těžko poznat, kdy doběhl. Běhali tak asi půl hodiny, až úplně uschli, a tu

křikl Blboun: „Konec závodu!“ a všichni ho obklopili a udýchaně se ptali: „Kdo vyhrál?“

Než jim Blboun odpověděl, hluboce se zadumal, dlouhou chvíli seděl a prst si tiskl na čelo (však víte, jak to na obrázcích dělává Shakespeare) a ostatní tiše čekali. Konečně řekl Blboun: „Všichni vyhráli a všichni budou odměněni cenou.“

„Ale kdo bude udílet ceny?“ ozvali se sborem. „No samozřejmě *ona*,“ řekl Blboun a ukázal prstem na Alenku. Všichni ji obklopili a volali jeden přes druhého: „Ceny! Ceny!“

Alenka nevěděla, co počít, a v té bezradnosti sáhla do kapsy a vytáhla krabičku bonbónů (naštěstí je slaná voda nepromáčela) a za odměnu je rozdala. Na každého se dostal jeden.

„Ale ji taky musíme odměnit cenou,“ řekla Myš.

„Samozřejmě,“ odpověděl se smrtelnou vážností Blboun. „Co máš ještě v kapse?“

„Jenom náprstek,“ řekla smutně Alenka.

„Sem s ním,“ řekl Blboun.

Znovu obklopili Alenku a Blboun jí slavnostně odevzdal náprstek se slovy: „Račiž přijmout tento roztomilý náprstek,“ a když ten krátký proslov dopověděl, všichni křikli hurá.

Alence to připadalo hloupé, ale oni se tvářili tak vážně, že jí zašla chuť do smíchu; a protože jí žádné vhodné slovo nenapadlo, jen se uklonila a velmi vážně přijala náprstek.

Potom se jedly bonbóny. Neobešlo se to bez křiku a zmatku, velcí ptáci reptali, že jim bonbóny nechutnají, malí se zas dávili, až dostali herdu do zad. Konečně dojedli, znovu se sesedli dokola a prosili Myš, aby jim ještě něco vyprávěla.

„Slíbila jsi mi, že mi povíš něco ze svého života,“ řekla Alenka, „a jak to, že nemáš ráda – K a P,“ dodala šeptem, aby se snad Myš zase neurazila.

„Ten můj obrázek je sáhodlouhý a smutný,“ řekla Alence s povzdechem Myš.

Alenka přeslechla, co Myš říká, a s úžasem se zahleděla na její ocásek: „Sáhodlouhý, to je, ale proč by měl být smutný?“ A tak při Myšině vyprávění pořád hloubala, až se jí ten obrázek proměnil v takovýto ocásek –

Spustil Hafan

na Myš:

„Marně se mi bráníš,
na soud pojecháš,
proč?

se ještě ptáš!

Já tam taky půjdu,
žalovat tě budu,
o tvé vině soud
musí rozhodnout.

Pojd' a neodmlouvej.“

Myš mu řekla:

„Ouvej, to mi
nejde do noty,
bez soudce a poroty
není

žádné rozsouzení!“

Odpověděl pes:

„Milá Myško, věz,
jak je zvykem Hafanů,
porotu i soudce
zastanu.

Po tom procesu
ortel smrti
vynesu.“

„Když ty nedáváš pozor!“ plísnila Myš Alenku. „Nač myslíš?“
„Promiň laskavě,“ řekla Alenka ponížene, „ale v těch zákrutech jsi došla, zdá se mi, na osmičku.“
„Jakou smyčku?“ utrhla se na ni Myš.

„Smyčku!“ Alenka ráda každému pomáhala, a hned se tedy ohlížela kolem sebe. „Dovol prosím, já ti ji rozvážu!“

„To nedovolím,“ Myš vstala a šla pryč. „Urážíš mě těmi nesmyslnými řečmi.“

„Já jsem to tak nemyslila,“ bránila se chudák Alenka. „Ale když ty jsi tak urážlivá!“

Myš místo odpovědi jen zavrčela.

„Prosím tě, vrať se a dopověz nám to,“ volala za ní Alenka. A všichni do toho vpadli sborem: „Vrať se, prosím!“ Ale Myš nedůtklivě zavrtěla hlavou a přidala do kroku.

„Škoda že tu nezůstala!“ povzdechl si Papoušek, sotva jim zmizela z očí; a stará Krabice se toho hned chytila a napomenula dceru: „Milé dítě! Vezmi si z toho příklad a nikdy se nedej strhnout k hněvu!“ „Bud' zticha, mami!“ odsekla dcera. „Ty bys i ústřici dožrala!“

„Kdybych tady tak měla Micku!“ řekla Alenka nahlas, jen tak pro sebe. „Ta by mně ji hnedle přinesla zpátky.“

„A kdo to je Micka, že jsem tak smělý,“ zeptal se Papoušek.

Alenka o svém miláčkovi vždycky ráda povídala, a tak ochotně odpovíděla: „Micka je naše kočka. Jak ta vám chytá myši, to stojí za to. A jak pase po ptáčcích, to bys viděl! Sežere ptáčka, jen ho uvidí!“

Po jejích slovech nastalo mezi přítomnými hotové pozdvižení. Někteří ptáci se hned sebrali a zmizeli. Jedna stará Straka si důkladně zapnula límeček a prohodila: „Já už musím opravdu domů; večerní vzduch mi nedělá dobře na krk!“ a jeden Kanárek svolával rozechvělým hláskem děti: „Pojďte, dětičky! Musíte na kutě!“ Pod různými záminkami odcházeli a Alenka tam zůstala sama.

„Neměla jsem se o Micce zmiňovat!“ řekla si smutně. „Nikdo ji tady nemá rád, a přec je to nejlepší kočka na světě! Ach má zlatá Micko! Jestlipak tě ještě někdy uhlídám!“ A nešťastná Alenka se ze samého stesku a žalu znovu rozplakala. Ale za chvíli se zase zpovzdáli ozvalo cupitání; dychtivě zdvihla hlavu, jestli si to snad Myš nerozmyslila a nejde jí odpovědět ten svůj obrázek ze života.

O tom, jak Vilík komínem vylít

Ale to k ní zvolna hupkal zpátky Bílý Králík a starostlivě se rozhlížel, jako by byl něco ztratil; mumlal si pro sebe: „Ta vévodkyně! Ta vévodkyně! Ach vy mé běhy! Ach ty můj kožíšku, ach vy mé fousky! Ta mě dá jistě popravit, jakože jsou fretky fretky! Kde jsem je asi pohodil?“ Alenka ihned uhodla, že se shání po vějíři a bílých kozinkových rukavicích, a bez říkání je hledala a hledala, ale nebylo po nich ani vidu – po té koupeli v kaluži jako by se všechno změnilo a velká síň se skleněným stolkem a dvířky nadobro zmizela.

Králík si toho Alenčina shánění všiml a hned se na ni osopil: „Prosím vás, Marjánko, co vy tady děláte! Hned běžte domů a přineste mi rukavice a vějíř. Ale honem!“ Alenka se polekala a běžela, kam jí Králík ukázel, ani se nepokusila vyvést ho z omylu. „On myslel, že jsem jeho služka,“ řekla si v běhu. „Ten se podiví, až pozná, kdo jsem. Ale přece jen mu vějíř a rukavice donesu – jestli je ovšem najdu.“ Sotva to dořekla, octla se u pěkného domečku a na dveřích se blyštěla mosazná tabulka s vyrytým jménem „V. Králík“. Bez klepání vešla dovnitř a uháněla po schodech nahoru, celá bez sebe strachy, aby ji pravá Marjánka nepotkala a nevyhodila z domu, ještě než najde vějíř a rukavice.

„To je divné, že obstarávám Králíkovi posílky,“ řekla si Alenka. „S takovou mi brzy něco uloží naše Micka!“ A hned si domýšlela, jak to asi bude: „Slečno Alenko! Pojd'te sem a oblečte se na procházku!“ „Hned, hned, Náno! Než se Micka vrátí, musím jí pohlídat myší díru, aby jí neutekla myš.“ „Jenže,“ říkala si dále Alenka „jenže ona by u nás Micka nesměla zůstat, kdyby si takhle poroučela.“

Zatím se už Alenka dostala do úhledné světničky; stál tam u okna stůl a na něm (jak se nadála) ležel vějíř a několik párů bílých kozinkových rukaviček. Popadla vějíř a jedny rukavičky, a jak odcházela ze světnice, najednou zahlédla u zrcadla lahvičku. Cedulka s nápisem VYPIJ MĚ na ní sice tentokrát nebyla, ale Alenka ji přece odzátkovala a přilo-

žila k ústům. „Jakmile něco sním nebo vypiju,“ řekla si Alenka, „vždycky to zajímavě dopadne. Zkusím tedy, co tahle lahvička způsobí. Doufám, že po ní zas vyrostu, už toho mám po krk, být taková mrňavá!“

Tak se také stalo, dřív než se nadála. Ještě ani půl lahvičky nedopila, a už narazila hlavou o strop a musila se sehnout, aby si nezlomila vaz.

Honem zas lahvičku postavila a řekla si: „To úplně stačí – doufám, že už víc neporostu – takhle se nedostanu ze dveří – neměla jsem toho tolik vypít!“

Ale pozdě bycha honit! Alenka rostla a rostla, a tak chtíc nechtíc klekla na zem: za chvíli už ani v pokleku nevydržela, zkusila si tedy lehnout a loktem se opřít o dveře a druhou rukou si podložit hlavu. Ale pořád rostla, a tak jí nakonec nezbylo, než vystrčit jednu ruku z okna a jednu nohu strčit do komína a pak si řekla: „Už nemohu nic dělat, ať se stane, co stane. Co mě ještě čeká?“

Kouzelná lahvička naštěstí už dále neúčinkovala, takže Alenka přestala růst. I tak jí bylo nepříjemně; vypadalo to, že v té světnici zůstane do smrti trčet, kdo by se tedy divil, že byla celá nešťastná.

„Doma mi bylo o moc líp,“ pomyslíla si nešťastná Alenka, „tam člověk tolik nerostl a zas se nescvrkal a taky se nedal komandovat od myši a králíků. Snad jsem neměla lézt do té králičí díry a – a přec – a přec – nic naplat, je tenhle život zajímavý! Moc ráda bych věděla, co se to vlastně se mnou stalo! Když jsem četla pohádky, vždycky jsem si říkala, že to ani není možné, a najednou se to stane zrovna mně! Někdo by měl o mně napsat knihu. Až vyrostu, sama ji napíšu – ale vždyť už jsem vyrostla,“ dodala zarmouceně. „Tady aspoň dále růst nemohu.“

„To mi tedy ani let nebude přibývat?“ napadlo Alence. „Že ze mě nebude stará bába – to mě blaží – ale to tedy znamená – věčně se jen učit! A to by se mi nechtělo!“

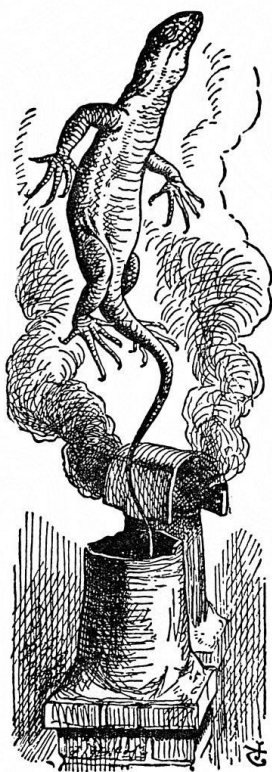
„Ty hloupá Alenko,“ odpovídala si. „Jak se chceš tady učit? Stěží se sem sama vejdeš, jakpak by se sem vešly učebnice!“

A tak to šlo dál, Alenka se na to koukala hned z té, hned zas z druhé stránky a dlouho si tak povídala; ale za chvíli se venku někdo ozval a Alenka ztichla a napnula uši.

„Marjanko! Marjanko!“ ozývalo se zvenku. „Hned mi přineste rukavice!“ A pak někdo cupital po schodech. Alenka věděla, že za ní jde Králík, a rozklepala se, až se domek třásl; docela zapoměla, že je proti Králíkovi tisíckrát větší a že se ho už bát nemusí.

Vtom došel Králík ke dveřím a chtěl je otevřít, ale protože se dveře otvíraly dovnitř a Alenka se o ně pevně opírala loktem, nepodařilo se mu to. Alenka slyšela, jak si Králík říká: „Tak to obejdu a vlezu tam oknem.“

A nevrzeš, pomyslíla si Alenka, čekala, až zaslechne Králíka přímo pod oknem, potom naráz rozevřela dlaň a nazdařbůh chňapla. Nic nechytla, ale někdo zavřískl a svalil se a zařinčelo sklo; usoudila, že Králík spadl do pařeňště s okurkami nebo něčím takovým.

Někdo se zlostně rozkřikl – byl to Králík – „Anton! Anton! Kde jsi?“ a pak se ozval hlas, který Alenka dosud neslyšela: „Tade so! Vekopávám erteple, milospáne!“

„Tak ty vykopáváš brambory!“ hudroval Králík. „Sem! Pomoz mi od-tud!“ (A znovu zařinčelo sklo.)

„A teď mi, Anton, řekni, co to je v okně?“

„No co be to belo, ruka, milospáne!“

„Ruka, ty trdlo! Kdopak kdy viděl tak velikánskou ruku? Vždyť je jí plné okno!“

„No bať, milospáne, ale ruka je to, abe né!“

„Stejně tam nemá co dělat. Hned ji odstraň!“

Pak bylo dlouho ticho a jenom občas dolehl k Alence šepot, jako: „Deš mně se to, milospáne, jaksi nezamlóvá!“ „Dělej, co ti říkám, ty strašpytle!“ a nakonec zas Alenka rozevřela dlaň a nazdařbůh chňapla. Tentokrát zavřískli dva a zase zařinčelo sklo. To je mi nějakých pařeníšť s okurkami! pomyslíla si Alenka. A co bude teď! Kdyby mě tak chtěli vytáhnout z okna, nic lepšího bych si nepřála! Ale tady zanic nezůstanu!

Chvilí čekala, ale nebylo nic slyšet, až konečně přidrkotal nějaký vozík a potom mluvili jeden přes druhého. Pochytila z toho jenom: „Kde je druhý žebřík? – Měl jsem přinést jen jeden! Vilík nese druhý – Vilíku! Podej ho sem, chlapče! – Opřete je tady na rohu – Ne, napřed je svažte – to zdaleka nestačí – ba jo, stačí, jen se neboj – Hej, Vilíku! Chyť ten provaz – Neproboří se střecha? – Pozor na uvolněnou tašku – Už letí! Pozor na hlavu!“ (něco řachlo) – „Kdo to udělal? – To jistě Vilík – Kdo vlez do komína? – Já ne, jdi tam ty! – Já taky ne! – Ať tam vlez Vilík – Hej, Vilíku! Pán říká, že máš vlézt do komína!“

„Vilík tedy poleze do komína,“ řekla si Alenka. „Ten Vilík všechno za ně odře! Nechtěla bych být v jeho kůži – krb je úzký, ale kopnout se tam přece jen dá!“

Stáhla nohu z komína co nejdále a čekala, až zaslechla, jak se nějaké zvířátko (jaké, to si neuměla představit) kousek nad ní škrábe a šplhá v komíně. „To je Vilík,“ řekla si, prudce kopl a čekala, co se bude dít.

Nejprve křikli sborem: „Vilík letí!“, pak povel Králík: „Chyťte ho, vy tam u plotu!“ Všichni zmlkli a znovu zahlaholili: „Podržte mu hlavu – Trochu kořalky – Ať se neudává – Co to bylo, kamaráde? Co se ti stalo? Pověz!“

Konečně někdo slabounce zapištěl (To bude Vilík, pomyslíla si Alenka). „Copak já vím – Už ne, děkuju; už je mi líp – jsem ještě celý zkoprnělý – vím jenom, že na mě něco vyrazilo jako čertík z krabičky a už jsem letěl jako rachejtle!“

„Tos taky letěl, kamaráde!“ přizvukovali ostatní.

„Musíme dům podpálit!“ ozval se Králík. A Alenka se rozkřikla: „Jen se opovažte, pošlu na vás Micku!“

Zavládlo hrobové ticho a Alenka si pomyslela: To jsem zvědavá, co bude teď. Kdyby měli špetku rozumu, sundali by střechu. Po chvílce už zas šukali kolem a Alenka zaslechla Králíka, jak říká: „Jeden trakař prozatím stačí.“ Trakař čeho? přemýšlela Alenka. Ale dlouho na pochybách nezůstala, neboť vzápětí zafičely do okna oblázky a některé ji zasáhly

do tváře. „Tohle jim zatrhnu,“ řekla si a houkla na ně: „Nechte toho!“ a znovu zavládlo hrobové ticho.

Alenka si s úžasem všimla, že jakmile oblázky dopadnou na podlahu, hned jsou z nich koláčky, i dostala šťastný nápad. „Když sním jeden koláček, jistě to zapůsobí na mou velikost, a protože větší už být nemohu, budu nejspíš menší.“

Snědla tedy jeden koláček a nemálo se zaradovala nad tím, jak se valem scvrká. Když se zmenšila tak, že prošla dveřmi, vyběhla z domku a venku na ni čekal houf drobných zvířátek a ptáků. Uprostřed stál chudák Vilík Ještěřík a dvě morčata ho podpírala a napájela ho z láhve. Jakmile se tam Alenka objevila, všichni se po ní hnali, ale ona utíkala, co jí nohy stačily, a brzy se octla v hustém lese.

„Nejprve musím,“ řekla si Alenka při tom bloudění lesem, „narůst zas do správné velikosti; a potom se musím dostat do té krásné zahrady. To bude myslím nejlepší.“

Což o to, vymyslela si to skvěle, nic snazšího a jednoduššího; háček byl jen v tom, že neměla potuchy, jak to provést. Toužebně se rozhlížela mezi stromy, a tu nad ní něco prudce zaštěkalo: rázem zvedla hlavu.

Hledělo na ni obrovské štěně s velkýma kulatýma očima a lenivě po ní natahovalo packu. „Drobečku!“ mazlila se s ním Alenka a hvízdala na ně; ale hrozně přitom trnula, že má štěně hlad a přes to všechno mazlení ji třeba sežere.

Bezděky sebrala ze země proutek a strčila ho štěněti. Štěně skočilo rovnýma nohama dolů, zakňučelo radostí a hnalo se po proutku, jako by ho chtělo sežrat; Alenka uskočila za veliký bodlák, aby ji štěně nepošlapalo; sotva vykoukla z druhé strany, štěně se zas rozešlo za proutkem, až v tom spěchu udělalo kotrmelec; Alence bylo, jako by si hrála s těžným koněm, který ji každou chvilku roznese na kopytech, a tak zase oběhla bodlák. Štěně doráželo vytrvale na proutek, vždycky se kousek rozběhlo a zas kus couvlo a chraptavě přitom štěkalo, až nakonec celé udýchané usedlo opodál, jazyk vyplazený, kukadla přimhouřená.

Alenka si řekla, že toho využije a uteče. Rozběhla se a běžela, až se celá utrmácela a zadýchala a štěkot štěněte k ní zaléhal jen zdálky.

„Stejně to bylo roztomilé štěně!“ Alenka si odpočívala opřena o blatouch a ovívala se blatouším listem. „Měla jsem chuť naučit je nějaké kousky, jenže – jenže jsem na to nebyla dost velká! Jéje, málem jsem zapoměla, že zas musím vyrůst! Počkejme – jak to zařídit? Musím něco sníst nebo vypít; hlavní je co!“

Co, to bylo jistě hlavní. Alenka se ohlížela po květinách a travinách, ale k jídlu nebo k pití se tu pro její případ nic nehodilo. Poblíž rostla veliká houba, skoro tak veliká jako ona. Prohlédla si ji zespoda a z obou stran a napadlo jí, aby se ještě podívala, co je navrchu.

Vystoupila na špičky a nakoukla přes okraj houby, a tu se střetla s velkýma modrýma očima Houseňáka; seděl na houbě se založenýma rukama, klidně bafal z dlouhé fajfky a ničeho si nevšímal, ani Alenky.

Houseňákova rada

Houseňák s Alenkou na sebe chvíli mlčky hleděli. Nakonec vyndal Houseňák fajfku z úst a lenivě, ospale promluvil.

„Kdopak jsi?“ řekl Houseňák.

Když na ni takhle spustil, nebylo Alence tuze do řeči. Odpovídala zaraženě: „Kdo – kdo jsem teď, to prosím ani nevím – vím jen, kdo jsem byla, když jsem dnes ráno vstávala, ale od té doby jsem se už jistě několikrát proměnila.“

„Jak to myslíš?“ hartusil Houseňák. „Vyjádři se!“

„Jakpak se mám vyjádřit, když to nejsem já, rozumíte?“ řekla Alenka.

„Nerozumím,“ odpověděl Houseňák.

„Když já vám to lépe povědět neumím,“ odpověděla zdvořile Alenka, „sama to nechápu; být za jeden den hned malý a hned zas velký, to se člověku poplete.“

„Ba ne,“ řekl Houseňák.

„Vy jste to možná ještě nezkusil,“ řekla Alenka. „Však až vy se zakuklíte – a jednoho dne vás to nemine – a potom se proměníte v motýla, jistě vám z toho taky bude všelijak.“

„Vůbec ne,“ řekl Houseňák.

„Možná že vám to ani nepřijde,“ řekla Alenka, „zato mně by z toho bylo hodně divně.“

„Tobě!“ ušklíbl se Houseňák. „A kdo ty vlastně jsi?“

A tak byli zase tam, kde začali. Alenku trochu zlobilo, že je Houseňák tak skoupý na slovo, a nadurděně mu odsekla: „Snad byste mi napřed měl říct, kdo jste vy.“

„A proč?“ řekl Houseňák.

Už zase taková zapeklitá otázka; Alenka ne a ne trefit na správnou odpověď. Houseňák vypadal náramně nevlídně, a tak se Alenka sebrala a šla pryč.

„Vrať se!“ volal za ní Houseňák. „Něco důležitého ti povím!“

To věru vypadalo slibně; Alenka se otočila a šla zpátky.

„Nebud' zlostná,“ řekl Houseňák.

„A to je všechno?“ Alenka div nevybuchla.

„Ne,“ řekl Houseňák.

Alenka si řekla, že počká, stejně nemá co dělat, a možná že se přece jen něco kloudného doví. Houseňák chvíli bafal s rukama v klíně a nic neříkal, až nakonec znovu vyndal fajfku z úst a řekl: „Tak ty myslíš, že ses proměnila?“

„Ano prosím,“ řekla Alenka, „nepamatuju se, co jsem dřív uměla – a každých deset minut jsem jinak veliká.“

„A co si nepamatuješ?“ zeptal se Houseňák.

„Ale chtěla jsem odříkávat Polámal se mraveneček a ono se mi to nějak popletlo,“ posteskla si Alenka.

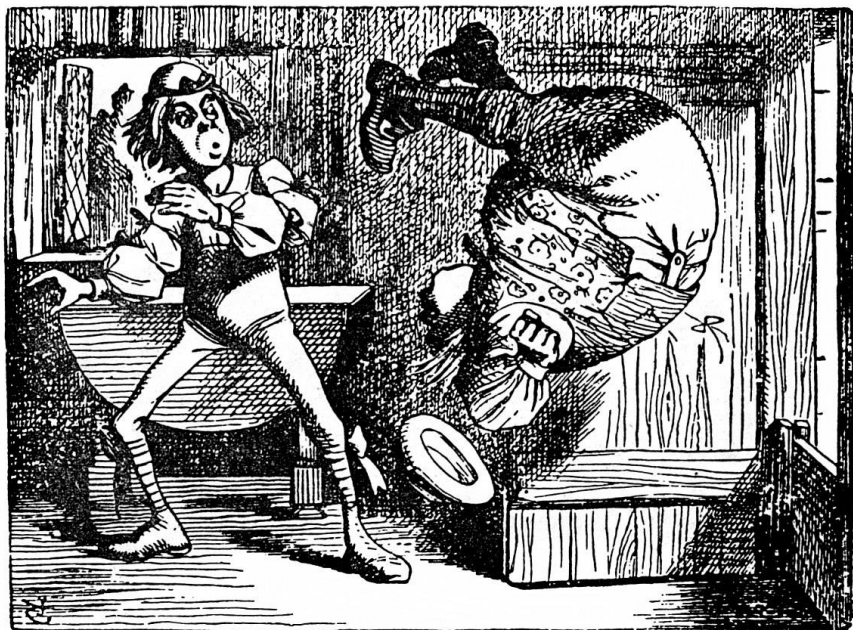
„Tak mi říkej *Na svatého Řehoře*,“ řekl Houseňák.

Alenka složila ruce a spustila:

*Na svatého Řehoře,
slyšet kroky na dvoře.
Syn otevře – duše zlatá!–
na hlavě tam stojí táta.*

*K otci honem utíká,
třese se jak osika.
Ten se směje: Nevídáno,
stojku dělám každé ráno.*

*Nehubuj mě, Honzíku,
nechci vyjít ze cvíku.
Elce pelce do pekelce,
koukej na ty kotrmelece.*

*Že jsem tuze starý? Ať!
Břicho mám jak zelná kád'
a nožičky jako medvěd,
nemusí to každý vědět.*

*Když jsem dvě klobásy slup,
k tomu plnou mísu krup,
napiju se syrovátky,
pak si lehnu do zahrádky.*

*Pár křížků mám na hřbetě,
přece rád jsem na světě.
Že už nejsem malý chlapec,
nehoní mě nikdo na pec.*

*Na nose mám úhoře
a tak chodím po dvoře.
Syn jen vzdychá: „Milý Rochu,
otci rozumu dej trochu.“*

„Tak to není,“ řekl Houseňák.

„Taky se mi zdá,“ hlesla Alenka, „některá slova jsou docela jinak.“

„Je to nadobro špatně, od začátku až do konce,“ rozsoudil Houseňák a delší chvíli pak oba mlčeli.

První promluvil Houseňák.

„Jak chceš být veliká?“ zeptal se.

„Na tom mi ani tak nesejde,“ vyhrkla Alenka, „ale pořád se měnit se mi nelíbí, to víte.“

„Nevím,“ řekl Houseňák.

Alenka nic neříkala; to se jí ještě nestalo, aby jí někdo tolik odporoval, a už dostávala zlost.

„A takhle se ti to zamlouvá?“ zeptal se Houseňák.

„No, když dovolíte, byla bych radši o kousíček větší,“ řekla Alenka. „Tři palce na výšku, to nestojí ani za řeč.“

„To je docela slušná výška,“ utrl se na ni Houseňák a přitom se vztyčil (měřil přesně tři palce).

„Ale když já na to nejsem zvyklá,“ škemrala nešťastná Alenka. A v duchu si řekla: Taky by ta osoba nemusila být tak urážlivá!

„Však si časem zvykneš,“ řekl Houseňák, strčil zase fajfku do úst a zabafal.

Tentokrát Alenka trpělivě čekala, až se Houseňákovi uráčí promluvit. Za chvíli vyndal Houseňák fajfku z úst, párkrát zívá a otrásl se. Potom se spustil dolů z houby a odlezl do trávy a jen tak mimochodem prohodil: „Když vezmeš z jedné strany, budeš větší, když vezmeš z druhé strany, budeš menší.“

Z jedné strany čeho? A z druhé strany čeho? přemýšlela Alenka.

„Houby,“ ozval se Houseňák, jako by se byla zeptala Alenka nahlas, a v mžiku byl tentam.

Alenka se zadumaně zahleděla na houbu a přemítala, kde vlastně jsou ty dvě strany; těžko říct, když je celá kulatá. Nakonec kolem ní rozpřáhla paže co nejdál a oběma rukama kousek u kraje ulomila.

„A teď, kde je která strana?“ řekla si; hned to vyzkoušela, uždibla kousek z pravé ruky a vtom ji něco praštilo do brady: narazila bradou o nohy!

Té náhlé změny se nemálo polekala, ale hned si řekla, že nemá času nazbyt, protože se vůčihledě scvrká; a hned hleděla ukousnout z druhého kousku. Bradu měla tak přimáčknutou k noze, že ani nemohla pořádně otevřít ústa; nakonec je přece jen pootevřela a spolkla kousek houby z levé ruky.

„Vida, konečně mám hlavu volnou!“ libovala si Alenka, ale vzápětí se polekala: uvědomila si totiž, že přišla o ramena; koukla dolů a uviděla

jenom dlouhatánský krk, trčící jako stvol ze zeleného listoví, které se vzdouvalo hluboko pod ní.

„Co to jenom je, ta zeleň dole?“ řekla si Alenka. „A kam se mi poděla ramena? A ručičky moje, jak to, že vás nevidím?“ Při těch slovech jimi zamávala, ale všechno marné, jenom to zelené listí v dáli se zavlnilo.

Protože rukama k hlavě zanic nemohla dosáhnout, sklonila hlavu až k nim a potěšilo ji, že se jí krk lehce otáčí na všechny strany jako had. Podařilo se jí ohnout ho do půvabné křivky a už se nořila do listoví – byly to koruny stromů, pod nimiž se předtím procházela – a tu na ni někdo prudce sykl, až ucouvla: vylétla proti ní velikánská Holubice a zuřivě ji tloukla křídly do obličeje.

„Hade!“ zavřískla Holubice.

„Já nejsem žádný Had!“ zlobila se Alenka. „Přestaňte.“

„Říkám ti, ty Hade,“ promluvila Holubice už tlumeněji a zavzlykala: „Zkoušela jsem to všelijak, ale nic jim není vhod!“

„Nemám ponětí, o čem to mluvíte,“ řekla Alenka.

„Zkoušela jsem to v kořenech, zkoušela jsem to v stráních, zkoušela jsem to v živých plotech,“ vedla svou Holubice a neposlouchala ji, „ale ti Hadi! Ničím se jim nezavděčíš!“

Alence to bylo čím dál záhadnější, ale zdálo se jí marné něco říkat, dokud Holubice nedomluví.

„Copak je to malá starost, vysedět vejce?“ řekla Holubice. „A ještě abych se měla ve dne v noci na pozoru před Hady! Tři neděle jsem oka nezamhouřila!“

„To mě mrzí, že tolik zkusíte,“ řekla Alenka; už jí začínalo svítat.

„A zrovna když jsem si vybrala nejvyšší strom v celém lese,“ rozkřičela se Holubice, „a myslela si, že konečně od nich budu mít pokoj, najednou se ke mně připlazí rovnou z nebe! Fuj, ty Hade!“

„Ale říkám vám! Já nejsem Had!“ bránila se Alenka. „Já jsem – já jsem –“

„Tak co tedy jsi?“ řekla Holubice. „Je vidět, že si něco vymýšlíš.“

„Já – já jsem holčička,“ řekla Alenka trochu nejistě, když si vzpomněla, kolikrát se za ten den proměnila.

„Povídali, že mu hráli!“ odbyla ji Holubice opovržlivě. „Viděla jsem už nějakých holčiček, ale s takovým krkem ani jednu! Kdepak, kdepak! Ty jsi Had, to nezapřeš. Ještě mi budeš namlouvat, že jsi nikdy neměla v ústech vejce!“

„Měla, jak by ne,“ řekla Alenka, ona totiž vždycky mluvila pravdu, „vždyť holčičky rády vejce, zrovna jako Hadi.“

„Tomu nevěřím,“ řekla Holubice, „ale jestli je opravdu rády, tak jsou to stejně Hadi, a basta!“

Něco takového Alence ještě nikdy nenapadlo; chvílku byla zaražená a Holubice toho využila a dodala: „Slídíš po vajíčkách, to já dobře vím, a jestli jsi holčička, nebo Had, to je mi jedno.“

„Ale mně to vůbec není jedno,“ vyhrkla Alenka, „náhodou po vajíčkách vůbec neslídím – a i kdyby, o vaše nestojím; syrová já nerada.“

„Klid' se odtud,“ hartusila Holubice a uvelebila se zase v hnízdě. Alenka se usilovně prodírala stromovím, ale krk se jí stále zapléтал do větví, takže se musila co chvíli zastavit a krk vyprošťovat. Potom si vzpomněla, že ještě pořád drží v rukou kousky houby; opatrně se do nich pustila, uždibla nejprve z jedné ruky, potom z druhé, jednou trochu povyrostla, potom se zas scvrkla, až se jí nakonec poštěstilo, že byla zas tak veliká, jako bývala dřív.

Dávno již nebyla ani přibližně tak veliká. Zprvu jí to bylo až divné, ale za chvíli si na to zvykla a zas už k sobě promlouvala jako obyčejně: „Vida, přání se mi napůl splnilo! Ty změny jsou samá záhada! Nikdy nevím, co se se mnou v příštím okamžiku stane. Hlavně že už jsem zase, jak jsem bývala; a teď se jen dostat do té krásné zahrady – ale jak –?“ Jen to dořekla, octla se na mýtince a tam stál domek vysoký necelé čtyři stopy. Alenka si řekla: „Ať už tam bydlí, kdo chce, takhle veliká k nim přijít nemohu, vždyť bych je k smrti vylekala.“ Uždibovala tedy znovu z pravé ruky, a teprve když se zmenšila na pět palců, odvážíla se blíž k domku.

Vepř a pepř

Alenka chvíli koukala na domek a uvažovala, co má dělat, a tu přiběhl z lesa livrejovaný lokaj – za lokaje ho pokládala, protože měl livrej (jinak podle obličeje by hádala spíše na rybu) – a zabušil kotníky na dveře. Otevřel mu jiný livrejovaný lokaj s kulatou tváří a vykulenýma žabíma očima; jak si Alenka všimla, oba lokajové měli po celé hlavě napudrované kadeře. Byla zvědavá, co to znamená, a vyplížila se z lesa, aby si je poslechla.

Rybí lokaj vylovil z podpaždí obrovské psaní, skoro tak velké, jako byl sám, podal je druhému lokaji a pronesl škrobeně: „Pro Vévodkyni. Pozvání od Královny na krocket.“ Žabí lokaj to po něm opakoval stejně škrobeně, jenže v pozměněném pořádku: „Od Královny. Pozvání pro Vévodkyni na krocket.“

Pak se oba hluboko uklonili, až se jim kadeře zapletly.

Alence to přišlo tak k smíchu, že musila utéci zpátky do lesa, aby ji neslyšeli; když pak zase vykoukla, rybí lokaj byl pryč a ten druhý seděl u dveří na zemi a civěl tupě do nebe.

Alenka přistoupila nesměle ke dveřím a zaklepala.

„Klepat je zbytečné,“ řekl lokaj, „a to z dvojí příčiny. Předně protože jsem na stejné straně dveří jako ty, za druhé proto, že uvnitř je takový rámus, že tě nikdo neuslyší.“ A opravdu, uvnitř se rozléhal neslýchaný rámus, v jednom kuse někdo vrískal a kýchal a pak zas něco břinklo, jako když se rozbije na kusy talíř nebo hrnec.

„Prosím vás,“ zeptala se Alenka, „jak se tedy mám dostat dovnitř?“

„Jen tenkrát by mělo smysl klepat,“ vedl svou lokaj a vůbec si Alenky nevšiml, „kdyby byly mezi námi dveře. Kdybys byla například uvnitř, mohla bys zaklepat a já bych tě pustil ven.“ Jak mluvil, civěl pořád do nebe, a to Alence připadalo vyloženě nezdvořilé. „Ale snad za to nemůže,“ řekla si, „když má oči tak vysoko navrch hlavy. Ale mohl by

aspoň odpovědět, když se ho ptám. – Jak se dostanu dovnitř?“ opakovala hlasitě.

„Posedím tady do zítřka,“ prohodil lokaj.

Tu se v domku otevřely dveře a velký talíř letěl rovnou lokajovi na hlavu; jen mu odřel nos a roztránil se vzadu o strom.

„- nebo taky do pozítřka,“ dořekl lokaj stejným hlasem, jako by se nic nestalo.

„Jak se mám dostat dovnitř?“ řekl lokaj. „Tak zní totiž první otázka.“

Bylo to sice pravda, ale proč jí to povídá? „To je hrozné,“ posteskla si, „jak se ta havěť hádá. Je to k zbláznění!“

Lokaj uznal za vhodné svůj výrok s obměnou opakovat: „Posedím tady třeba celé dny.“

„Ale co já mám dělat?“ řekla Alenka.

„Dělej si, co chceš,“ odpověděl lokaj a začal si pískat.

„Darmo s ním mluvit,“ řekla Alenka rozezleně, „je to ťululum!“ A otevřela dveře a šla dovnitř.

Dveřmi se vcházelo rovnou do velikánské kuchyně, začouzené od jednoho konce až na druhý. Uprostřed seděla na trojnožce Vévodkyně a chovala nemluvně; kuchařka míchala vrchovatý kotel polévky.

„V té polévce je moc pepře!“ pro samé kýchání stěží ze sebe vypravila Alenka.

I ve vzduchu ho bylo až moc. Vévodkyně taky občas kýchlá a nemluvně bez přestání střídavě kýchalo a vřískalo. Z celé kuchyně nekýchala jenom kuchařka a velká kočka, která seděla u krbu a šklebila se od ucha k uchu.

„Řekla byste mi,“ pravila Alenka nesměle, nebyla si totiž jista, zda se sluší, aby promluvila první, „proč se vaše kočka tolik šklebí?“

„Je to kočka Šklíba,“ řekla Vévodkyně, „tak proto. Prasátko!“

Tak vztekla to slovo vyrazila, až sebou Alenka trhla; ale vzápětí zjistila, že to patří dítěti, a ne jí, dodala si tedy odvahy a spustila:

„Nevěděla jsem, že jsou nějaké kočky Šklíby. Nevěděla jsem ani, že se kočky vůbec dovedou šklebit.“

„Všecky to dovedou,“ řekla Vévodkyně, „a většinou se také šklebí.“

„Nevím ani o jedné, která se šklebí,“ řekla zdvořile Alenka, celá šťastná, že si může s někým popovídat.

„Ty toho moc nevíš, to je jisté,“ řekla Vévodkyně.

Alence se tón této poznámky moc nelíbil, i umínila si, že radši začne o něčem jiném. Přemítala, o čem by to mělo být, a zatím kuchařka kotel

z ohně sundala a všim, nač jen dosáhla, házela po Vévodkyni a po dítěti – nejprve hodila kleště, pohrabáč a lopatku, potom hrnce, talíře a mísy. Vévodkyně si z nich nic nedělala, i když ji uhodily, a dítě už vrískalo tak jako tak, nebylo tedy poznat, zda taky nějakou ránu utržilo.

„Prosím vás, pozor, co to děláte!“ křikla Alenka hrůzou celá bez sebe. „Ach, jeho nosánek!“ to mu proletěl kolem nosu náramně veliký kastrol, div mu ho neurazil.

„Kdyby si každý hleděl svého,“ zaskuhrala Vévodkyně, „svět by se točil mnohem rychleji.“

„Tím by se nic nezískalo,“ řekla Alenka a byla ráda, že se může trochu pochlubit svými vědomostmi. „Jen si představte, kam by se poděly den a noc! Země se točí kolem osy za čtyřiadvacet hodin a za ten časový úsek –“

„Dobře žes mi to připomněla,“ řekla Vévodkyně, „usekněte jí hlavu!“

Alenka se bázlivě ohlédla po kuchařce, zda se toho chytne; ale ta už zas míchala polévku a vůbec neposlouchala, a tak Alenka znovu spustila: „Za čtyřiaadvacet hodin, aspoň myslím... či snad za dvanáct? Když já –“

„Dej mi s tím pokoj,“ řekla Vévodkyně, „počty mi nikdy nešly!“ A znovu hýčkala dítě a zpívala mu jakousi ukolébavku a po každé řádce s ním notně zatřásla:

*Vyhubuj chlapce,
zřež ho, když kýchne
zas natruc matce.
Bít ho je hřích? Ne!*

Sbor

(do něho vpadla též kuchařka a dítě):

Hú! Hú! Hú!

Při druhé sloce Vévodkyně dítětem prudce pohazovala a škvrně se tak rozvřískalo, že Alenka slovům skoro nerozuměla.

*Seřežu chlapce,
sotvaže kýchne,
po malé krapce
pepře hned ztichne.*

Sbor:

Hú! Hú! Hú!

„Tumáš, pochovej ho trochu!“ řekla Vévodkyně Alence a hodila jí dítě. „Musím se ustrojít na Královnin krocket,“ a odkvapila. Kuchařka po ní hodila pekáč, ale netrefila ji.

Alenka měla co dělat, aby dítě chytla, bylo to stvoření neforemné, ruce a nohy mu trčely na všechny strany, „jako hvězdice,“ řekla si Alenka. Když je chytla, funělo to ubožátko jako lokomotiva, pořád se smršťovalo a zas natahovalo, a tak je první chvíli stěží udržela.

Konečně na to přišla, jak je má vlastně chovat (svinula je do uzlíčku a popadla za pravé ucho a levou nohu, aby se nemohlo narovnat), a vynesla je na čerstvý vzduch. „Když to dítě neodnesu, za pár dní bude jistě po něm. Nebyla by to vražda, kdybych je tu nechala?“ Poslední slova pronesla nahlas a škvrně jí odpovědělo zachrochtáním (kýchat už přestalo). „Nechrochtej,“ okřikla je Alenka, „tak se přece nemluví.“

Dítě znovu zachrochtalo a Alenka se mu starostlivě zahleděla do tváře, co to s ním je. Nic naplat, nos mělo ohrnutý nahoru, byl to spíš rypáček než pořádný nos; také oči mělo na dítě příliš maličké; Alence se ten jeho kukuč vůbec nezamlouval. Snad jenom zavzlykalo, pomysli-la si Alenka a znovu se koukla, má-li v očích slzy.

Ne, slzy tam nemělo. „Jestli se, milánku, proměníš v prasátko, už s tebou nechci nic mít. Dej si pozor!“ Maličké zas vzlyklo (nebo zachrochtalo, nedalo se to rozeznat) a chvíli bylo ticho.

Alenka právě přemýšlela: Copak si s tímhle stvořením počnu, až přijdu domů? A tu se tak rozchrochtalo, že po něm zděšeně koukla. Nemýlila se: bylo to ve všem všudy prasátko a Alenka si uvědomila, že nést je dál je čirý nesmysl.

Postavila tedy toho tvorečka na zem a velmi se jí ulevilo, když si klidně odběhl do lesa. „Kdyby vyrostl, dítě by z něho bylo hrozně oškli-vé, ale jako čuník docela ujde.“ Přemítala o známých dětech, z kterých by byli obstojní čuníci, a právě si říkala: „Kdybych jen věděla, jak je proměnit –,“ a vtom se polekala; pár kroků před ní seděla na stromě kočka Šklíba.

Jak uviděla kočka Alenku, jen se zašklebila. Napohled vypadala dob-rácky, ale měla dlouhé drápy a spoustu zubů, a tak k ní byla Alenka raději uctívá.

„Číčo,“ spustila nesměle Alenka, protože si nebyla jista, zda se jí to oslovení zalíbí. Ale kočka se ještě víc rozšklebila.

„Vida, ono se jí to líbí,“ oddychla si Alenka a pokračovala: „Řekla bys mi prosím, kudy se dostanu odtud?“

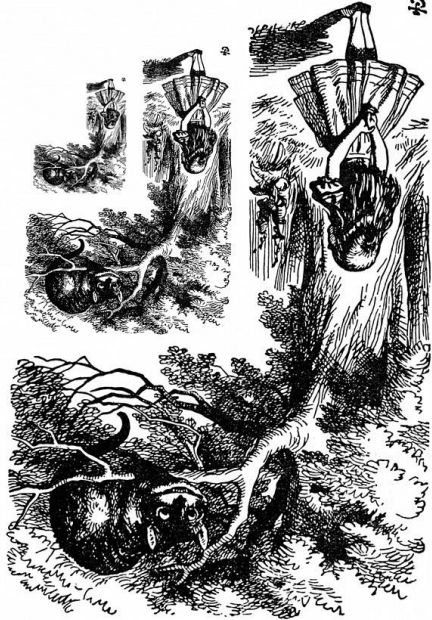
„Záleží na tom, kam se chceš dostat,“ řekla kočka.

„To je mi jedno kam –,“ řekla Alenka.

„Pak je jedno, kudy půjdeš,“ řekla kočka.

„– jen když se někam dostanu,“ vykládala Alenka.

„To se jistě dostaneš,“ řekla kočka, „jen když půjdeš dost dlouho.“ Alenka měla dojem, že se to nedá popřít, zeptala se tedy na něco jiného. „Jací lidé bydlí tady v okolí?“

„Tamtím směrem,“ mávla kočka pravou tlapkou, „bydlí Švec. A tamtím směrem,“ a mávla druhou tlapkou, „bydlí Zajíc Březňák. Jdi si ke kterému chceš, oba jsou potrhlí.“

„Ale já nechci mezi potrhlíky,“ bránila se Alenka.

„Málo platné,“ řekla kočka, „tady jsme všichni potrhlí. Já jsem potrhlá, ty jsi taky potrhlá.“

„Jak to víš, že jsem potrhlá?“ zeptala se Alenka.

„To je jisté, jinak bys sem nechodila.“

Alence se zdálo, že to žádný důkaz není; ptala se dál: „A jak víš, že ty jsi potrhlá?“

„Předně,“ spustila kočka, „pes potrhlý není, to uznáš, ne?“

„Snad,“ odpověděla Alenka.

„Tak vidíš,“ pokračovala kočka, „pes vrčí, když má zlost, a vrtí ocáskem, když má radost. No, a já vrčím, když mám radost, a vrtím ocáskem, když mám zlost. Jsem tedy potrhlá.“

„Já tomu říkám předení, a ne vrčení,“ řekla Alenka.

„Říkej si tomu, jak chceš,“ řekla kočka. „Hraješ dnes u Královny krocket?“

„Moc ráda bych, ale ještě jsem nedostala pozvánku,“ odpověděla Alenka.

„Uvidíš mě tam,“ řekla kočka a zmizela.

Alenka se tomu ani moc nedivila, už těm nevidaným věcem přivykla. Koukala na místo, kde byla předtím kočka, a ona se najednou zas objevila.

„Mimochodem, co je s dítětem?“ zeptala se kočka. „Málem jsem se zapomněla zeptat.“

„Proměnilo se v prasátko,“ řekla klidně Alenka, jako by to bylo samozřejmé.

„To jsem si myslela,“ řekla kočka a zas zmizela.

Alenka čekala, jestli se snad ještě neukáže, ale ona se neukázala, a tak Alenka za chvíli vykročila směrem, kde prý bydlí Zajíc Březňák. „Ševců jsem už viděla dost,“ řekla si. „Zajíc Březňák bude mnohem zajímavější,

a teď v květnu nebude možná tak potrhle vyvádět jako v březnu.“ Po těch slovech zdvihla hlavu a vida! Kočka zase seděla na stromě.

„Řekla jsi prasátko, nebo poupátko?“ zeptala se kočka.

„Prasátko,“ odpověděla Alenka, „a taky by ses nemusila tak najednou objevovat a zase mizet, točí se mi z toho hlava.“

„No dobrá,“ řekla kočka a tentokrát se ztrácela pomalounku od konceku ocasu až po škleb; ten chvíli ještě potrval, když už ostatek zmizel. Kočku bez šklebu, to už jsem viděla kolikrát, pomyslela si Alenka, ale škleb bez kočky! Něco tak zvláštního jsem jakživ neviděla!

Popošla ještě kousek a zahlédla domek Zajíce Březňáka. Napadlo ji, že to bude on, protože komíny měly podobu slechů a místo došků byla na střeše srst. Byl to velký domek, a teprve když si uždibla houby z levé ruky a povyrostla na dvě stopy, troufla si blíž, a i pak kráčela bázlivě, protože si myslela: Co když přece jen potrhle vyvádí! Měla jsem jít radši za Ševcem!

Bláznivá svačina

Pod stromem u domu bylo prostřeno a svačili tam Zajíc Březňák se Ševcem. Mezi nimi seděl Plch a tvrdě spal a oni loktem o něho opření bavili se mu nad hlavou.

Moc pohodlné to ten Plch zrovna nemá, pomyslna si Alenka, ale když spí, snad je mu to jedno.

Byl to velký stůl, ale všichni tři se tlačili na jednom rohu. „Není tu místo! Není tu místo!“ pokřikovali na Alenku. „Místa je tu až dost!“ odsekla Alenka a usedla do křesla na druhém konci stolu.

„Napij se vína,“ pobízela ji Zajíc Březňák.

Alenka se rozhlížela po stole, ale byl tam jenom čaj. „Žádné víno nevidím,“ prohodila.

„Taky že tu není,“ řekl zajíc Březňák.

„Co je to za slušnost, sedat si bez pozvání,“ odbyl ji Zajíc Březňák.

„To jsem nevěděla, že je to váš stůl,“ řekla Alenka. „Vždyť je tu prostřeno pro víc než pro tři.“

„Měla by ses dát ostrříhat,“ řekl Švec. Chvíli si už Alenku zvědavě prohlížel, a teprve teď promluvil.

„Co si to dovolužete,“ okřikla ho Alenka. „To je neomalenost.“

Švec nad tím vyvalil oči, ale na víc se nezmohl než: „Proč je havran jako psací stůl?“

Teď bude zábava, pomyslna si Alenka. To jsem ráda, že dávají hádanky. „Myslím, že to uhodnu,“ řekla nahlas.

„Chceš říct, že na to umíš odpovědět?“ řekl Zajíc Březňák.

„Tak jest,“ řekla Alenka.

„Tak řekni, co myslíš,“ pokračoval Zajíc Březňák.

„To taky dělám,“ vyhrkla Alenka, „totiž myslím, co říkám – to je přec stejné.“

„Vůbec ne!“ řekl Švec. „To bys pak taky mohla říct, že ‚vidím, co jím‘ je stejné jako ‚jím, co vidím‘!“

„To bys taky mohla říct,“ ozval se Plch jakoby ze spaní, „že ,dýchám, když spím‘ je stejné jako ,spím, když dýchám‘!“

„U tebe je to ovšem stejné,“ řekl Švec. Rozhovor ustal a chvíli seděli mlčky; Alenka se zatím rozpomínala, co ví o havranech a psacích stolech, a moc toho nebylo.

První se ozval Švec. „Kolikátého je dnes?“ obrátil se k Alence. Vytáhl hodinky, rozčileně na ně hleděl, třepal jimi a přikládal si je k uchu.

Alenka se chvilku rozmýšlela, pak řekla: „Čtvrtého.“

„Jdou o dva dny pozadu!“ povzdechl si Švec. „Říkal jsem ti, že máslo kolečkům nesvědčí!“ pustil se do Zajíce Břežňáka.

„Vždyť to bylo nejlepší máslo,“ špitl Zajíc Břežňák.

„Jenže s máslem se tam nejspíš dostaly nějaké drobečky,“ huboval Švec. „Neměls je mazat nožem na chleba.“

Zajíc Břežňák vzal hodinky a zachmuřeně si je prohlížel. Pak je ponořil do šálku s čajem, znovu si je prohlížel, ale na nic lepšího nepřiřadl, než co řekl prve: „Vždyť to bylo nejlepší máslo.“

Alenka mu zvědavě koukala přes rameno. „To jsou mi divné hodinky!“ utrousila. „Ukazují, kolikátého je, a ne kolik je hodin!“

„A proč taky?“ bručel Švec. „Ukazují snad tvé hodinky, který máme rok?“

„Tot' se ví, že ne,“ odsekla Alenka. „Protože je tam dlouho stejný rok.“

„A takové já mám – zcela vyhovují,“ řekl Švec.

Alence to vrtalo hlavou. Švec se vyjadřuje zřetelně, jenže to nemá hlavu ani patu. „Není mi to jasné,“ řekla co nejzdvořileji.

„Plch zase usnul,“ řekl Švec a ukápl mu trochu horkého čaje na nos.

Plch jenom mrzutě zavrtěl hlavou, oči neotevřel a řekl: „Jistě, jistě, zrovna jsem to měl na jazyku.“

„Už jsi tu hádanku uhodla?“ zeptal se Švec Alenky.

„Ne, dám se poddat,“ odpověděla Alenka: „Co to je?“

„Nemám ani ponětí,“ řekl Švec.

„Já taky ne,“ řekl Zajíc Březňák.

Alenka si omrzele povzdechla. „Taky byste mohli naložit s časem líp a nemařit ho hádankami bez rozluštění.“

„Kdybys znala Čas tak jako já,“ pravil Švec, „nemluvila bys o maření času. Je to někdo,“ řekl Švec.

„Já vás nechápu,“ bránila se Alenka.

„Bodejt,“ pokývl pohrdavě hlavou Švec. „Jistě jsi s ním jakživa nemluvila!“

„Asi ne,“ řekla Alenka opatrně, „ale když hraju na piano, tluču si takt a ten Čas –“

„Teď už tomu rozumím,“ vpadl jí do řeči Švec. „Tlouct se on nedá. Kdo je s ním zadobře, tomu nařídí hodiny, jak je mu libo. Tak třeba je devět ráno, vyučování začíná: pošeptáš Času jen slovíčko, a v mžiku se hodiny otočí! Půl druhé, jde se k obědu!“

(„To bych taky chtěl,“ hlesl Zajíc Březňák.)

„To by bylo něco,“ zamyslela se Alenka, „jenže – já bych ještě neměla chuť na oběd.“

„Třeba ne hned,“ řekl Švec, „ale hodiny ti zůstanou na půl druhé, jak dlouho chceš.“

„A vy to tak děláte?“ zeptala se Alenka.

Švec zavrtěl hlavou. „Kdepak!“ odpověděl. „Loni v březnu jsme se pohádali, zrovna než tomuhle v hlavě přeskočilo – (ukázal lžičkou na Zajíce Břežňáka) – bylo to na koncertě u Srdcové Královny a já jsem měl zpívat píseň:

*Hvězdičky už vyšly, červánek už zhas,
netopýr nám lítá po obloze zas.*

Znáš ji?“

„Něco takového jsem už slyšela,“ řekla Alenka.

Švec vedl svou: „Takhle je to dál:

*Ve hnízdečku sladce, tiše usnul pták
a svačina sviští vzhůru do oblak.*

Sviští, sviští –“

Vtom sebou Plch trhl a ze spaní zapěl: „Sviští, sviští, sviští, sviští –“ a zpíval tak dlouho, až ho štípli, aby přestal.

„No, a sotva jsem tam dozpíval první sloku, Královna vylítla a zaječela: ‚Maří čas! Srazte mu hlavu!‘“

„To je ale strašná surovost!“ vykřikla Alenka.

„A od té doby,“ hovořil Švec smutně, „nic mi k vůli neudělá! Ted' je pořád šest hodin.“

Alence svitlo: „Tak proto máte toho tolik prostřeno k svačině,“ řekla.

„Tak jest,“ povzdechl si Švec. „Pořád je svačina, a na umývání nádobí nemáme kdy.“

„To si vždycky poposednete?“ řekla Alenka.

„Právě,“ odpověděl Švec. „Když se jedno nádobí ušpiní, poposedneme o kus dál.“

„A co když se zas vrátíte na začátek?“ osmělila se zeptat Alenka.

„Mluvme radši o něčem jiném,“ přerušil je Zajíc Březňák a zívá. „Už mě to nebaví. Navrhuju, aby nám slečinka povídala pohádku.“

„Ale já žádnou neumím,“ polekala se Alenka.

„Tak ať povídá Plch,“ zvolali oba dva. „Probud' se, Plchu!“ a každý z jedné strany ho naráz štípli.

Plch pomalu rozevřel oči. „Nespal jsem,“ zachrčel tichounce, „ani slovo mi, kamarádi, neušlo z toho, co jste si povídali.“

„Povídej nám pohádku!“ řekl Zajíc Březňák. „Ano, povídej,“ žadonila Alenka.

„A dělej honem,“ dodal Švec, „nebo nad tím zas usneš!“

„Byly jednou tři sestřičky,“ spustil honem Plch, „jmenovaly se Líza, Mína a Týna, a žily na dně studánky –“

„A čím se živily?“ zeptala se Alenka, protože o jídlo a pití se vždycky tuze starala.

„Živily se sirupem,“ řekl Plch po krátkém rozmyšlení.

„To není možné,“ pronesla šetrně Alenka, „vždyť by jim bylo špatně.“

„Však jim taky bylo špatně, a jak,“ řekl Plch.

Alenka si ten prapodivný život všemožně domýšlela; ale nešlo jí to, a tak znovu spustila: „A proč žily na dně studánky?“

„Dolej si ještě čaje,“ řekl Alence se vší vážností Zajíc Březňák.

„Ještě jsem čaj nedostala, tak si ho nemohu dolít,“ odpověděla Alenka.

„To myslíš odlít,“ řekl Švec. „Snáz se dolívá, než odlívá z ničeho.“

„Vás se nikdo neptá,“ řekla Alenka.

„A kdo si teď dovoluje?“ řekl vítězoslavně Švec.

Alenka nevěděla, co na to říct. Nalila si tedy čaj a nabrala chleba s máslem a znovu se zeptala Plcha: „Proč žily ve studánce?“

Plch chvíli přemýšlel a pak řekl: „Byla to sirupová studánka.“

„Vždyť žádná není,“ hartusila Alenka, ale Švec a Zajíc Březňák na ni dělali Pst! Pst! a Plch vybuchl: „Když se neumíš slušně chovat, tak si to dopověz sama.“

„Ale ne, prosím vás, povídejte dál!“ prosila Alenka. „Už nebudu vyrušovat. Tak tedy *jedna* taková studánka je.“

„Vida, jedna!“ horlil Plch, ale přece si dal říct a povídal dál.

„A tak ty tři sestřičky – se vám učily vážit –“

„Co vážily?“ zeptala se Alenka – na svůj slib nadobro zapomněla.

„Sirup,“ odpověděl Plch tentokrát bez rozmýšlení.

„Chtěl bych čistý šálek,“ přerušil ho Švec. „Poposedněme si.“

Po těch slovech poposedl a Plch to udělal po něm. Zajíc Březňák se pošoupl na Plchovo místo a Alenka chtějc nechtíc usedla na místo Zajíce Březňáka. Jediný Švec při té výměně dobře pochodil, zato Alenka na tom byla mnohem hůř, protože si Zajíc Březňák právě převrhl na talíř konvičku s mlékem.

Alenka se bála znovu Plcha urazit, opatrně tedy spustila: „Ale já tomu nerozumím. Odkud ten sirup vážily?“

„Z vodní studánky se váží voda,“ řekl Švec, „tak proč bys nemohla vážit sirup ze sirupové studánky, ty hloupá.“

„Ale vždyť byly ve studánce,“ řekla Alenka Plchovi a Ševcovy poznámky si vůbec nevšímalá.

„To se ví, že byly v ní – a ne vně.“

Touto odpovědí byla Alenka tak zmatena, že nechala Plcha chvíli bez přerušení povídat.

„Tak se tedy učily vážit,“ hovořil Plch a mnul si oči a zíval, jak na něj šly dřímoty, „a vážily si všeho možného, všeho, co začíná na M –“

„Proč na M?“ zeptala se Alenka.

„A proč ne?“ řekl Zajíc Březňák. Alenka zmlkla.

Plch přivíral oči a podřimoval; ale Švec ho štípl, až vyjekl a procitl a mluvil dále: „Co začíná na M jako myš, měsíc, myšlenka, mermo – víš, jak se říká mermomocí – jestlipak si pořádně vážíš mermomocí?“

„Když se tak ptáte, zdá se mi, že ne,“ řekla Alenka rozpačitě.

„Tak nemluv,“ řekl Švec.

Ta hrubost Alence dodala. Rozezleně vstala a šla pryč; Plch rázem usnul a druzí dva si jejího odchodu vůbec nevšímalí, ačkoli se ohlížela,

zda ji snad nezavolají zpátky. Zahlédla ještě, jak cpou Plcha do čajové konvice, a pak už je neviděla.

„Tam už rozhodně nepůjdu!“ řekla si Alenka, jak se prodírala lesem. „Jakživa jsem nebyla na hloupější svačině!“

Jen to dořekla, všimla si, že v jednom stromě jsou dvířka. To je ale divné! napadlo jí. Ale dnes je všechno divné. Co kdybych šla dovnitř. A šla. A opět se octla v dlouhé síni, hned vedle skleněného stolečku.

„Už si dám lepší pozor,“ řekla si a rovnou sebrala zlatý klíček a otmkla dvířka do zahrady. Potom uždibovala houbu (měla jí kousek v kapse), až se zmenšila na pouhou stopu. Potom prošla chodbičkou; a potom se konečně octla – v divukrásné zahradě, mezi bujně kvetoucími záhony a chladivými vodotrysky.

Královnino krocketové hřiště

U vchodu do zahrady stál velký růžový štěp. Rostly na něm bílé růže, ale tři zahradníci je usilovně přetírali na červeno. Alence to bylo velmi divné, šla se tedy na ně podívat zblízka, a když k nim došla, zaslechla: „Dávej pozor, Pětka! Nestříkej po mně pořád barvou.“

„Já za to nemohu,“ zavrčel Pětka, „Sedmička mě štouchl do lokte.“ Sedmička hned zdvihl hlavu a řekl: „Tak, tak, Pětka. Jen to vždycky svaluje na druhé.“

„Ty moc nemluvi!“ řekl Pětka. „Zrovna včera jsem slyšel Královnou, jak říkala, že zasloužíš popraviti.“

„A zač?“ ozval se ten, co promluvil první.

„Tobě, Dvojko, po tom nic není!“ řekl Sedmička.

„Jakpak ne, je!“ řekl Pětka. „Však já mu to povím za to, že místo cibule přinesl kuchaři tulipánové cibulky.“

Sedmička praštil štětcem a spustil: „No ne, taková nespravedlnost –“ a tu zahlédl Alenku, jak tam stojí a kouká po nich, a hned se zarazil; také ti dva ostatní se ohlédli a všichni se hluboce uklonili.

„Povězte mi prosím,“ řekla Alenka nesměle, „proč ty růže přetíráte?“

Pětka a Sedmička neříkali nic, jenom hleděli na Dvojku. Dvojka ti chounce vykládal: „Víte, slečinko, to máte tak, tohle měly být červené růže, a my jsme se spletli a zasadili jsme bílé; kdyby na to Královna přišla, hned by nám srazili hlavu, toť se ví. A tak než přijde, snažíme se, slečinko –“ Pětka zatím starostlivě napínal zrak přes celou zahradu a v tu chvíli vykřikl: „Královna! Královna!“ Všichni tři zahradníci se rázem vrhli tváří k zemi. Ozval se dupot a Alenka se ohlédla; nemohla se už Královnou dočkat.

Napřed šlo deset křížových vojáků. Vzhled měli stejný jako ti tři zahradníci, byli podlouhlí a ploší a ruce a nohy měli v rozích. Za nimi šlo deset skvostně károvaných dvořanů. Stejně jako vojáci i oni pochodovali ve dvojstupu. Pak šly královské děti, bylo jich deset; vedly se po

dvou za ruce a tak cupitala vesele ta drobotina, celá ozdobená srdci. Za nimi se hrnuli hosté, samí Králové a Královny, Alenka mezi nimi zahlédla také Bílého Králíka. Rozčileně drmolil, všemu se culil a tak prošel vedle Alenky a ani si jí nevšiml. Potom šel Srdcový Spodek a na podušce z nachového sametu nesl královskou korunu. Na samém konci tohoto nádherného průvodu kráčel pak Král s Královnou.

Alenka se rozmýšlela, nemá-li se taky vrhnout tváří k zemi jako ti tři zahradníci, ale na žádné takové pravidlo při průvodu si nevzpomínala; a nač by ostatně byl průvod, napadlo jí, kdyby kdekdo musil ležet tváří k zemi a nic by z něho neviděl? A tak tam bez hnutí stála a čekala.

Když došel průvod k Alence, všichni zůstali stát a koukali na ni a Královna se rozkřikla: „Kdo je to?“ To se osopila na Srdcového Spodka, ale ten se jen poklonil a usmál.

„Ty trulante!“ Královna trhla zlostně hlavou; potom spustila na Alenku: „Jakpak ti říkají, děvče?“

Alenka jí zdvořile odpověděla: „Vaše Veličenstvo, říkají mi Alenka.“ Ale v duchu si řekla: Vždyť jsou to vlastně jenom karty. Co bych se jich bála.

„A co tamhleti?“ Královna ukázala na tři zahradníky, natažené u růžového štěpu. Oni totiž leželi na tváři, a protože měli na hřbetě stejný vzorek jako ostatní karty, nevěděla, jsou-li to zahradníci, dvořané, nebo snad tři její děti.

„Jak já to mám vědět!“ Alenka sama užasla, že si tak troufá. „Mně po tom nic není.“

Královna zlostí až zbrunátněla, chvíli si Alenku měřila jako divoká šelma a nakonec zavřískla: „Hlavu jí srazit! Hlavu –“

„Povídali,“ odsekla Alenka silným hlasem a Královna ztichla.

Král položil Královně ruku na rameno a nesměle se ozval: „Pamatuj, má zlatá, vždyť je to pouhé děvče.“

Královna se mu vztekle vytrhla a kázala Spodkovi: „Převrat' je!“ Spodek je jednou nohou opatrně převrátil.

„Vstát!“ rozkřikla se na ně zhurta Královna.

Zahradníci se rázem postavili na nohy a klaněli se Králi, Královně, královskému potomstvu a kdekomu.

„Přestaňte!“ zavřískla Královna. „Točí se mi z vás hlava.“ Potom se ohlédla po růžovém štěpu a vyzvídala: „Copak jste to tady tropili?“

„Vaše Veličenstvo,“ promluvil poníženež Dvojka a poklekl na jedno koleno, „my jsme se snažili –“

Královna si už zatím prohlédla růže a přerušila ho: „No bodejt! Hlavu jim srazit!“ Průvod se hnul kupředu, zůstali tam jen tři vojáci – měli popravit zahradníky, jenže ti se uchýlili pod Alenčinu ochranu.

„Oni vás nesmějí popravít!“ řekla Alenka a strčila je do velikánského květináče, který stál poblíž. Vojáci tam chvíli okouněli a slídili po nich a potom si klidně odpochovali za ostatními.

„Už mají hlavy dole?“ křičela Královna.

„Vaše Veličenstvo, už mají hlavy pryč,“ zahulákali v odpověď vojáci.

„Dobře!“ křikla Královna. „Kdo hraje kriket?“

Vojáci ani nemukali a dívali se na Alenku, protože se Královna zřejmě ptala jí.

„Já,“ křikla Alenka.

„Tak pojd’!“ zařvala na ni Královna; Alenka se přidala k průvodu a trnula, co bude dál.

„To je – to je dnes hezky,“ ozval se někdo nesměle vedle ní. Kráčela vedle Bílého Králíka a ten po ní úzkostlivě pokukoval.

„Moc hezky,“ řekla Alenka, „a kdepak je Vévodkyně?“

„Pst! Pst!“ vyhrkl tichounce Králík. Při řeči se starostlivě ohlédl, potom si stoupl na špičky, až dosáhl ústy k jejímu uchu, a zašeptal: „Má být popravena.“

„Její škoda,“ řekla Alenka.

„Říkáš, že je jí škoda?“ zeptal se Králík.

„Vůbec jí není škoda,“ odpověděla Alenka. „Řekla jsem, že to je její škoda, že má být popravena. A za co?“

„Dala pohlavek Královně –,“ spustil Králík. Alenka vyprskla smíchy. „Pst!“ zašeptal zděšeně Králík. „Ještě tě zaslechne Královna. Ona se totiž trochu opozdila a Královna jí řekla –“

„Na místa!“ zahřímala Královna a lidi se rozběhli na všechny strany, až do sebe vráželi; ale za chvíli se srovnali a začalo se hrát. Alenka si říkala, že tak prapodivné kriketové hřiště jakživa neviděla. Všude samý hrbol, samá rýha. Místo koulí živí ježci, místo palic živí plameňáci a branky tvořili vojáci, předklonění tak, že se rukama i nohama opírali o zem.

Zpočátku bylo pro Alenku nejtěžší poradit si s plameňákem. Jakž-takž si vmáčkla jeho trup pod pažďí, takže nohy mu visely dolů, ale sotva mu pěkně narovнала krk a chystala se odpálit jeho hlavou ježka,

plameňák se pokaždé stočil dozadu a tak vyjeveně se na ni zadíval, že se dala do smíchu; a když mu zase hlavu sklonila a zkoušela to poznovu, tuze ji zlobilo, že se jí zatím ježek rozvinul a šine se pryč. A ke všemu ještě ať chtěla prohnat ježka, kam chtěla, obyčejně jí to překazil hrbol nebo rýha, a protože také předklonění vojáci se stále narovnávali a odcházeli jinam na hřiště, Alenka záhy usoudila, že takhle hrát je náramně těžké.

Hráči hráli všichni najednou, nečekali na své pořadí a v jednom kuse se hádali a rvali o ježky; netrvalo to dlouho, a Královna se tak rozlítla, že každou chvilku dupla a křikla: „Srazte mu hlavu!“ nebo zas: „Srazte jí hlavu!“

Alence už z toho bylo úzko. Zatím se sice s Královnou nepoškorpila, ale co nevidět se jí to může stát; a co potom, řekla si. Nějak tuze rádi tu srážejí hlavu, to je div, že je tu vůbec ještě někdo naživu.

Umínala si odtamtud vyváznout a zrovna přemýšlela, jak by nepozorovaně zmizela, a tu spatřila v povětří podivné zjevení. Nejprve z toho byla celá zmatená, ale když se na to zahleděla, poznala, že se to někdo šklebí, a hned si řekla: „Vždyť je to Šklíba, aspoň si budu mít s kým popovídat.“

„Jak se máš?“ řekla Šklíba, jakmile jí přibylo úst, takže mohla mluvit.

Alenka čekala, až se objeví oči, a potom kývla hlavou. „Darmo s ní mluvit,“ řekla si, „dokud se nevynoří uši, nebo aspoň jedno.“ Za chvíli se objevila celá hlava a Alenka postavila plameňáka na zem a hned se rozhovořila o hře, tak byla ráda, že ji někdo poslouchá. Kočce se nejspíš zdálo, že je jí vidět dost velký kus, a už se jí víc neukázalo.

„Tohle mi není žádná hra,“ posteskla si Alenka, „a tolik se všichni hádají, že člověk neslyší vlastního slova – jak se zdá, nemají ani kloudná pravidla, nebo je aspoň nikdo nedodržuje – a nemáš tušení, co je to za zmatek, když kdeco je tady živé. Tak třeba tamhleta branka, kterou jsem měla prohnat příští kouli, prochází se po druhém konci hřiště – a zrovna jsem měla odpálit Královnina ježka, jenomže on před mým ježkem utekl.“

„Jak se ti líbí Královna?“ zeptala se tiše Šklíba.

„Vůbec se mi nelíbí,“ řekla Alenka, „ona je tak strašně –“ Tu si všimla, že Královna stojí přímo za ní a poslouchá, a tak dopověděla: „šikovná, že ani nestojí za to, hrát až do konce.“

Královna se usmála a šla dál.

„S kým pak to mluvíš?“ Král přišel za Alenkou a zvědavě se zahleděl na kočičí hlavu.

„Je to moje známá – Šklíba,“ řekla Alenka, „dovolte, abych vám ji představila.“

„Ten její pohled se mi pranic nelíbí,“ řekl Král, „ale jestli chce, ať mi políbí ruku.“

„Radši ne,“ prohodila Šklíba.

„Nebud' drzá,“ řekl Král, „a nehled' tak na mě!“ Při těch slovech si stoupl za Alenku.

„I kočka smí hledět na Krále,“ řekla Alenka. „Četla jsem to v jedné knize, už si nevzpomínám, v které.“

„Musí se zkrátka odklidit,“ řekl rázně Král a zavolal na Královnu, která šla zrovna okolo. „Má zlatá, rád bych, abys tu kočku dala odklidit.“

Královna měla na všechny trampoty, ať už velké, nebo malé, jen jeden lék. „Hlavu jí srazit!“ řekla, ani se neohlédla.

„Já sám skočím pro kata,“ nabídl se horlivě Král a už uháněl.

Alence napadlo, že by se měla vrátit do hry a sledovat její průběh, protože zdálky bylo slyšet Královnu, jak vztekle vříská. Slyšela ji, jak odsoudila už tři hráče k smrti za to, že zmeškali pořadí, a nic se jí to nezamlouvalo. Hrál se tak zmateně, že nikdy nevěděla, jestli je na řadě, nebo ne. A tak sháněla svého ježka.

Ježek se zatím pral s jiným ježkem a Alenka toho chtěla jaksepatří využít a odpálit oba ježky dvojitou ranou; jenže chyba lávky: plameňák jí zatím odešel až na konec zahrady a tam se, jak viděla, marně snažil vzlétnout na strom.

Když plameňáka polapila a přinesla zpátky, rvačka už dávno skončila a po obou ježcích nikde ani vidu. „To je jedno,“ řekla si Alenka, „však branky na téhle straně hřiště stejně zmizely.“ Vmáčkla si plameňáka pod paži, aby jí zase neutekl, a šla si ještě trochu popovídat se svou známou.

Došla ke Šklíbě a užasla nad tím, jaký dav se to kolem ní shlukl: kat, Král i Královna se hádali jeden přes druhého, ostatní ani nedutali, jenom se tvářili ustrašeně.

Sotva se tam Alenka objevila, hned se všichni tři doprošovali, aby jejich spor rozhodla, a oháněli se každý svými argumenty; ale protože všichni mluvili najednou, Alenka ne a ne přijít na to, co jí vlastně říkají.

Kat se oháněl tím, že hlava se dá srazit jenom tehdy, když sedí na nějakém těle; něco takového jaktěživ nedělal, a aby si s tím teď začínal, na to je už moc starý.

Král se oháněl tím, že to, co má hlavu, dá se taky o hlavu zkrátit, a nikdo ať mu nepovídá hlouposti.

Královna se oháněla tím, že když se v té věci bez prodlení něco nezařídí, dá všechny, jak tam kolem stojí, popravit. (Právě nad tímto výrokem se tvářilo shromáždění tak ustrašeně.)

Alence něco napadlo a hned vyhrkla: „Vždyť ta Šklíba patří Vévodkyni, jí se na ni zeptejte.“

„Vévodkyně je v žaláři.“ Královna řekla katovi: „Přived' ji sem!“ Než bys řekl švec, kat byl v prachu.

Sotva kat odešel, začala se kočičí hlava rozplývat, a než se s Vévodkyní vrátil, byla tatam. Král s katem lítali jak splašení a hledali ji a ostatní se pustili znovu do hry.

Paželví povídka

„Ani nevíš, jak jsem ráda, že jsem se s tebou, dušinko, zase shledala,“ řekla Vévodkyně, něžně se do Alenky zavěsila a tak spolu odešly z hřiště.

Alenka se nad její dobrou náladou zaradovala, tam v kuchyni, napa-dlo jí, rozzuřil ji snad jenom ten pepř.

„Až já budu Vévodkyní,“ řekla si Alenka (ale moc přesvědčeně to ne-znělo), „pepř v kuchyni vůbec nestrpím. Polévka se bez něho obejde – lidé bývají podráždění možná jen z pepře,“ libovala si, na jaké nové pravidlo to zas kápla, „z octa bývají kyselí – z heřmánku hořcí – a – z cukrkandlu a podobných sladkostí bývají děti milé. Kdyby si to dospě-lí uvědomili, to by pak cukrovím tolik neškudlili.“

Na Vévodkyni už docela zapomněla a skoro se lekla, když se jí ozvala u samého ucha. „Ty na něco myslíš, děvenko, a zapomínáš mluvit. Tak honem ti to neřeknu, jaké z toho plyne naučení, ale za chvíli si vzpo-menu.“

„Možná že z toho žádné naučení neplyne,“ troufla si Alenka.

„Ale, ale, dítě!“ napomenula ji Vévodkyně. „Ze všeho plyne nějaké naučení, jenom je umět najít.“ Při těch slovech se k Alence ještě víc při-tiskla.

Že se na ni tolik lepí, to nebylo Alence po chuti. Předně je tuze oškli-vá; a za druhé jí sahá bradou právě na rameno, a jak se o ně opírá, bra-du má protivně špičatou. Ale nechtěla k ní být nezdvořilá a snášela to statečně. „Jak se zdá, jde jim hra lépe,“ řekla.

„Tak jest,“ řekla Vévodkyně. „A z toho plyne naučení – *že světem hýbe láska!*“

„Někdo řekl,“ zašeptala Alenka, „že se svět hýbe tehdy, když si každý hledí svého!“

„No dobře! To je skoro totéž,“ řekla Vévodkyně, špičatou bradu za-ryla do Alenčina ramene a dodala: „A z toho plyne naučení – *dbej na smysl, slova přijdou sama.*“

Ta hledá ve všem naučení, pomyslíla si Alenka.

„Jistě je ti divné, proč tě nevezmu kolem pasu,“ ozvala se po chvílce Vévodkyně. „To jenom proto, že nevím, jakou má tvůj plameňák povahu. Mám to zkusit?“

„Třeba vás štípne,“ varovala ji Alenka, protože nestála Vévodkyni o to, aby to zkusila.

„To je pravda,“ řekla Vévodkyně, „plameňák a hořčice štípou. Z toho plyne naučení – *vrána k vráně sedá, rovný rovného si hledá.*“

„Jenže hořčice není pták,“ podotkla Alenka.

„Správně,“ řekla Vévodkyně. „Ty se ale umíš jasně vyjadřovat!“

„Je to myslím nerost,“ řekla Alenka.

„Samozřejmě.“ Vévodkyně si nejspíš umínala na všechno jí přizvu-
kovat. „Jsou tady opodál velké hořčicové doly. Z toho plyne naučení –
tam, kde jsou doly, nejsou žádné hory.“

„Už to mám!“ Alenka poslední větu přeslechla. „Je to zelenina. Nevypadá jako zelenina, ale je.“

„Úplně s tebou souhlasím,“ řekla Vévodkyně, „a z toho plyne nauče-
ní – *bud' tím, čím se zdáš* – nebo stručně řečeno – *nikdy se nedomýšlej, že
nejsi jiná, než by ses jiným mohla zdát, že bud' jsi, nebo jsi byla, a nejiná,
než by ses jim byla bývala zdála.*“

„Snad bych to lépe pochopila,“ řekla Alenka zdvořile, „kdybych si to
napsala – když to povídáte, nějak mi to není jasné.“

„To nic není, kdybych chtěla, to bych ti to teprve pověděla,“ trošto-
vala se Vévodkyně.

„Jen se prosím neobtěžujte a nepovídejte to ještě obšírněji,“ bránila
se Alenka.

„Jaképak obtěžování!“ řekla Vévodkyně. „Věnuji ti všechno, co jsem
až doposud řekla.“

Laciný dárek! pomyslila si Alenka. Ještě štěstí, že se nedávají takové
dárky k narozeninám! Ale nahlas říct se to neodvážila.

„Zase přemýšlíš?“ Vévodkyně znovu zaryla Alence bradou do ra-
mene.

„Mám právo přemýšlet,“ odpověděla Alenka zhurta, už ji to dopalo-
valo.

„Povídali,“ řekla Vévodkyně, „to by pak měli vepři právo lítat; a z to-
ho plyne na –“ Ale tu Vévodkyně zmlkla, oblíbené slovo „naučení“ ne-
dopověděla a paže, kterou byla do Alenky zavěšená, se jí rozechvěla.
Alenka zdvihla hlavu a před nimi stála Královna, ruce založené, a mra-
čila se jako hrom.

„To je dnes hezky, Vaše Veličenstvo!“ hlesla Vévodkyně tichounkým hláskem.

„Předem vás upozorňuji,“ Královna křikla a přitom dupla nohou, „než řeknu švec, buď zmizíte vy, nebo vaše hlava! Vyberte si!“

Vévodkyně si vybrala a v mžiku byla tatam.

„Hrajme dál,“ řekla Královna Alence, a Alenka samým strachem ani necekla a pomalu šla za ní zpátky na krocketové hřiště.

Ostatní hosté Královniny nepřítomnosti hned využili a hověli si v chládku, ale sotva ji spatřili, honem se vrátili do hry; a Královna jen prohodila, že kdo se omešká, zaplatí to životem.

Královna se při hře s druhými hráči ustavičně hádala a pokřikovala: „Usekněte mu hlavu!“ nebo „Usekněte jí hlavu!“ A koho odsoudila, toho vojáci hned zatkli; pak ovšem nemohli dělat branky, a tak tam za nějakou půlhodinku žádné branky nezbyly a všichni hráči až na Krále, Královnu a Alenku byli zatčeni a odsouzeni k smrti.

Královna celá udýchaná nechala hry a zeptala se Alenky: „Už jsi viděla Paželva?“

„Neviděla,“ řekla Alenka. „Ani nevím, co to je Paželv.“

„Dělá se z něho paželví polívka,“ řekla Královna.

„Jakživa jsem o něm neslyšela ani ho neviděla,“ řekla Alenka.

„Pojď se mnou,“ řekla Královna, „bude ti o sobě vyprávět.“

Když pak spolu odcházely, zaslechla Alenka Krále, jak říká tlumeně přítomným: „Dávám všem milost.“ „Tak to má být,“ oddechla si Alenka, však ji ta hromada poprav nařízených Královnou nemálo trápila.

Zakrátko narazily na Noha, spal tam na sluníčku. (Jestli nevíte, jak vypadá Noh, podívejte se na obrázek.) „Hybaj, lenochu!“ řekla Královna. „Doved' tuhle slečinku k Paželvovi, ať jí o sobě vypravuje. Já musím jít dohlédnout na popravy, které jsem nařídila.“ Odešla a nechala Alenku s Nohem o samotě. Alence se ta obluda moc nelíbila, ale řekla si, že jí u ní nebude hůř než u té sveřepé Královny, a tak čekala, co bude dál. Noh se posadil a protřel si oči; díval se za Královnou, až jim zmizela, a pak se zachechtal. „K smíchu!“ řekl napůl k sobě a napůl k Alence.

„Co je k smíchu?“ zeptala se Alenka.

„No přece ona,“ řekl Noh. „Vždyť si to všechno jen namlouvá. Oni stejně nikdy nikoho nepopraví. Tak pojď!“

Tady je pořád samé pojď! pomyslila si Alenka a loudala se za Nohem. Nikdo mě jakživ tolik nekomandoval.

Ušli kousek a tu zahlédli opodál Paželva, jak sedí smutný a sklíčený na skalisku, a když přišli blíž, slyšela ho Alenka vzdychat, jako by mu mělo srdce puknout. Bylo jí ho upřímně líto. „Co ho trápí?“ zeptala se Noha a Noh jí skoro stejnými slovy odpověděl: „To on si všechno jen namlouvá, nic ho netrápí. Tak pojď!“

Přistoupili tedy k Paželvovi; ten na ně zíral velkýma usazenýma očima, ale nic neříkal.

„Tadyhle slečinka by ráda, kdybys jí, víme, pověděl něco o sobě,“ řekl Noh.

„Povím,“ řekl Paželv hlubokým, dutým hlasem. „Posad'te se oba a ani nemukejte, než domluvíme.“

Tak tedy usedli a chvíli bylo ticho. Alenka si pomyslela: To nevím, jak chce domluvit, když mluvit nezačal. Ale čekala trpělivě dál.

Konečně si Paželv zhluboka vzdychl a spustil: „Kdysi jsem byl pravý Želv.“

Po těchto slovech se zas nadlouho rozhostilo ticho, jen občas přerývané Nohovým „Hžkrrr!“ a Paželvovými srdcervoucími vzdechy. Alenka už už chtěla vstát a říct: Děkuju vám za vaše zajímavé vyprávění, ale zdálo se jí, že snad přece něco přijde, i zůstala mlčky sedět.

„Když jsme byli malí,“ Paželv mluvil už klidněji, jen občas si ještě vzdychl, „chodili jsme do mateřské školy. Učil nás starý Želvák, říkali jsme mu Marhůl.“

„Pročpak jste mu říkali Marhůl, když to Marhůl nebyl?“ zeptala se Alenka.

„Že se nestydíš, takhle bláhově se ptát,“ dodal Noh a pak oba seděli a mlčeli a koukali na Alenku; ta by se byla nejradši do země propadla.

Nakonec řekl Noh Paželvovi: „Tak povídej dál, kamaráde, ať to netrvá celý den!“ a Paželv hovořil těmito slovy:

„Tak jsem tedy chodil do školy v moři, i když tomu snad nevěříš –“

„To jsem neřekla,“ vpadla mu do řeči Alenka.

„Řekla,“ odpověděl Paželv.

„Bud' zticha!“ ozval se Noh, ještě než Alenka otevřela ústa. Paželv pokračoval:

„Dostalo se nám výborného vzdělání – však jsme se celý den učili.“

„My jsme taky měli celodenní vyučování,“ řekla Alenka, „tak se tolik nechlubte!“

„A měla jsi nějaké nepovinné předměty?“ zeptal se starostlivě Paželv.

„Ano!“ řekla Alenka. „Měli jsme francouzštinu a hudbu.“

„A co prádlo?“ zeptal se Paželv.

„To vůbec ne,“ nadurdila se Alenka.

„Á! Tak to moc dobrá škola nebyla,“ oddychl si Paželv. „To u nás jsme měli na konci vysvědčení nepovinné předměty: Francouzština a hudba a prádlo.“

„Tomu, kdo žije na dně mořském, to není zapotřebí,“ řekla Alenka.

„Však jsem na to ani neměl,“ vzdychl si Paželv, „chodil jsem jen na povinné předměty.“

„A které?“ zeptala se Alenka.

„No především samozřejmě na bdění a spaní,“ odpověděl Paželv.

„A pak na motyku s všelijakými početnými úkony, jako je svítání, odmítání, nasolení a želení.“

„Nasolení, to jsem nikdy neslyšela,“ osmělila se Alenka. „Co je to?“

Samým úžasem zvedl Noh obě tlapy a zvolal: „Cože? Ty že jsi nikdy neslyšela o nasolení! Co je oslazení, to doufám víš?“

„Ano, to je – to je – když se něco pocukruje.“

„Jestli tedy nevíš, co je nasolení, pak jsi ťululum.“

Alenku přešla chuť ještě se ho na něco ptát, otočila se tedy k Paželvovi: „Co jste se ještě učili?“

„Pak jsme měli hájesloví,“ počítal Paželv na prackách, „mořepis, příhodopis – dále rýžování – jednou za týden k nám chodil starý úhoř a učil nás třeslení, svinování a svalování.“

„Co to bylo?“ zeptala se Alenka.

„To ti nemohu ukázat,“ řekl Paželv. „Mám na to tuhé kosti. A Noh se to neučil.“

„Neměl jsem čas,“ řekl Noh, „ale zato jsem chodil na klasické jazyky. Učil mě staříčkový mořský pavouk.“

„Já jsem k němu nechodil,“ povzdychl Paželv. „Říkali, že učí zmatinu a vřeštinu.“

„To učil,“ povzdychl taky Noh a oba si zakryli obličej prackou.

„A kolik hodin denně jste se učili?“ vyhrkla Alenka, aby obrátila řeč jinam.

„První den jich tu bývalo deset,“ řekl Paželv, „druhý den jich tu bývalo devět a tak to šlo dále.“

„To je mi divný rozvrh!“ zvolala Alenka.

„Podle toho, kolik jich tu bývalo,“ prohodil Noh, „taky jich pak ubývalo.“

Tohle Alence dosud nenapadlo, chvíli nad tím hloubala a potom řekla: „Jedenáctý den bylo tedy volno, ne?“

„Toť se ví,“ řekl Paželv.

„A co jste dělali dvanáctý den?“ dorážela Alenka.

„Dost o tom, jak jste se učili,“ skočil jí rázně do řeči Noh. „Pověz jí ještě, jak jste si hráli.“

Humří čtverylka

Paželv si zhluboka vzdychl a jednou prackou si otřel oči. Hleděl na Alenku, soukal ze sebe slova, ale hrdlo měl sevřené samým štkáním. „Jako by mu kost zaskočila,“ Noh jím zalomcoval a bouchal ho do zad. Posléze se Paželv zmohl na řeč a všecek uslzen takto hovořil dále:

„Ty jsi pod mořem asi mnoho nežila –“ („To ne,“ řekla Alenka.) „a s Humrem ses vůbec neseznámila –“ (Užuž měla Alenka na jazyku: Jednou jsem ho ochutnala –, ale honem se zarazila a řekla: „Vůbec ne.“) „a tak ani netušíš, jak rozkošná je Humří čtverylka.“

„To ne,“ řekla Alenka. „A jaký je to tanec?“

„Inu,“ řekl Noh, „nejprve si tanečníci na pobřeží stoupnou do řady –“ „Do dvou řad!“ zakřikl ho Paželv. „Jsou to Tuleni, Želvi a tak dále; slimýši se odklidí z cesty...“

„To obyčejně chvíli trvá,“ skočil mu do řeči Noh.

„... udělají se dva kroky vpřed...“

„Za tanečníka má každý Humra!“ křikl Noh.

„No ovšem,“ řekl Paželv. „Dva kroky vpřed se svým tanečníkem –“

„– potom se tanečníci vymění a v stejném pořádku se couvne,“ připomenul Noh.

„A potom se, rozumíš,“ vedl svou Paželv, „vyhodí –“

„Humří!“ vřískl Noh a poskočil.

„– co nejdál do moře –“

„A plave se za nimi!“ zaječel Noh.

„V moři se udělá kotrmelec!“ křikl Paželv a hopsal jako divý.

„Humří tanečníci se znovu vymění!“ zahulákal Noh.

„Plave se zpátky na břeh a – to je první figura,“ řekl Paželv a rázem ztišil hlas; až dosud obě stvoření řádila jako pominutá a teď se smutně a pokojně dívala na Alenku.

„Tanec je to jistě pěkný,“ pronesla nesměle Alenka.

„Chtěla bys ho kousek vidět?“ řekl Paželv.

„Moc ráda,“ řekla Alenka.

„Zkusme tedy první figuru!“ řekl Paželv Nohovi. „Bez Humrů se nějak obejdem. Kdo z nás bude zpívat?“

„Zpívej ty, já jsem slova zapomněl,“ řekl Noh.

I tančili vážně kolem Alenky, a když došli až k ní, vždycky jí šlápli na prsty, předními prackami mávali do taktu. Paželv přitom zvolna a smutně prozpěvoval:

*„Hněte sebou, no tak honem,“ Běllice řve na Šneka.
„Delfín na ocas nám šlape, tlačí se a nečeká,
na písku zas Tuňák s Humrem rozdávají št'ouchance,
hled'te, jak to s nimi šije – pustíte se do tance?
Pustíte se, nepustíte s námi do tance?
Pustíte se, nepustíte s námi do tance?“*

*Vždyť vy ani netušíte, jak to duši lahodí,
když nás popadnou a s Humry naráz hodí do vody.“
„Netroufám si tak daleko, když tu nemám zachránce,“
Šnek že mockrát děkuje, leč nepustí se do tance.
Ne a ne a nepustí se s nimi do tance.
Ne a ne a nepustí se s nimi do tance.“*

*„Co byste se moře lekal, bledl strachy,“ ryba dí,
„mně ta dálka, milý Šneku, ani trochu nevadí.
Z Anglie je malý kousek do Francie k Marjance,
hlavu vzhůru, no tak, jářku – pustíte se do tance? –
Pustíte se, nepustíte s námi do tance?
Pustíte se, nepustíte s námi do tance?“*

„Děkuji, napohled je ten tanec velmi zajímavý,“ Alenka si oddechla, že už je konečně po něm, „a ta zvláštní píseň o Běllici se mi tuze líbí.“

„Copak Běllice,“ řekl Paželv, „ty jsi je asi viděla už dřív, ne?“

„Ano,“ řekla Alenka, „vídala jsem je na ob – –,“ a honem se zarazila.

„Kde leží Ob, to nevím,“ řekl Paželv, „ale když jsi je vídala, pak ovšem víš, jak vypadají.“

„Snad ano,“ odpověděla váhavě Alenka. „Ocásek mají v hubě a jsou posypány strouhanou houskou.“

„S tou strouhanou houskou to není pravda,“ řekl Paželv. „V moři by se jim spláchl. Ale ocásek v hubě mají, a to proto, že –,“ tu Paželv zívá a přimhouřil oči. „Pověz jí, proč a nač to je,“ řekl Nohovi.

„Je to proto, že se chtěly pustit s Humry do tance,“ řekl Noh. „A tak je hodili do moře. A tak dlouho a dlouho padaly. A tak si ocásek zastrčily do huby. A tak ho už z huby nevytáhly. Tak je to.“

„Děkuji,“ řekla Alenka, „velmi zajímavé. To jsem o bělicích nevěděla.“

„Chceš-li, povím ti toho o nich ještě víc,“ řekl Noh. „Jestlipak víš, proč se jim říká bělice?“

„O tom jsem nikdy nepřemýšlela,“ řekla Alenka. „Proč?“

„Protože se jimi leští obuv,“ smrtelně vážně jí odpověděl Noh.

Alenka nad tím zkoprněla. „Obuv?“ opakovala nedůvěřivě.

„No, a čímpak se leští tvé střevíce?“ řekl Noh. „Od čeho se ti tak lesknou?“

Alenka se na ně zahleděla, chvíli přemýšlela a potom řekla: „Myslím, že se leští černidlem.“

„Pod mořem se obuv leští bělidlem,“ dodal hlubokým hlasem Noh. „Teď to víš.“

„A z čeho se ta obuv vyrábí?“ zeptala se zvědavě Alenka.

„No přece z pstruže a mloků,“ odsekl jí podrážděně Noh, „to ti každý garnát poví.“

„Být já Bělicí,“ Alence ta píseň pořád nešla z hlavy, „ten Tuňák by mi vadil. Řekla bych mu: ‚Zpátky, prosím – o tebe nestojíme!‘“

„Ale když on k nim patřil,“ namítl Paželv, „chytrá ryba se bez něho nikam nepustí.“

„Vážně?“ žasla Alenka.

„No ovšem,“ řekl Paželv, „když plave ryba ve velikánské hloubce, říká si, že to Tuňák vydrží.“

„Jak tomu mám rozumět?“ řekla Alenka.

„Tak jak to myslím,“ urazil se Paželv. A Noh prohodil: „A teď nám pověz, co dobrodružného jsi ty zažila.“

„Mohla bych vám vypravovat, co dobrodružného jsem zažila – ale jenom od dnešního rána,“ řekla nesměle Alenka. „Na včerejšek darmo vzpomínat, protože to jsem byla docela jiná.“

„Vysvětli nám to,“ řekl Paželv.

„Kdepak! Napřed dobrodružství,“ zlobil se Noh, „vysvětlování zabe-re hrůzu času.“

I vyprávěla jim Alenka, jaká dobrodružství ji potkala od té chvíle, co spatřila Bílého Králíka. Zprvu se zajíkala, obě ta svoření se na ni z obou stran lepila s vypoulenýma očima a s ústy dokořán, ale brzy se vzpamatovala. Posluchači ani nedutali, až došla k tomu, jak Houseňákovi odříkávala *Na svatého Řehoře* a všechno se jí popletlo, tu se Paželv nadýchl a řekl: „To je divné.“

„Divnější to ani být nemůže,“ řekl Noh.

„Všechno se jí popletlo!“ opáčil zamyšleně Paželv. „Měla by nám taky něco odříkat. Ať spustí.“ Pohlédl na Noha, jako by si o něm myslel, že má nad Alenkou nějakou moc.

„Vstaň a odříkej nám *Za horama svítá*,“ řekl Noh.

Ta stvoření by člověka pořád jen komandovala a dávala mu něco odříkávat! pomyslíla si Alenka. Úplně jako ve škole. Ale přece jen vstala a začala odříkávat, jenže měla dosud plnou hlavu Humří čtverylky, a tak ani nevěděla, co říká, a znělo to moc prapodivně:

*Za horama svítá, bude brzy den,
připálený humr stojí špičky ven,
hlavu zamoučenou, pěkný ferina,
opasek si nosem svižně zapíná,
rejdí na břehu, když vlny opadnou,
před žralokem nemá úctu pražádnou.
Ale běda! úzko na duši mu je,
sotva s přílivem zas žralok připluje.*

„Je to jinak, než jsem to já v dětských letech říkával,“ řekl Noh.

„Já jsem to doposud neslyšel,“ řekl Paželv, „ale pitomost je to k pohledání.“

Alenka nic neříkala; seděla, obličej v dlaních, a dumala, jestlipak jí ještě někdy něco dopadne jaksepatří.

„Někdo by mi to měl vysvětlit,“ řekl Paželv.

„Ona ti to vysvětlí,“ vyhrkl Noh. „Odříkávej další báseň.“

„Ale co ty špičky ven?“ Paželv si to nedal vzít.

„To je základní taneční postoj,“ řekla Alenka, ale byla nad tím celá pryč a chtěla to nějak zamluvit.

„Odříkávej další báseň,“ opakoval Noh, „začíná *Znám křišťálovou studánku*.“

Alenka věděla, že se jí to zase poplete, ale vzdorovat si netroufala, i spustila třaslavým hlasem:

*Znám křišťálovou studánku, kde nejhlubší je les,
tam Pardál se Sovou se sešli na paštiku dnes.
Spořádal Pardál maso se šťávou, měl velký hlad,
Sovu, tu milostivě nechal talíř vylízat,
a tak tam svorně oba hodovali pospolu.
Dal Pardál Sově lžící, když pak sklízel ze stolu,
nůž s vidličkou si nechal. Než bys napočítal pět,
zavrčel, zuby vycenil a milou Sovu – –*

„Nač celý ten krám opakovat,“ přerhl jí to Paželv, „když nám to pořádně nevysvětlíš. Takovou slátaninu jsem jakživ neslyšel.“

„Tak přestaň,“ poručil Noh. A Alenka mileráda přestala.

„Neměli bychom zkusit další figuru z Humří čtverylky?“ dodal Noh. „Nebo ti má Paželv něco zazpívat?“

„Ať Paželv laskavě něco zazpívá,“ doprošovala se Alenka tak horlivě, že Noh nemálo dotčeně řekl: „Inu, každý má jiný vkus! Zazpívej jí, kamaráde, *Želví polívku*.“

Paželv zhluboka vzdychl a přerývaným hlasem plačtivě zazpíval:

*Když přijde večer, kouří se
z husté polívky na míse.
Radostí všem září líčka,
večer chutná polívčička,
polívčička!
polívčička!
Večer chutná
polívka, polívčička.*

*Polívka! Co je proti té
srnčí mandlemi nadité,
holoubě, štika, krkovička!
Nejlepší je polívčička,
nejlepší je polívčička,
polívčička!
polívčička!
Večer chutná
polívka, POLÍVČIČKA!*

„Ještě jednou refrén!“ zvolal Noh a Paželv už k němu nasazoval, a tu k nim zdálky dolehl křik: „Začíná soud!“

„Pojď!“ poručil Noh, nečekal na konec písně, vzal Alenku za ruku a už běžel.

„Co je to za soud?“ Alenka sotva popadala dech, ale Noh odsekl: „Pojd!“ a běžel ještě rychleji a vánek k nim stále slaběji a slaběji zanášel truchlivá slova:

*Večer chutná – á – á
polívka, polívčička!*

Kdo ukradl vdolky

Když tam přišli, Srdcový Král s Královnou seděli na trůně a kolem nich se kupil hustý dav – všelijací ptáčky a zvířátka a k tomu všechny karty. Před nimi stál spoutaný Spodek, po boku střežený vojáky; poblíž Krále stál Bílý Králík, v jedné ruce trubku, v druhé pergamenový svitek. Uprostřed soudního dvora byl pak stůl a na něm velká mísa vdolků; vypadaly tak chutně, že při pohledu na ně dostala Alenka hlad. – Už aby bylo po přelíčení, napadlo ji, a podávaly se zákusky! Ale na to nebylo ani pomyslení, a tak se rozhlížela kolem sebe, aby si ukrátila dlouhou chvíli.

U soudu Alenka dosud nebyla, jenom o něm četla, nemálo se tedy zaradovala nad tím, že ví, jak se co jmenuje. „Tohle je soudce,“ řekla si, „protože má velkou paruku.“

Ten soudce byl ostatně Král, a protože na paruce měl nasazenou korunu (chcete-li vědět jak, podívejte se na obrázek v další kapitole), moc spokojeně nevypadal a taky mu to neslušelo.

A tamhle je lavice porotců, napadlo Alence, a těch dvanáct stvoření – (jinak než stvoření se to totiž nazvat nedalo, jednak to byla zvířátka, jednak ptáci) to budou porotci. To slovo si několikrát pro sebe zopakovala a nemálo se tím pyšnila; a právem, vždyť kolikpak děvčátek tak mladých jako ona ví, co to vlastně znamená. Ale stejně by se hodilo říct „členové poroty“.

Všech dvanáct porotců pilně psalo na břidlicové tabulky. „Copak to dělají?“ pošeptala Alenka Nohovi. „Vždyť přelíčení ještě nezačalo, a tak nemají co zapisovat.“

„Oni se podepisují,“ odpověděl šeptem Noh, „aby snad do konce přelíčení nezapomněli, jak se jmenují.“

„Pitomečci,“ vybuchla rozhorleně Alenka, ale hned zas zmlkla; Králík totiž křikl: „Ticho v soudní síni!“ a Král si nasadil brejle a pátral zrakem, kdo to mluví.

Jako by se jim přes rameno dívala, pozorovala Alenka, jak si porotci na tabulku šmahem zapisují „pitomečci!“, a dokonce si všimla, jak se

jeden ptá souseda, píše-li se „pitomeček“ s měkkým, nebo s tvrdým i. „To budou mít do konce přelíčení tabulky počmárány, že se v tom nikdo nevyzná!“ řekla si Alenka.

Jednomu porotci skřípalo písátko. Alenka to ovšem nestrpěla, obešla celou dvoranu, až se octla za ním, a než se nadál, písátko mu sebrala. Šlo to raz dva a chudinka porotce (byl to Vilík Ještěřík) vůbec nechápal, kam se mu písátko podělo; slídlil po něm na všech stranách, ale nezbylo mu, než celý den psát prstem. Moc platné mu to nebylo, protože to na tabulce nebylo ani znát.

„Hlasateli, přečtete obžalobu!“ řekl Král.

I zatroubil Bílý Králík třikrát na trubku, potom rozvinul pergamenový svitek a četl:

*Srdcová Královna napekla vdolky
jedenkrát o žních:
Srdcový Spodek jí ukradl vdolky,
hned bylo po nich!*

„Porad'te se o rozsudku,“ řekl Král porotě.

„Ještě ne, ještě ne!“ skočil mu rázně do řeči Králík. „Napřed je hromada jiných věcí!“

„Předvolat prvního svědka,“ řekl Král. I zatroubil Bílý Králík třikrát na trubku a zvolal: „První svědek!“

Prvním svědkem byl Švec. Předstoupil, v jedné ruce šálek čaje a v druhé namazaný krajíc, a spustil: „Prosím Vaše Veličenstvo za prominutí, že si to nesu s sebou, ale když mě předvolali, ještě jsem neposvačil.“

„Měl jsi posvačit,“ řekl Král. „Odkdypak už svačíš?“

Švec koukl po Zajíci Březňákovi; ten zavěšen do Plcha přišel k soudu za ním. „Myslím, že od čtrnáctého března,“ řekl Švec.

„Od patnáctého,“ řekl Zajíc Březňák.

„Od šestnáctého,“ dodal Plch.

„Zapsat,“ řekl Král porotě a porotci si ta tři data horempádem zapsali na tabulku, potom je sečetli a výsledek převedli na šilinky a pence.

„Zuj ty své boty,“ poručil Král Šveci.

„Ony nejsou moje,“ řekl Švec.

„Kradené!“ houkl Král na porotce a ti si to hned zaznamenali.

„Já je prodávám,“ vysvětloval Švec, „svoje žádné nemám. Jsem Švec.“

Tu si Královna nasadila brejle, ostře si Ševce měřila a ten zbledl a znervózněl.

„Vydej svědectví,“ řekl Král, „a netřeš se, nebo tě dám na místě opravit.“

Svědék se tím zřejmě nijak nevzmužil: stále přešlapoval z nohy na nohu, úzkostlivě koukal po Královně a samým rozčilením místo krajíce ukousl kus šálku.

A tu pocítila Alenka něco prapodivného a hezkou chvíli jí vrtalo hlavou, co to vlastně je: už se zase zvětšovala a nejprve měla chuť vstát a odejít od soudu; ale potom se rozmyslila, že tam zůstane, dokud se tam vejde.

Plch seděl vedle ní a hned se ozval: „Netlačte se tak na mě. Sotva dýchám.“

„Já za to nemohu,“ chlácholila ho Alenka. „Já rostu.“

„Co tady máte co růst,“ řekl Plch.

„Nemluvte hlouposti,“ spustila zostra Alenka, „však vy rostete taky.“

„Ano, jenže já rostu přiměřeně,“ namítl Plch, „a ne tak bláznivě.“ Nevrlé vstal a odešel na druhou stranu dvorany.

Královna si pořád Ševce přísně měřila, a když pak procházel Plch soudní dvoranou, poručila jednomu soudnímu zřízenci: „Přines mi seznam zpěváků na posledním koncertě!“ a nešťastný Švec se nad tím tak roztrásl, až ze sebe boty sklepal.

„Vydej svědectví,“ opakoval zlostně Král, „jinak tě dám popravít, ať máš strach, nebo ne.“

„Jsem já to bídný tvor, Vaše Veličenstvo,“ spustil třaslavým hlasem Švec, „dal jsem se do svačiny – je to sotva týden – namazaný krajíček je čím dál tenčí – a svačina sviští –“

„Cože sviští?“ řekl Král.

„Tak začínala svačina,“ hovořil Švec.

„Toť se ví, že svačina začíná stejně jako sviští,“ obořil se na něho Král. „Copak jsem tůlulum? Mluv!“

„Jsem bídný tvor,“ hovořil Švec, „a potom svištělo kdeco – jenže Zajíc Březňák tvrdil –“

„Netvrdil!“ skočil mu prudce do řeči Zajíc Březňák.

„A tvrdil!“ řekl Švec.

„To popírám!“ řekl Zajíc Březňák.

„On to popírá,“ řekl Král, „tak to místo vynechte.“

„No tak aspoň Plch tvrdil –,“ řekl Švec a bázlivě se ohlédl po Plchovi, jestli to taky popře, jenže Plch nic nepopřel, spal jako zabítý.

„A potom jsem si namazal ještě jeden krajíček –,“ hovořil Švec.

„Ale co tedy tvrdil Plch?“ zeptal se jeden porotce.

„Na to si už nevzpomínám,“ řekl Švec.

„Jen si vzpomeň,“ prohodil Král, „nebo tě dám popravít.“

Nešťastný Švec upustil šálek i krajíc, svezl se na koleno a spustil: „Jsem bídný tvor, Vaše Veličenstvo –“

„A taky bídný řečník,“ řekl Král.

Jedno morče křiklo: „Výborně,“ a soudní zřízenci je rázem zlikvidovali. (Protože to slovo je neobvyklé, hned vysvětlím, co s ním udělali.

Měli plátěný pytel, který se zavazoval na šňůrku; morče do něho po hlavě strčili a sedli si na něj.)

„To jsem ráda, že jsem to viděla,“ řekla si Alenka. „Kolikrát jsem už v novinách četla, jak po přelíčení, zřizenci okamžitě zlikvidovali pokus o potlesk, a nevěděla jsem, co to znamená; teď to vím.“

„Jestli toho už víc nevíš, tak poklekni,“ hovořil Král.

„Dál už to nejde,“ bránil se Švec, „už klečím.“

„Tak se posad,“ odsekl Král. A tu zas druhé morče křiklo: „Výborně,“ a hned je zlikvidovali.

„Hele, morčata už dorazili!“ řekla Alenka. „Teď už to půjde hladce.“

„Radši bych dorazil svačinu,“ Švec pohlédl úkosem na Královnu, zabranou do seznamu zpěváků.

„Můžeš jít,“ řekl Král; a Švec pelášil od soudu, že si ani boty neobul.

„- a venku mu rovnou srazte hlavu,“ prohodila Královna k jednomu zřizenci; ale než došel zřízenec ke dveřím, byl Švec tentam.

„Předvolat dalšího svědka!“ řekl Král.

Dalším svědkem byla Vévodkynina kuchařka. V ruce držela pepřenku a podle toho, jak se lidé u dveří rozkýchali, uhodla Alenka, kdo to je, ještě než předstoupila před soud.

„Vydejte svědectví,“ řekl Král.

„Nevydám,“ řekla kuchařka.

Král se tázavě ohlédl po Bílém Králíkovi a ten mu pošeptal: „Vaše Veličenstvo musí tuto svědkyni podrobit křížovému výslechu.“

„Inu, mus je mus,“ pronesl zachmuřeně Král, založil ruce, zamračil se na kuchařku, až mu oči do důlků zalezly, a potom zahučel: „Z čeho se dělají vdolky?“

„Hlavně z pepře,“ řekla kuchařka.

„Ze sirupu,“ ozval se někdo za ní ospale.

„Popadněte Plcha za límec,“ zavřískla Královna. „Srazte Plchovi hlavu! Vyhod'te Plcha od soudu! Zlikvidujte ho! Uštípejte ho! Vyškubejte mu vousy!“

Jak Plcha vyhazovali, na soudu zavládl zmatek, a když se zas utišil, kuchařka byla pryč.

„Nevadí,“ řekl Král, jako by se mu ulevilo. „Předvolat dalšího svědka.“ A potichu řekl Královně: „Má zlatá, dalšího svědka musíte podrobit křížovému výslechu sama. Mě z toho bolí hlava!“

Alenka pozorovala Bílého Králíka, jak šmátrá v seznamu, a byla zvědavá, kdo asi bude další svědek, „ - valné svědectví zatím neslyšeli,“ řekla si. Jaké překvapení, když Bílý Králík vysokým tenkým hláskem přečetl jméno:

„Alenka!“

Alenčino svědectví

„Zde!“ vykřikla Alenka; v tom rozčilení nadobro zapomněla, jak za tu chvíli vyrostla, a vylítla tak prudce, že obrubou sukně převrátila lavici porotců a porotce vyklopila divákům na hlavu; jak se tam rozplácli, připomínali jí akvárium se zlatými rybkami, které zrovna před týdnem nedopatřením převrhla.

„Prosím za prominutí!“ vyhrkla celá zdrcená a honem honem je sbírala; pořád ještě měla v hlavě tu nehodu se zlatými rybkami a tak nějak se jí zdálo, že je musí rychle posbírat a strčit zpátky do lavice, jinak že zahynou.

„Přelíčení nemůže pokračovat,“ řekl přísně Král, „dokud všichni porotci nebudou na svém místě – ale všichni,“ opakoval důrazně a vrhl nevlídný pohled na Alenku.

Alenka pohlédla na lavici porotců a zjistila, že v tom chvatu tam strčila Ještěřka po hlavě a že on, chudinka, mrská smutně ocáskem a nemůže se hnout. Hned ho zas vyndala a posadila jaksepatří. „Ostatně na tom nesejde,“ řekla si, „ať sedí tak či onak, na přelíčení stejně není nic platný.“

Sotva se porotci trochu vzpamatovali z leknutí a zřízenci poshledávali a vrátili jim tabulky a písátka, hned se jali horlivě popisovat celou tu nehodu; jenom Ještěřka to tak zdolalo, že s otevřenými ústy civěl do stropu.

„Co ty o té věci víš?“ řekl Král Alence.

„Nic,“ řekla Alenka.

„Vůbec nic?“ nedal se odbýt Král.

„Vůbec nic,“ řekla Alenka.

„To je významné,“ řekl Král porotcům. Už už si to zapisovali na tabulky, a tu mu vpadl Bílý Králík do řeči: „Snad bezvýznamné myslí Vaše Veličenstvo,“ řekl uctivě, ale přitom se na něho mračil a šklebil.

„Toť se ví, že bezvýznamné,“ vyhrkl Král a potichu si pak odříkával „významné – bezvýznamné – bezvýznamné – významné –“, jako by zkoušel, co zní lépe.

Někteří porotci si zapsali „významné“, druzí zas „bezvýznamné“. Alenka to pozorovala, protože jim zblízka viděla na tabulky, ale řekla si: „Vždyť na tom nesejde.“

Král si už chvíli něco zapisoval do notýsku a tu zvolal: „Ticho!“ a přečetl z notýsku: „Paragraf čtyřicátý druhý. Každý, kdo měří přes míli, nechť opustí soudní síň.“

Všichni pohlédli na Alenku.

„Ale já neměřím míli,“ řekla Alenka.

„Měříš,“ řekl Král.

„Skoro dvě míle,“ podotkla Královna.

„A stejně nepůjdu,“ řekla Alenka, „a vůbec to není žádný platný paragraf – zrovna jste si ho vymyslel.“

„Je to nejstarší paragraf z celého zákoníku,“ řekl Král.

„Tak by to měl být paragraf první,“ řekla Alenka.

Král zbledl a rázem sklapl notes. „Porad'te se o rozsudku,“ řekl slabým třaslavým hlasem porotcům.

„Prosím, Vaše Veličenstvo, tady je ještě jeden doličný předmět,“ vylítl prudce Bílý Králík. „Zrovna sebrali ze země tenhle papír.“

„Co v něm stojí?“ řekla Královna.

„Ještě jsem ho neotevřel,“ řekl Bílý Králík, „bude to asi dopis zatčeného psaný – někomu.“

„Nejspíš,“ řekl Král, „ledaže by byl psaný nikomu, což není zvykem.“

„Jaká je adresa?“ zeptal se jeden porotce.

„Žádná,“ řekl Bílý Králík, „na obálce nic nestojí.“ Při těch slovech papír rozevřel a dodal: „Přece jen to není dopis, jsou to verše.“

„Je to rukopis zatčeného?“ zeptal se jiný porotce.

„Ne, není,“ řekl Bílý Králík, „a to je na tom nejpodivnější.“ (Porotci zkoprněli.)

„Napodobil asi cizí rukopis,“ řekl Král. (Porotci se zas uklidnili.)

„Prosím, Vaše Veličenstvo,“ řekl Spodek, „já jsem to nepsal a nikdo mi to nedokáže. Na konci není žádný podpis.“

„Jestli jsi to nepodepsal,“ řekl Král, „tím hůř. Jistě jsi něco nekalého obmýšlel, jinak by ses byl poctivě podepsal.“

Ze všech stran se ozval potlesk; byla to první moudrá věc, kterou Král ten den řekl.

„To dokazuje, že je vinen,“ řekla Královna.

„To vůbec nic nedokazuje,“ řekla Alenka, „vždyť ani nevíte, co těch veršů je!“

„Přečíst,“ řekl Král.

Bílý Králík si nasadil brejle. „Kde mám prosím, Vaše Veličenstvo, začít?“ zeptal se.

„Začni od začátku,“ řekl Král, „a čti až do konce; potom přestaň.“
A Bílý Králík četl:

*Má příznivkyně velická
slovem mě nehaní,
jen jednu věc mi vytyká:
nejde mi plavání.*

*Prý nezmizel jsem do dáli
(to není, chlapče, lež).
Co když se ona dopálí,
kam před ní utečeš?*

*Já jeden dal jí, oni pár
zas jemu, ty nám víc.
Tak obdržel jsi vzácný dar
a mně nezbyvá nic.*

*Když do té věci nešťastné
pak spadnem, útěcha
nám v hloubi srdce nezhasne:
on nás v tom nenechá.*

*Říct, proč jsme se tak zlobili,
je tuze nesnadné.
Marné je všechno úsilí,
jak ji to popadne.*

*Slovem se před ním nezmiňuj
pod trestem záhuby,
jak chutnaly jí. Milý můj,
drž jazyk za zuby.*

„Z toho, co jsme vyslechli, tohle je nejpádnější důkaz,“ řekl Král a zamnul si ruce. „Tak a teď ať porotci –“

„Jestli mi to některý z nich vysvětlí,“ řekla Alenka (v poslední chvíli o tolik vyrostla, že se už ani trochu nebála skočit mu do řeči), „dám mu šesták. Já v tom aspoň kouska smyslu nevidím.“

Porotci si zapsali na tabulky: „Ona v tom kouska smyslu nevidí“, ale aby jí to vysvětlili, k tomu se žádný neměl.

„Když v tom žádný smysl není,“ řekl Král, „nemusíme ho v tom hledat, a tak si ušetříme řůru práce. A přece jenom nevím, nevím,“ rozložil si verše na koleně a po očku do nich nahlížel. „Snad v nich nějaký smysl bude – nejde mi plavání –, umíš ty plavat, nebo ne?“ obořil se na Spodka.

Spodek zavrtěl smutně hlavou. „Copak na to vypadám?“ řekl. (To rozhodně nevypadal, protože byl z lepenky.)

„Dobrá,“ řekl Král a brumlal si další verše: „– to není, chlapče, lež –, to ať posoudí porotci – já jeden dal jí, oni pár zas jemu –, to mluví zřejmě o těch vdolcích, bodejt.“

„Ale dál tam stojí, tak obdržel jsi vzácný dar,“ řekla Alenka.

„Už to máme!“ Král ukázal vítězoslavně na vdolky stojící na stole. „To je nad slunce jasnější... A dále – jak ji to popadne – Copak tě, má zlatá, někdy něco popadne?“ oslovil Královnu.

„Nikdy!“ rozlítla se Královna a při těch slovech mrštila po Ještěříkovi kalamářem. (Nešťastný Vilík přestal totiž předtím psát po tabulce prstem, protože to na ní nebylo vidět; ale teď honem zase psal. Dokud to šlo, namáčel do inkoustu, který mu stékal po tváři.) „Na tebe to tedy vůbec nepadne,“ řekl Král a s úsměvem se rozhlédl po soudě. Zavládlo hrobové ticho.

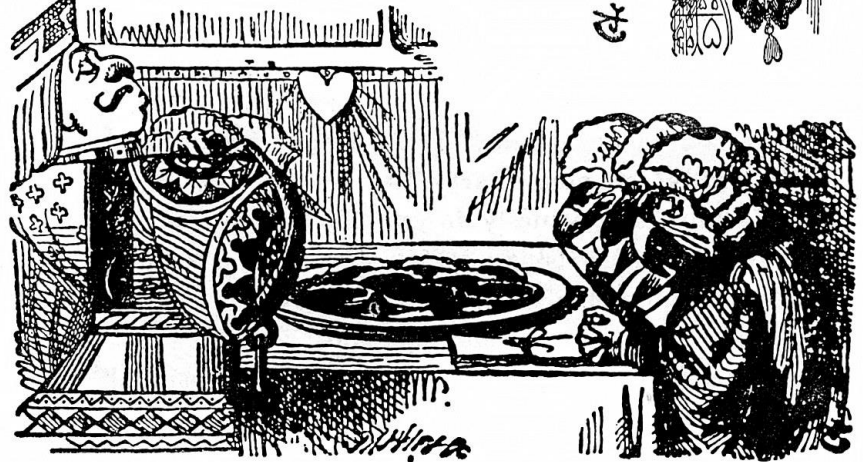
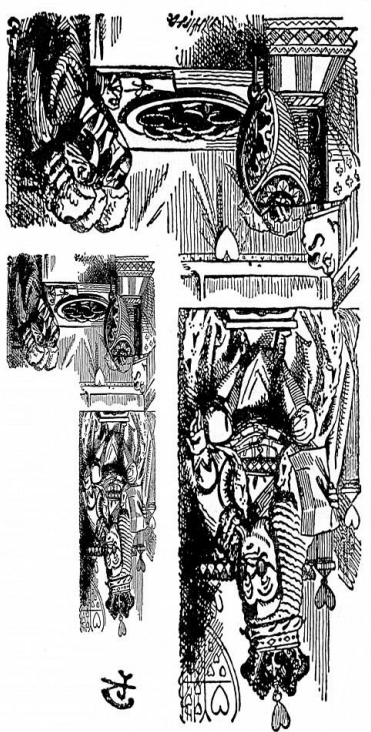
„To je slovní hříčka,“ dodal uraženě Král a všichni se zasmáli.

„Nechť se porota poradí o rozsudku,“ řekl Král ten den snad už podvacáté.

„Kdepak! Kdepak!“ řekla Královna. „Nejprve ortel – potom, rozsudek.“

„Pitomost!“ pronesla hlasitě Alenka. „Nejprve ortel, to je mi nápad!“

„Budeš mlčet!“ okřikla ji Královna a celá zbrunátněla.

„A nebudu!“ řekla Alenka.

„Srazte jí hlavu!“ Královna se rozkřikla, co jí hrdlo stačilo. Nikdo se nehnul.

„Kdopak si z vás něco dělá?“ řekla Alenka (zatím už dorostla do své velikosti). „Vždyt' jste pouhé karty.“

Tu se všechny karty vznesly do vzduchu a potom se zase na ni snášely – leknutím i zlostí zavřískla a střásla je ze sebe, a tu shledala, že leží na břehu s hlavou opřenou o sestřin klín a sestra jí opatrně smetá z obličeje suché listí, které jí tam ze stromů napadalo.

„Probuď se, Alenko!“ řekla sestra. „Ty ses ale prospala!“

„Ach, to ti byl divný sen!“ řekla Alenka, a pokud si vzpomínala, vypověděla sestře všechna ta podivná dobrodružství, o nichž jste právě četli; když domluvila, sestra ji políbila a řekla: „To byl, děvenko, opravdu divný sen. Ale teď běž na svačinu; hnedle se bude stmívat.“ A tak Alenka vstala a rozběhla se, a jak horempádem utíkala, pořád si říkala, jaký to byl báječný sen.

Po jejím odchodu zůstala však sestra sedět, podepřela si hlavu, hleděla na západ slunce a myslela na Alenku i na její báječná dobrodružství, až se z toho taky rozesnila a měla tento sen:

Nejprve se jí zdálo o Alence, jak jí zase ručkama obmyká koleno a dychtivě na ni upírá bystrá očka – slyšela znovu zvuk jejího hlasu a viděla ji před sebou, jak tak zvláště pohazuje hlavou a střásá dozadu tu neposlušnou kadeř, která jí pořád a pořád padá do očí – a jak ji tak poslouchala nebo se domnívala, že ji poslouchá, kolem dokola se to zahemžilo podivnými tvory ze snu její sestřičky.

U nohou jí zašustila vysoká tráva, jak se tamtudy hnal Bílý Králík – poblíž v tůňce zašplíchala na útěku polekaná Myš – zařinčely šálky na nekonečné svačině Zajíce Břežňáka a jeho přítel a Královna vřískavým hlasem posílala své hosty na popravu – znovu se Vévodkyni na klíně rozkýchalo prasátko a kolem něho třískaly mísy a talíře – znovu se rozléhal Nohův skřek a skřípání Ještěříkova písátka a chroptění likvidovaných morčat a zdály se do toho zalétaly vzlyky nešťastného Paželva.

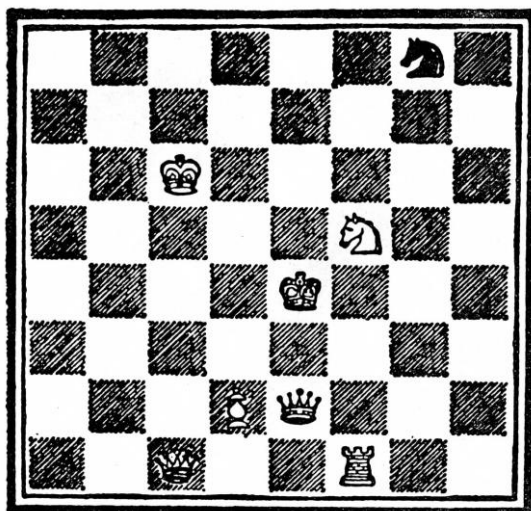
A tak tam seděla se zavřenýma očima a namlouvala si, že je v Kraji divů, a přece věděla, že jakmile je otevře, všechno se promění v šedou skutečnost – tráva bude šustit jenom větrem a tůňka šplouchat od rozevlátého rákosí – řinkot šálků se promění v cinkání ovčích zvonců a Královino vřískání v ovčákův pokřik – a kýchání prasátka, Nohův skřek a všechny ty ostatní podivné zvuky se promění (to věděla) v zmatený halas na statku – a Paželvovy usedavé vzlyky budou jen vzdálené bučení dobytka.

Nakonec si ještě představila, jak jednou po letech bude její sestřička dospělá; a jak si i v zralém věku uchová z dětství prosté vroucí srdce – jak se za ní potáhnou zase jiné děti a jak se jim oči rozzáří a rozdychtí nad leckterým jejím úžasným příběhem a třeba také nad jejím dávným snem o Kraji divů – jak se bude vžívat do jejich prostých žalů, těšit se z jejich prostých radostí při vzpomínce na své dětství a na blahé letní dny.

**Za zrcadlem,
a s čím se tam Alenka
setkala**

Bílý Pěšec (Alenka) táhne a vyhraje v jedenácti tazích.

1. Alenka potká Č. K.	1. Č. K. na h5
2. Alenka projde d3 (vlakem) na d4 (Tydlíták a Tydlitek)	2. B. K. na c4 (za šálou)
3. Alenka potká B. K. (s šálou)	3. B. K. na c5 (promění se v ovci)
4. Alenka na d5 (krám, řeka, krám)	4. B. K. na f8 (postaví vejce na pult)
5. Alenka na d6 (Valihrach)	5. B. K. na c8 (utíká před Č. J.)
6. Alenka na d7 (les)	6. Č. J. na e7 (šach)
7. B. J. bere Č. J.	7. B. J. na f5
8. Alenka na d8 (korunovace)	8. Č. K. na e8 (zkouška)
9. Alenka Královnou	9. Královny dělají rošádu
10. Alenka dělá rošádu (hostina)	10. B. K. na a6 (polévka)
11. Alenka bere Č. K. a vyhraje	

Předmluva

Někteří čtenáři si nevěděli rady s šachovou úlohou na předchozí straně; upozorňuji, že je správná, pokud jde o tahy. Ale střídání Bílých a Černých snad není zcela přesné a rošáda tří Královen jen znamená, že vstoupily do paláce. Zato šach Bílému Králi v 6. tahu, braní Černého Jezdce v 7. tahu a nakonec mat Černému Králi je zcela podle šachových pravidel, jak se může přesvědčit každý, kdo si dá práci postavit figurky a provést tahy podle návodu.

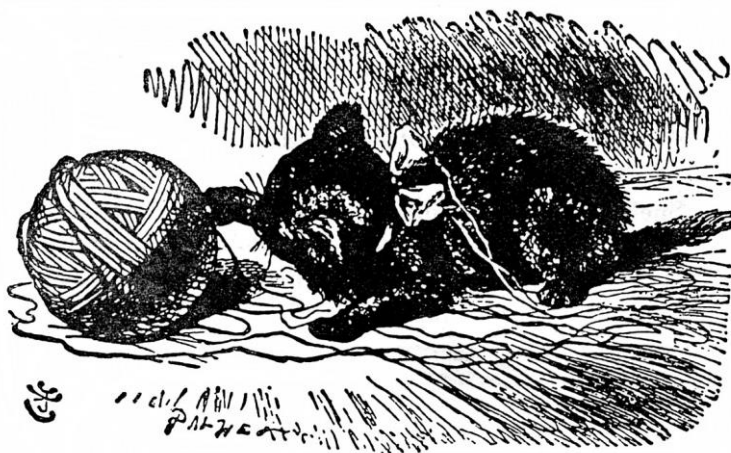
Dům za zrcadlem

Tolik je jisté, že bílé kotě za to vůbec nemohlo; – jen a jen černé to mělo na svědomí. Bílé kotě si totiž už dobré čtvrt hodiny dalo od staré kočky umývat obličej (a celkem dobře to snášelo); tu nezbednost tedy ztropit nemohlo, to je jasné.

Takto umývala Micka dětem obličej: popadla drobečka prackou za uši a druhou prackou mu od čumáčku počínajíc proti srsti drbala celý obličej; a jak už jsem řekl, zrovna měla v prádle bílé kotě. To si klidně leželo, a pokud to šlo, vrnělo – nejspíš si myslelo, že mu to jen prospěje.

Černé kotě si už brzy odpoledne mytí odbylo, a jak si tam Alenka schoulená v koutku lenošky trochu broukala a trochu podřimovala, vesele skotačilo s jejím klubkem vlny a tak dlouho si s ním sem tam kutálelo, až je celé rozmotalo; zmuchlaná a zauzlovaná vlna byla roztažaná po rohožce a uprostřed se kotě honilo za svým ocáskem.

„Ach ty nezbedo,“ spustila na ně Alenka, popadla je, a aby vědělo, že je u ní v nemilosti, vlepila mu hubičku.

„Micka by tě věru měla naučit způsobům. To bys měla, Micko, však ty víš!“ Zahleděla se káravě na starou kočku a mluvila tak rozezleně, jak to jen dovedla – potom si vlezla zpátky do lenošky i s kotětem a s vlnou a znovu navíjela klubko. Ale moc rychle jí to nešlo, protože přitom pořád mluvila buď s kotětem, nebo sama se sebou. Katka jí způsobně seděla na koleně, naoko sledovala navíjení a občas vystrčila pracku a zlehka chňapla po klubku, jako by měla chuť pomáhat.

„Víš ty, Katko, co je zítra?“ spustila Alenka. „Mělas být se mnou u okna, hned bys to uhodla – jenže to nešlo, Micka tě zrovna upravovala. Dívala jsem se na kluky, snášeli polínka na ohníček a ten, Katko, sportěbuje nějakých polínek. Ale byla taková zima a taková chumelenice, že toho museli nechat. Nic si z toho, Katko, nedělej, však se zítra na ohníček podíváme.“ A tu Alenka omotala kotěti vlnu párkrát kolem krku, jak mu to bude slušet. Nastala tahanice, klubko se skutálelo na zem a sáhodlouhý kus se zas rozmotal.

„Když jsem, Katko, viděla, co jsi natropila, měla jsem ti takovou zlost,“ zvolala Alenka, jakmile se zas uvelebily, „že jsem málem otevřela okno a vystrčila tě na sních! Však bys to zasloužila, ty lumpíku. Jakou máš omluvu? Neskákej mi do řeči!“ Alenka zvedla prst. „Povím ti, čím ses provinila. Za první: když ti dnes ráno Micka umývala obličej, dvakrát jsi zapištěla. Jen, Katko, nezapírej, sama jsem to slyšela! Co to říkáš?“ (Alenka dělala, jako že kotě mluví.) „Že ti prackou zajela do oka? Za to si můžeš sama, žes měla oči otevřené. Kdybys je byla pevně zavřela, tak se ti to nestalo. Už se nevymlouvej a poslouvej. Za druhé: jen jsem přistrčila Sněhulce misku s mlíkem, hned jsi ji od misky odtáhla za ocas! Cože, ty jsi měla žízeň? A víš ty, jestli neměla ona taky žízeň? A za třetí: když jsem nekoukala, rozmotala jsi mi všechnu vlnu!

To jsou, Katko, tři provinění a ani za jedno jsem tě ještě nepotrestala. Všechny ty tvé tresty si schovávám na příští středu – a co kdyby si tak oni schovávali moje tresty!“ Alenka mluvila spíš k sobě než ke kotěti. „Co by mi tak na konci roku udělali? V tu hodinu by mě snad uvrhli do vězení. Nebo by mi třeba za každé provinění nedali jíst a v tu ne-

šťastnou hodinu by mi pak nedali jíst padesátkrát za sebou. Ale to by mi vůbec nevadilo. Lepší, než kdyby mi tolikrát jíst dali.

Slyšíš, Katko, jak mete sníh do oken! Ozývá se to tak hezky a tak tlumeně! Jako by někdo zvenku celé okno líbal. Má snad sníh stromy a pole tak rád, že je tak něžně líbá? A bílou peřinou je celé přikrývá a snad jim říká: ‚Spěte, miláčci, až do léta.‘ Když se potom, Katko, v létě probudí, obléknou si zelené šaty, a když zafouká vítr, hned se roztancují, ach, to je ti krásné!“ Alenka zatleskala a přitom upustila klubko. „Kdyby to tak byla pravda! Vždyť na podzim, když listí zhnědne, stromy vypadají ospale.

Umíš hrát, Katko, šachy? Nic se nesměj, milánku, ptám se tě docela vážně. Jak jsme teď hráli, ty ses dívala, jako bys tomu rozuměla, a když jsem řekla ‚šach‘, tak jsi zavrnila! Byl to, Katko, pěkný šach, a nebýt toho zlého jezdce, který se vetřel mezi mé figurky, tak jsem to jistě vyhrála. Víš co, Katko budeme jako –“ Kdybych vám tak mohl vypočítat aspoň polovinu všeho toho, co u Alenky začínalo jejím oblíbeným: „Budeme jako.“ Zrovna den předtím se dostaly se sestrou do hádky, a to jen proto, že Alenka zas spustila: „Budeme jako králové a královny,“ a sestra, která si potrpěla na přesnost, jí dokazovala, to že být nemohou, protože jsou jen dvě, až nakonec Alenka slevila: „Dobře, ty budeš dělat jednu a já ty ostatní.“ A jednou k smrti vylekala starou chůvu, když jí houkla do ucha: „Náno! Já budu jako hladová hyena a ty budeš kost!“

Ale tím odbočujeme od toho, co Alenka říkala kotěti. „Ty budeš, Katko, jako Černá Královna! Tak si myslím, kdyby ses rovně posadila a založila ruce, vypadala bys docela jako ona. Zkus to, buď tak hodná!“ Alenka sebrala ze stolu Černou Královnu a postavila ji jako předlohu před kotě, ale nepovedlo se to, podle Alenky hlavně proto, že kotě nezaložilo pořádně ruce. Za trest je zvedla k zrcadlu, aby se na sebe podívalo, jak truceje. – „Jestli hned neposlechněš,“ dodala, „strčím tě do domu za zrcadlem. Co bys tomu řekla!“

Tak dávej, Katko, pozor a nemluv tolik, a já ti povím, co všecko si o tom domě za zrcadlem myslím. Předně je tam pokoj, který je vidět za sklem – je zrovna takový jako náš salón, jenže je tam všecko naopak. Když si stoupnu na židli, vidím ho celičký, až na ten kousek za krbem. Ach! Kdybych tak i ten kousek mohla uvidět! Tak ráda bych věděla, jestli tam v zimě taky topí: to se neví, až když se kouří z našeho krbu, a pak se kouř valí i v jejich pokoji – ale možná, že jen tak dělají, jako by se i u nich topilo. Knihy mají skoro jako my, jenže slova jdou opačným směrem. Víím to, protože jsem jednou naši knihu podržela před zrcadlem a oni zas v tom druhém pokoji podrželi svou.

Jakpak by se ti, Katko, líbilo v domě za zrcadlem! Jestlipak by ti tam dávali mlíčko! Třeba se to mlíčko v domě za zrcadlem nedá ani pít – Ach Katko! Ale teď jsme až u chodby. Když necháš v salónku dveře dokořán,

je té chodby v domě za zrcadlem vidět jenom kousíček; co je vidět, vypadá zrovna jako naše chodba, jenže tam dál je třeba docela jiná. Ach Katko, kdybychom se tak dostaly do domu za zrcadlem, to by bylo hezké! Nějak se tam, Katko, jako dostaneme. Zrcadlo je jako z poddajného gázu a my jím projdeme. Opravdu! Teď se nějak zamžilo. Projdeme jím jako nic –“ Jen to dořekla, už stála na krbové římse, ani nevěděla, jak se tam octla. A zrcadlo se opravdu rozplývalo jako stříbřitá mlha.

Vzápětí byla Alenka za zrcadlem a lehce seskočila do pokoje za ním. Nejprve se koukla, hoří-li v krbu oheň, a nemálo ji potěšilo, že tam plápolá právě tak jasný oheň jako v pokoji, ze kterého odešla. „Bude mi tu tak teplo jako v tamtom pokoji,“ řekla si Alenka, „ba ještě tepleji, protože mě nikdo nebude honit od krbu. To bude legrace, až mě tady přes zrcadlo uvidí a nebudou na mě moct.“

Rozhlížela se kolem sebe a zjistila, že co je vidět z tamtoho pokoje, je obyčejné a nezajímavé, zato ostatek je docela jinačí. Tak hned obrázky na zdi krbu jako by ožily, a dokonce i hodiny na krbové římse (v zrcadle, jak víte, je z nich vidět jen zadní stranu) měly podobu stařečka, který se na ni vesele usmíval.

„V tomhle pokoji tak neuklízejí,“ řekla si Alenka, když zahlédla v krbu mezi škvárou několik šachových figurek. Ale vzápětí vyjekla samým překvapením, přidřepla k nim a prohlížela si je. Figurky se procházely v párech!

„Tady je Černý Král s Černou Královnou,“ řekla Alenka (ale šeptem, aby je nepolekala), „a tamhle sedí na lopatce Bílý Král s Bílou Královnou a tady se zas procházejí zavěšeny do sebe dvě Věže – myslím, že mě neslyší,“ sklonila hlavu až k nim, „a docela jistě mě nevidí. Připadám si neviditelná –“

Vtom na stole něco zapištělo, Alenka se otočila a ještě zablédla, jak se jeden Bílý Pěšec svalil a jak kolem sebe kope. Zvědavě se dívala, co bude dál.

„To křičí mé dítě,“ zvolala Bílá Královna a tak prudce se rozběhla, až Krále porazila do popela. „Má zlatá Lilinko! Má královská kočička!“ A o překot se šplhala po mřížce.

„Královské Tintilivantili,“ řekl Král a mnul si nos, při pádu si ho totiž odřel. Bodejt' by se trochu nedurdil, byl od hlavy až k patě samý popel. Chudák Lilinka vřískala, jako by ji na nože bral. Alenka z upřímné touhy pomoci Královnu popadla a postavila ji na stůl vedle uřvané dcery.

Královna seděla a popadala dech. Po tom prudkém letu povětrím chvíli nemohla vydechnout a jen k sobě mlčky tiskla Lilinku; jakmile zas vydechla, křikla dolů na Bílého Krále, který seděl nadurdně v popelu: „Pozor na sopku!“

„Jakou sopku?“ Král se koukl starostlivě do ohně, tam že ji snad nejspíš uhlídá.

„Mě vymrštila nahoru!“ vyrážela zajíkávě Královna. „Hleď se dostat nahoru – obvyklou cestou – aby tě to taky nevymrštilo!“

Alenka se dívala, jak se Bílý Král drápe z jedné přičky na druhou, a nakonec řekla: „Takhle polezeš na stůl kolik hodin. Neměla bych ti raději pomoci?“ Král jí na to nic neřikal, bylo vidět, že ji neslyší a nevidí.

Alenka ho tedy šetrně sebrala a zdvihla ho nahoru pomaleji než Královnu, aby mu nevyrazila dech, ale než ho postavila na stůl, řekla si, že ho trochu opráší, byl celý od popela.

Tak se před ní jakživ nikdo netvářil, řekla si později kolikrát, jako Král, když ho neviditelná ruka držela v povětří a oprašovala. Byl tak užaslý, že ani nezaječel, jenom pouлил oči a otvíral ústa víc a víc a víc, div ho nepustila na zem, jak se jí smíchem třásla ruka.

„Ale prosím tě, jen se tak neškleb!“ vyprskla Alenka a nadobro zapomněla, že ji Král neslyší. „Tak jsi mě rozesmál, že tě sotva udržím! A neotvírej ústa tak dokořán! Nalítá ti tam popel – tak teď už jsi zas čistý!“ přičísala mu vlasy a opatrně ho postavila na stůl ke Královně.

Král padl naznak a zůstal bez hnutí ležet. Alenka se lekla, co to udělala, a po celém pokoji hledala vodu, aby ho pokropila. Ale našla jenom lahvičku s inkoustem, a když se s ní vrátila, Král už přišel k sobě a zděšeně si s Královnou šeptal – jenže tak potichu, že Alenka skoro neslyšela, co si říkají.

Král zrovna říkal: „Ujišťuju tě, má zlatá, že mě mrazilo až do špiček knírů.“

Královna mu na to odsekla: „Vždyť žádné kníry nemáš.“

„Na ten strašidelný okamžik,“ hovořil Král, „nikdy, nikdy nezapomenu!“

„Ale zapomeneš,“ řekla Královna, „když si to nezapíšeš.“

Alenka se zájmem pozorovala, jak Král vytahuje z kapsy ohromný notes a píše. Najednou jí něco napadlo, popadla konec tužky, který mu čouhal přes rameno, a psala za něho.

Chudák Král byl celý zmatený a chvíli s tužkou zápolil a nic neříkal; jenže Alenka byla silnější než on, a tak nakonec zahekal: „Musím si, má zlatá, opatřit tenčí tužku. Tuhle už nezvládnú; píše všechno možné, co ani nechci –“

„A co všechno,“ řekla Královna a nakoukla do notesu (Alenka tam napsala: „Bílý Jezdec sjíždí po pohrabáči. Neudrží rovnováhu.“). „To není záznam toho, cos ty zažil.“

Na stole vedle Alenky ležela kniha, a jak tak pozorovala Bílého Krále (měla pořád ještě o něj strach a chystala se pokropit ho inkoustem, kdyby snad omdlel), listovala v knize, jestli se v ní dá něco přečíst, „– je to psáno řečí, kterou neznám,“ řekla si pro sebe.

Znělo to takto:

*duopachaT
inelezej ínrepsyL .rečevčavs ej
.ěvařkom v íječátrv ěnrív es
inelchurtzor uosj icšuordah ířachteV
.ěvarhuksonkset ítšys yvles a*

Chvíli nad tím hloubala, až najednou jí blesklo hlavou: Ale ovšem, je to zrcadlová kniha! Když ji přidržím u zrcadla, slova zas půjdou správným směrem.

Alenka četla tuto báseň:

Tlachapoud

*Je svačvečer. Lysperní jezeleni
se vírně vrtácejí v mokřavě.
Vetchaří hadroušci jsou roztruchleni
a selvy syští tesknoskuhravě.*

*„Střež se, střež Tlachapouda, milý synu,
má tlamu zubatou a ostrý dráp.
Pták Zloškrv už se těší na hostinu,
vzteklitě číhá na tě Pentlochňap.“*

*Meč Šaršoun vytrh, pevně sevřel v dlani
a v lese stopoval ty chvostnatce,
pak pod strom Tumtum used v zadumání
a hotovil se k divé šarvátce.*

*A když tak zachmurděně odpočíval,
tu z huňastého lesa Tlachapoud
tam vtrhl šumohvizdně jako přival
a s vrňoukáním chtěl ho napadnout.*

*Ráz naráz sekal, šmik! šmik! v stínu stromů
Šaršounem mával stále lítěji,
až hlavu uťal mu a potom domů
se harcoslavně vrátil s trofejí.*

*„Pojď na má prsa, však to byla túra
s tím Tlachapoudem, chlap jsi od kosti.
Oj nádhernajs, oj bašta. Hoja! hurá!“
a pochruchňával samou radostí.*

*Je svačvečer. Lysperní jezeleni
se vírně vrtáčejí v mokřavě.
Vetchaří hadroušci jsou roztruchleni
a selvy syští tesknoskuhravě.*

„Velmi hezké,“ řekla si Alenka, když dočtla, „ale tak trochu nesrozumitelné!“ (Nechtěla si totiž přiznat, že se v tom vůbec nevyzná.) „Všeli-
co mě sice napadá – ale nevím, co si z toho mám vybrat! *Někdo tam
něco zabil: to je jisté –*“

„Ach jáje!“ Alenka sebou trhla. „Jestli si nepospíším, budu se musit
vrátit zrcadlem a ostatek domu vůbec neuvidím! Koukněme se nejprve
na zahradu!“ A už byla venku z pokoje a běžela po schodech – ale spíše
než běh byl to, jak si Alenka řekla, nový způsob, jak se dostat snadno
a rychle ze schodů. S konečky prstů na zábradlí, aniž se nohama dotý-
kala schodů, snesla se lehce dolů a dál chodbou, a kdyby se nebyla za-
chytila o veřeje, málem se octla venku ze dveří. Z toho vznášení se jí
točila hlava a byla docela ráda, že zase jde po zemi jako jindy.

Zahrada živých květin

„Tamhle z toho vršku,“ řekla si Alenka, „se po zahradě líp rozhlédnu. Tady k němu vede pěšinka – snad, ba ne, nevede –“ (ušla kousek po pěšině a několikrát ostře zahrnula), „ale nakonec třeba přece povede. Ta se nějak divně klikatí! To je vývrtka, a ne pěšina! A tudy snad odbočuje na vršek – ne, neodbočuje! Míří zpátky k domu. Zkusím to jinudy.“

A tak to zkoušela, zahýbala sem a tam, zahýbala hned na tu, hned na druhou stranu, ale dělej co dělej, vždycky došla zpátky k domu. Jednou dokonce zahrnula prudčeji, a než se stačila zastavit, vrazila do něho.

„Darmo o tom mluvit,“ Alenka si změřila dům, jako by se s ním hádal, „zatím se tam nevrátím. Víím, že bych zas musila projít zrcadlem do starého pokoje, a veta by bylo po mém dobrodružství!“

Rázně se otočila k domu zády, znovu vyrazila po pěšině a umínila si, že se jí nespustí, dokud nedojde na vršek. Chvíli to šlo, už si říkala: „Tentokrát to přece jen dokážu –“ a v tom se pěšina zkroutila a otřepala (jak to později Alenka popisovala) a vzápětí byla Alenka už zase u samých dveří.

„To je k zlosti!“ zvolala Alenka. „Kdo to jakživ viděl, aby se dům takhle pletl do cesty!“

Jenže vršek se tyčil přímo před ní a nezbylo jí, než se tam znovu vydat. Tentokrát došla k velkému květinovému záhonu vroubenému sedmikráskami a uprostřed záhonu stála vrba.

„Ach Lilie Tygrovitá,“ řekla Alenka k jedné lilii kývající se ladně ve větru, „kdybys tak uměla mluvit!“

„My mluvit umíme,“ řekla Lilie Tygrovitá, „ale jen s tím, kdo nám stojí za to.“

Alenka nad tím tak užasla, že chvíli ze sebe slovo nevypravila; až se jí zatajil dech. Lilie Tygrovitá se dále kývala, až nakonec Alenka bázně – šeptem promluvila: „A to umějí všechny květiny mluvit?“

„Zrovna jako ty,“ řekla Lilie Tygrovitá, „a o moc hlasitěji.“

„U nás se nesluší promluvit první,“ řekla Růže, „a už jsem si říkala, kdy začneš! ‚Obličej,‘ povídám si, ‚bezduchý docela není, ale chytrý taky ne! Ale barvu máš správnou a to znamená mnoho.“

„Barva je mi lhostejná,“ prohodila Lilie Tygrovitá, „kdyby jen měla načechnější okvětní lístky, nic by jí nechybělo.“

Alenka nesnášela výtky, a začala se tedy sama vyptávat: „Nebojíte se někdy, když vás vysázeli tak daleko a nikdo vás tu nehlídá?“

„Tamhleten strom uprostřed,“ řekla Růže, „k čemu by tu byl?“

„Ale co dělá, když hrozí nebezpečí?“ zeptala se Alenka.

„Vyje,“ řekla Růže.

„Ano, vyje,“ řekla Sedmikráska, „protože se z jeho proutí metla vije.“

„A to jsi nevěděla?“ rozhorlila se jiná Sedmikráska a křičely jedna přes druhou, až z jejich vráskotu uši zaléhaly.

„Budete ticho!“ okřikla je Lilie Tygrovitá a celá rozechvělá rozčilením kývala se zuřivě sem a tam. „Ony vědí, že na ně nemohu!“ sípala a roztřesenou hlavu nakláněla k Alence. „Jinak by si tak netroufaly!“

„Nic si z toho nedělej,“ chlácholila ji Alenka a sklonila se k Sedmikráskám, které už zase začínaly: „Jestli nebudete zticha, tak vás utrhnou!“

Rázem zmlkly a ty růžové zbledly.

„Tak to má být,“ řekla Lilie Tygrovitá. „Sedmikrásky, to je ti čeládka. Jen promluvíš, všechny spustí naráz, a poslouchat to jejich drmolení, z toho bys uschla!“

„Čím to, že tady umíte tak hezky mluvit?“ Alenka doufala, že ji tou poklonou lépe naladí. „Byla jsem už v mnoha zahradách, ale žádné květiny tam nemluvily.“

„Sáhni si na záhon,“ řekla Lilie Tygrovitá, „hned to pochopíš.“

Alenka si sáhla. „Sypký není,“ řekla, „ale co to má s tím společného?“

„Jinde v zahradách bývají syvky a květiny v nich pořád spí,“ řekla Lilie Tygrovitá.

Znělo to přesvědčivě a Alenka byla ráda, že to ví. „To jsem si nemyslela!“ řekla.

„Jak se mi zdá, ty vůbec nemyslíš,“ řekla přísně Růže.

„Aby někdo tak hloupě vypadal, to jsem neviděla,“ pronesla Fialka tak neočekávaně, že sebou Alenka trhla; předtím totiž vůbec nemluvila.

„Ty mlč!“ okřikla ji Lilie Tygrovitá. „Copak vůbec někoho vidíš? Hlavu máš pod listím, chrníš si a o světě toho víš tolik jako nějaké poupátko.“

„Jsou kromě mne v zahradě ještě jiní lidé?“ Alenka si Růžiny poslední poznámky nevšímalá.

„Je tady v zahradě ještě jedna květina, která se pohybuje jako ty,“ řekla Růže. „Je mi divné, jak to děláš – („Tobě je pořád něco divné,“ řekla Lilie Tygrovitá), jenže je proti tobě sřápatější.“

„Je jako já?“ vyhrkla Alenka, protože jí blesklo hlavou: „V zahradě je ještě jedno děvče!“

„Inu, neforemná je stejně jako ty,“ řekla Růže, „jenže černější – a myslím, že okvětní lístky má kratší.“

„Má je ulízané skoro jako Jiřina,“ skočila jí do řeči Lilie Tygrovitá, „a ne takové roztrhané jako ty.“

„Ale ty za to nemůžeš,“ řekla vlídně Růže, „ty už odkvétáš, a nic napat, okvětní lístky se pak trochu pocuchají.“

Alence to pomyšlení nebylo po chuti; aby odvedla řeč jinam, zeptala se: „A chodívá sem někdy?“

„Však ty ji brzy uvidíš,“ řekla Růže. „Ona patří k bodlákovitým s devíti ostny.“

„A kde má ty ostny?“ zeptala se zvědavě Alenka.

„Toť se ví, že kolem hlavy,“ odpověděla Růže. „Hned mi bylo divné, že ty žádné nemáš. Myslela jsem si, že je to u vás běžné.“

„Už jde!“ vykřikla Stračí Nožka. „Už ji slyším, jak dupe bum bum po štěrkované cestičce!“

Alenka se honem ohlédla a ona to byla Černá Královna. „Ta ale vyrostla,“ všimla si Alenka. A opravdu: když ji prve našla v popelu, měřila jenom tři palce, a teď najednou byla o půl hlavy větší než Alenka.

„To dělá čerstvý vzduch,“ řekla Růže, „máme tady báječný vzduch!“

„Půjdu radši za ní,“ řekla si Alenka; květiny byly sice zajímavé, ale pohovořit si s opravdovou Královnou ji vábilo mnohem víc.

„To je vyloučeno,“ řekla Růže, „radím ti, puš' se opačným směrem.“

Alence to připadalo bláhové, nic neříkala a pustila se rovnou k Černé Královně. Kupodivu naráz ji ztratila z očí a octla se zase u dveří. Rozmrzele couvla ode dveří, ohlížela se po Královně (posléze ji v dále vyslídila) a řekla si, že tentokrát zkusí jít opačným směrem.

Skvěle se to povedlo. Ani ne za minutu se octla tváří v tvář před Černou Královnou a přímo před ní se zdvíhal vršek, kam měla už dávno namířeno.

„Kde se tu bereš?“ řekla Černá Královna. „A kam jdeš? Dívej se zpříma, mluv způsobně a nehrej si pořád s prsty.“

Alenka se podle těch příkazů zařídila a usilovně jí vysvětlovala, že bloudí.

„Bloudi jsou ti, kdo sem chodí – vždyť ta zahrada patří mně – pročpak jsi sem vůbec přišla?“ dodala vlídnějším hlasem. „Pokloň se, než se rozmyslíš, co řekneš. Ušetří se tím čas.“

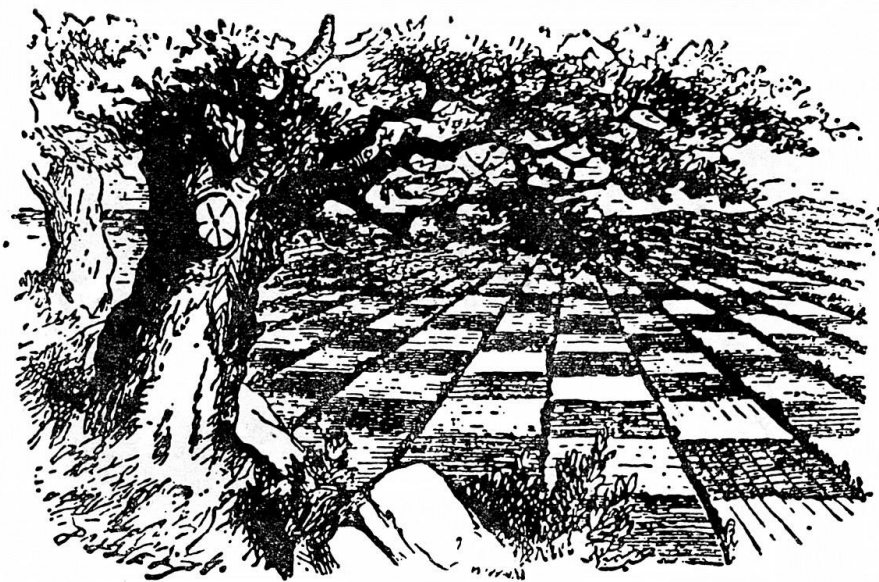
Alence to bylo trochu divné, ale nevěřit Královně, na to ji příliš ctíla. „Až půjdu doma pozdě k obědu,“ umínila si, „tak to zkusím.“

„Už máš načase odpovědět,“ Královna se podívala na hodiny. „Při řeči otvírej trochu víc ústa a nevynechávej, Vaše Veličenstvo.“

„Chtěla jsem si, Vaše Veličenstvo, jenom prohlídnout zahradu –“

„Dobře,“ Královna ji pohladila po hlavě, což se Alence vůbec nezamlouvalo, „ale když říkáš ‚zahrada‘, já jsem ti viděla zahrady, proti kterým tohle je hotová pustina.“

Odporovat jí si Alenka netroufala: „– a tak jsem si řekla, že zkusím dojít na tamhleten vršek –“

„Když říkáš vršek,“ skočila jí do řeči Královna, „já bych ti mohla ukázat vršky, proti kterým tamhle ten nazveš hotovým údolím.“

„A nenazvu,“ Alenka se sama podivila, že jí konečně odporuje, „vždyť vršek nemůže být údolí. To by byla hloupost.“

Černá Královna zavrtěla hlavou. „Říkej si tomu třeba ‚hloupost‘, ale já jsem slyšela hlouposti, proti kterým takhle vypadá tak rozumně jako nějaký slovník.“

Alenka se znovu poklonila, protože z Královnina hlasu měla dojem, že se jí nemile dotkla; a tak šla mlčky, až se dostaly na nízký vršek.

Chvíli Alenka stála, nic neříkala a rozhlížela se vůkol po krajině – a byla to prapodivná krajina. Od jednoho konce na druhý jí protékaly potůčky a půda mezi nimi byla rozdělena v políčka živými ploty sahajícími od jednoho potůčku k druhému.

„Ta krajina je rozdělená jako nějaká šachovnice,“ pronesla posléze Alenka. „Někde by se tu měli hýbat lidi – však se taky hýbají!“ zaradovala se a samým vzrušením se jí srdce rozbušilo. „Je to velká šachová partie – hraná po celém světě – jestli je ovšem tohle svět. Ach! To je legrace! Kdybych tak k nim patřila! Kdyby mě tak vzali do hry, klidně bych byla třeba pěšcem – ale ještě radši bych byla Královnou.“

Při těch slovech vrhla plachý pohled po Královně, ale její společnice se vlídně usmála a řekla: „To je snadná věc. Chceš-li, můžeš být pěšcem Bílé Královny, protože Lilinka je na hru ještě malá; začínáš v druhém políčku, a až se dostaneš do osmého, bude z tebe Královna –“ V tom okamžiku se zčistajasna rozběhly.

Když tak o tom Alenka později přemýšlela, ne a ne přijít na to, jak to vlastně začalo. Jenom to si pamatuje, že běžely a držely se za ruce a Královna uháněla, že jí Alenka sotva stačila; a Královna pořád křičela: „Rychleji!“, jenže Alenka už rychleji nemohla, ale říct jí to, na to neměla dech.

Nejpodivnější na tom bylo, že stromy a jiné věci kolem se nehýbaly z místa; ať běžely sebery rychleji, jako by vůbec nic nenechávaly za sebou. Copak se kdeco pohybuje zároveň s námi? pomyslila si chudák zmatená

Alenka. Královna, jako by uhodla její myšlenku, křikla: „Rychlej! Nech mluvení!“

Alence to ani nenapadlo. Zdálo se jí, že už nikdy mluvit nebude, tak se zadýchala; a Královna pořád křičela: „Rychlej! Rychlej!“, a táhla ji s sebou. „Už tam budem?“ vyjekla konečně Alenka.

„Cože, budem!“ opáčila Královna. „Vždyť jsme tam už před deseti minutami byly! Rychlej!“ Mčky běžely dále, vítr hvízdal Alence kolem uší, div jí vlasy neodvál.

„No tak! No tak!“ křičela Královna. „Rychlej! Rychlej!“ Uháněly, nakonec se jenom vzduchem nesly a nohama se sotva země dotýkaly, a když už byla Alenka se silami u konce, najednou se zastavily. Tu Alenka zjistila, že sedí na zemi, popadá dech a hlava se jí točí. Královna ji opřela o strom a vlídně řekla: „Trochu si odpočiň.“

Alenka se udiveně rozhlédla. „Tak se mi zdá, že jsme pořád pod tímto stromem! Všechno je, jak bylo!“

„Toť se ví,“ řekla Královna. „A jak jinak?“

„To v naší zemi,“ Alenka se stále ještě zajíkala, „když se běží tak dlouho, jak my jsme běžely, obvykle se dojde někam jinam.“

„To je mi nějaká loudavá země!“ řekla Královna. „Jak vidíš, tady musíš běžet ze všech sil, abys setrvala na jednom místě. Chceš-li se dostat jinam, musíš běžet aspoň dvakrát tak rychle!“

„To bych prosím radši nezkoušela!“ řekla Alenka. „Zůstanu klidně tady – ale zahřála jsem se a mám žízeň!“

„Já vím, na co máš chuť,“ řekla dobromyslně Královna a vytáhla z kapsy krabičku. „Nechceš sušenku?“

Říct ne, to se Alence zdálo neslušné, ačkoli na sušenku zrovna chuť neměla. Vzala si a nutila se do ní. Byla náramně suchá. Řekla si, že takhle jí dosud nic v hrdle neváзло.

„Než se obcerstvíš,“ řekla Královna, „já to zatím vyměřím.“ Vytáhla z kapsy šňůrku rozdělenou na couly, měřila půdu a tu a tam zarážela kolíky.

„Po dvou yardech,“ zarazila v té vzdálenosti kolík, „podám ti návod – nechceš ještě sušenku?“

„Děkuji, nechci,“ řekla Alenka, „jedné je až dost!“

„Žízeň jsi doufám zahнала,“ řekla Královna.

Alenka nevěděla, co na to říct, ale Královna naštěstí odpověď nečekala a hovořila dál. „Po třech yardech ti návod zopakuji – abys ho nezapomněla. Po čtyřech se s tebou rozloučím. A po pěti odejdu!“

Zatím už měla všechny kolíky zaraženy a Alenka ji napjatě sledovala, jak se vrací ke stromu; potom se Královna pomalu ubírala pryč po pěšině.

U dvouyardového kolíku se po ní ohlédla a řekla: „Prvním tahem postoupí pěšec o dvě políčka. Třetí políčko projedeš rychle – nejspíš vlakem – a mžikem se octneš v čtvrtém políčku. To patří Tydlitákovi a Tydlitkovi – páté je samá voda – šesté patří zas Valihrachovi – ale ty na to nic neříkáš!“

„Když já jsem nevěděla, že mám něco říct,“ vykoktala Alenka.

„Měla jsi říct,“ Královna ji přísně pokárala, „Jste velmi laskavá, že mi to povídáte‘ – nu, jako bys to řekla – sedmé políčko je les – ale jeden Jezdec tě jím provede – a v osmém políčku budeme pak Královny obě dvě, a to bude samý jásos a ples!“ Alenka vstala, poklonila se a znovu se posadila.

U dalšího kolíku se Královna znovu otočila a řekla: „Když něco nevíš česky, řekni to francouzsky – našlapuj špičkami od sebe – a pamatuj, kdo jsi!“ Tentokrát nečekala na Alenčinu poklonu, pokročila rázně k dalšímu kolíku, tam se otočila, řekla „sbohem“ a uháněla k poslednímu.

Jak se to stalo, to Alenka nikdy nepochopí: sotva Královna došla k poslednímu kolíku, byla tatam. Marné bylo hádat, jestli se rozplynula do vzduchu nebo snad zaběhla do lesa („a běžet ona umí!“ řekla si Alenka), byla tatam a tu si Alenka vzpomněla, že je Pěšec a bude hnedle na tahu.

Hmyz za zrcadlem

Nejprve bylo ovšem nutno prozkoumat krajinu, po které měla putovat. Alenka si stoupla na špičky, že tak dohlédne kousek dál, a řekla si: „Je to, jako když se učím zeměpis. Největší řeky – žádné. Největší hory – je jediná a na té stojím, ale nijak se nejmenuje. Největší města – copak jsou to tamhle za stvoření, co dělají med? Včely to nebudou – copak je včelu vidět na míli daleko –“ a delší chvíli mlčky pozorovala, jak s hlo-mozem lítá od jedné květiny ke druhé a strká do nich chobot, „docela jako obyčejná včela,“ řekla si Alenka.

Ale obyčejná včela to není: „Vždyť je to slon –“ Alenka na to sama přišla, až se jí nad tím dech zatajil. Potom jí napadlo: Ty květiny budou jistě taky velikánské! Jako když z domků strhnou střechu a nasadí jim stopku – a toho medu, co z nich je! Co abych se na ně šla podívat – ba ne, zatím nepůjdu, a jak běžela z vršku dolů, zůstala stát a hledala výmluvu, že si to najednou rozmyslila. To by to dopadlo, pustit se mezi ně, když nemám pořádnou větev na odhánění – to bude legrace, až se mě jednou zeptají, jak jsem se prošla. Řeknu jim – „no, ušlo to –“ (a tu pohodila hlavou, jak to jen ona uměla), „jenže bylo plno prachu a vedro a moc mě obtěžovali sloni!“

Chvíli mlčela a potom si řekla: „Dám se druhou stranou a za slony si zajdu jindy. Ostatně už abych byla v třetím políčku.“

Výmluvu si tedy našla. Sběhla z vršku a přeskočila první ze šesti potůčků.

„Lístky prosím!“ Průvodčí strčil hlavu do okna. A hned mu všichni podávali lístek. Velcí byli skoro jako lidé a byl jich plný vagón.

„No tak, děvče! Ukaž mi lístek!“ průvodčí se kabonil na Alenku. Naráz zahlaholilo plno hlasů („jako když se sborem zpívá refrén,“ řekla si Alenka). „Nezdržuj ho, děvče! Vždyť každá hodina času ho stojí tisíc liber!“

„Když já bohužel žádný nemám,“ řekla ustrašeně Alenka, „tam u nás není pokladna.“ A znovu zahlaholil sbor: „Tam u nich není na pokladnu místo. Coul půdy tam stojí tisíc liber.“

„Jen se nevymlouvej,“ řekl průvodčí. „Měla sis ho koupit u strojvůdce.“ A znovu zahlaholil sbor: „U toho, co řídí lokomotivu. Vždyť jeden kotouč kouře stojí tisíc liber!“

Alenka si pomyslíla: Darma mluvit. Protože nic neřekla, tentokrát nemluvili sborem, jenom kupodivu sborem mysli (co to je, myslit sborem, doufám víte – přiznám se vám, že já to nevím). Radši nemluv. Jedno slovo řeči stojí tisíc liber!

Dnes se mi bude zdát o tisíci librách, to je jisté, pomyslíla si Alenka.

Průvodčí si ji prohlížel, nejprve dalekohledem, potom drobnohledem a potom divadelním kukátkem. Nakonec řekl: „Jedeš nesprávným směrem,“ zavřel okno a odešel.

„Taková dívenka,“ ozval se pán naproti ní (byl oblečený v bílé papírové šaty), „má vědět, kam jede, i když třeba neví, jak se jmenuje!“

Vedle pána v bílých papírových šatech seděl Kozel; přivřel oči a silně zamečel: „Má vědět, jak se jde k pokladně, i když třeba neumí abecedu.“

Vedle Kozla seděl Brouk (cestující to byli prapodivní), a protože se zřejmě řídili pravidlem, že se mají střídat, řekl: „Zpátky ji pošlou jako zavazadlo!“

Kdo sedí za Broukem, to Alenka neviděla; někdo tam zasípal: „Připojte novou lokomotivu –“ a tu se zajíkl a ustal.

„Mluví jako kůň,“ řekla si Alenka. A tu se jí u samého ucha ozval slabounký hlásek: „Na to bys mohla udělat vtip, třeba něco jako ‚slyším koně sípat‘ a ‚jdu mu oves sypat‘.“

A tu se někdo zdálky slabounce ozval: „Musíte na ni nalepit cedulku: ^{A/SK} LENKA, NEKLOPIT –“

A tu zahlaholili druzí (To jich tady ve voze je, pomyslna si Alenka) a řekli: „Musí jít telegraficky –“ „Zbytek cesty musí táhnout vlak sama –“ a tak dále.

Ale pán v bílých papírových šatech se k ní nahnul a zašuškal jí: „Děvenko, nic si z těch řečí nedělej, a na každé stanici si kup zpáteční lístek.“

„A nekoupím!“ utrhla se na něj Alenka- „Vždyť já do tohohle vlaku vůbec nepatřím – byla jsem v lese – kdybych tak mohla zpátky.“

„Na to bys mohla udělat vtip,“ u samého ucha se jí zas ozval ten hlásek, „třeba něco jako kdyby jsou chyby.“

„Netrap mě,“ řekla Alenka a marně pátrala, odkud se ten hlas ozývá, „když tolik stojíš o vtipy, proč je neděláš sám?“

Někdo si tenounkým hláskem hluboce povzdychl. Zřejmě byl velmi smutný a Alenka už už měla na jazyku nějakou útěchu, ale tu jí napadlo: Pročpak nevzdychá jako druzí! On vzdychal tak slaboulnce, že nemít ho až u samého ucha, ani by ho neslyšela. Šimral ji do ucha a tím se stalo, že na smutek toho nešťastníka nadobro zapomněla.

„Vím, že jsi má přítelkyně,“ ozýval se hlásek, „milá přítelkyně, dávná přítelkyně. A že mi neublížíš, i když jsem pouhý hmyz.“

„Jaký hmyz?“ zatrnula Alenka. Chtěla jen vědět, jestli píchá, nebo ne, ale ptát se na to jí nepřipadalo dost slušné.

„Tak ty ne –“, pípl hlásek, ale tu ho přehlušil hvizd lokomotivy tak ostrý, že kdekdo vyskočil a Alenka s nimi.

Kůň vystrčil hlavu z okna, klidně ji zas vtáhl zpátky a řekl: „To jenom přeskočíme potůček.“ Všichni se uklidnili, jen Alenka trnula nad tím, že by měl vlak skákat. „Aspoň nás zaveze na čtvrté políčko!“ utěšovala se. Vzápětí se vlak vznesl do povětří; Alenka samým leknutím chňapla, co měla nejbliž, a byla to kozlí brada.

Ale jen se jí dotkla, brada se rozplynula a Alenka si zas klidně hověla pod stromem – a na větvi nad ní se pohupoval Komár (to byl ten hmyz, co s ním předtím mluvila) a ovíval ji křídly.

Byl to náramně velký Komár. „Jako kuře,“ řekla si Alenka. Ale tolik si už toho napovídali, co by se ho tedy bála.

„Tak tobě se hmyz nelíbí?“ hovořil klidně Komár, jako by se nic nestalo.

„Líbí, když umí mluvit,“ řekla Alenka. „Ale tam u nás žádný hmyz nemluví.“

„Na jaký hmyz si tam u vás potrpíte?“ vyzvídal Komár.

„Já si na hmyz vůbec nepotrpím,“ vykládala Alenka, „protože se ho trochu bojím – aspoň toho většího. Ale některý ti mohu uvést jménem.“

„Na to jméno slyší, ne?“ utrousil Komár.

„To jsem ani nevěděla.“

„K čemu by mu bylo jméno, když na ně neslyší,“ řekl Komár.

„Hmyzu samému není k ničemu,“ řekla Alenka, „ale je snad užitečné těm, kdo mu je dávají. Nač by se potom věci vůbec nějak jmenovaly?“

„To nevím,“ řekl Komár. „U nás v lese se nejmenují nijak – ale vyjmenuj mi ten hmyz. Zbytečně maříš čas.“

„Předně Koníček,“ spustila Alenka a počítala na prstech.

„Dobrá,“ řekl Komár, „podívej se, tamhle v křoví uvidíš Houpacího Koníčka. Je celý ze dřeva a pohybuje se tak, že se houpá z větve na větev.“

„Čímpak se živí?“ zeptala se Alenka zvědavě.

„Mízou a pilinami,“ řekl Komár. „Vypočítávej dál.“

Alenka si Houpacího Koníčka se zájmem prohlédla a usoudila, že je nejspíš čerstvě natřen, protože je tak lesklý a lepkavý; potom zase vy-počítávala.

„Dále Modráček.“

„Podívej se na tu větev, co máš nad sebou,“ řekl Komár, „a uvidíš tam Ohniváčka. Trup má z biskupského chlebička, křídla z majoránky a hlavu z ohnivé rozinky pražené v kořalce.“

„A čím se živí?“ zeptala se Alenka zase jako dřív.

„Pšeničnou kaší a zapékanou paštikou,“ odpověděl Komár, „a hnízdí pod vánočním stromkem.“

„A dále Babočka,“ vykládala Alenka, ale nejprve si ten hmyz s ohnivou hlavou důkladně prohlédla a řekla si: „Snad proto můry tak rády lítají do plamene – protože se chtějí proměnit v Ohniváčky.“

„Všimni si, u nohou ti leze,“ řekl Komár (a Alenka hned zděšeně ucouv-la), „motýl Vánočka. Křídla má z citrónové kůry a z mandlí, trup z třeňo-ho těsta a hlavu z cukru a vanilky.“

„A čím se živí?“

„Slabým čajem s kapkou smetany.“

V Alence se ozvala nová pochybnost: „A co když žádný čaj neseže-
ne?“ „Potom ovšem hyne.“

„Ale to se jistě děje často,“ řekla starostlivě Alenka.

„To se děje napořád,“ řekl Komár.

Alenka chvíli mlčela a dumala. Komár se zatím bavil tím, že jí bzučel
kolem hlavy, nakonec pak znovu usedl a prohodil: „Ty o jméno přijít
nechceš, vid’?“

„Kdepak, to ne,“ lekla se Alenka.

„Nevím, nevím,“ utrousil Komár, „představ si to pohodlí, kdyby se ti
tak povedlo přijít domů beze jména! Tak třeba domácí učitelka tě chce
zavolat na hodinu a křikne: ‚Šla sem -,‘ a dál se nedostane, protože jí
vypadlo jméno, a ty ovšem na hodinu jít nemusíš.“

„Marná sláva,“ řekla Alenka, „kvůli tomu mi hodinu učitelka neod-
pustí. Když si nevzpomene, jak se jmenuju, zavolá: ‚ta tam!‘, jak na mě
volá služebnictvo.“

„Inu, když řekne ‚ta tam‘ a nic víc,“ prohodil komár, „pak bude
ovšem hodina tatam. To je vtip. Škoda žes ho neudělala ty.“

„A proč jsem ho měla udělat?“ divila se Alenka. „Vždyť je špatný.“ Ale Komár jenom hluboce vzdychl a po lících mu skanuly dvě veliké slzy.

„Když tě vtipy tak rozesmutňují,“ řekla Alenka, „neměl bys je dělat.“

Komár si znovu truchlivě povzdychl a tentokrát se snad nadobro uvzdychal.

Alenka zdvihla hlavu a na větvi kde nic, tu nic. Dlouhým seděním prostudy, vstala tedy a šla dál.

Brzy se octla v širém poli, a za ním se táhl les. Byl tmavší než ten poslední a Alenka se trošinku bála do něho jít. Ale potom se rozmyslela a umínila si, že přece jen půjde. „Vracet se nebudu,“ řekla si, ostatně na osmé políčko se mohla dostat jen tamtudy.

„To bude ten les,“ řekla si zamyšleně, „kde nic nemá jméno. Až tam vkročím, kampak se asi moje jméno poděje. Moc nerada bych o ně přišla – to by mi pak dali jinačí, nejspíš nějaké ošklivé. Najít potom to stvoření s mým starým jménem, to bych se nahledala! Jako když se dá inzerát na zatoulaného psa – ‚slyší na jméno Raf, na krku má mosazný obojek‘ – kdekomu na potkání říkat Alenko, až se na to jméno někdo ozve, to by bylo! Žádný rozumný člověk by se neozval.“

Tak kráčela, až došla do lesa; připadal jí chladný a stinný. „To se člověku uleví,“ řekla si, když se octla pod stromy, „z takového vedra vkročit do – do – do čeho?“ Bylo jí divné, že na to slovo nemůže kápnout. „Totiž octnout se pod – pod – no přece pod tímhle!“ a sáhla rukou na kmen stromu. „Jápkak se mu říká? Snad žádné jméno nemá – ba určitě ne.“

Mlčky, zamyšleně postála, až zas najednou řekla: „Tak na to přece došlo! A kdo jsem já? Však já si nějak vzpomenu! Jsem pevně odhodlána vzpomenout si.“ Odhodlání nebylo nic platné a jenom tolik nakonec vydumala: „Ale vím, že to začíná Ale!“

Najednou se tamtudy ubíral Kolouch. Něžnými kukadly se díval na Alenku, ale zřejmě se nebál. „Pojd’! Pojd’!“ Alenka natáhla k němu ruku, že ho pohladí; on před ní necouvl, jenom stál a díval se na ni.

„Jak ti říkají?“ ozval se posléze Kolouch. Hlas měl hebký a líbezný.

Kdybych to já věděla! pomyslila si Alenka a posmutněle mu odpověděla: „Teď nijak.“

„To mi nestačí,“ řekl, „jen přemýšlej.“

Alenka přemýšlela, ale marně. „Pověz mi prosím, jak tobě říkají,“ pronesla nesměle. „Třeba to pak bude snazší.“

„Povím ti to,“ řekl Kolouch, „jen co kousek ujdeme. Tady si nevzpomenou.“

A tak spolu kráčeli lesem, Alenka oběma rukama láskyplně objímala Kolouchovi hebkou šiji, až zas vyšli na širé pole; tu Kolouch rázem poskočil a vysmekl se Alence z náručí. „Jsem Kolouch!“ zajásal. „Jéje, a ty jsi člověčí mládě!“ Krásné hnědé oči mu najednou zneklidněly a vzápětí vyrazil a uháněl pryč.

Alenka se za ním dívala, div se nerozplakala žalem nad tím, jak náhle zas o svého spolupoutníčka přišla. „Ale vím, jak se jmenuju,“ řekla, „to je hned člověku líp, Alenka – Alenka – už to nezapomenu. Jenom bych ráda věděla, kterým tím ukazatelem se mám řídit.“

Odpověď na to nebyla těžká, vedla tam jenom jedna cesta a oba ukazatele směřovaly po ní. „Však na to přijdu,“ řekla si Alenka, „až budou ukazatele někde na rozcestí mířit každý jinam.“

Ale moc slibně to nevypadalo. Dlouho šla a šla, ale na každém rozcestí ukazatele mířily vždycky jedním směrem, na jednom stálo: K TYDLITÁKOVÍ a na druhém K TYDLITKOVÍ!

„Jak se zdá,“ řekla posléze Alenka, „oni bydlí spolu! Že mi to dřív nezapadlo – Ale dlouho u nich nepobudu. Jenom si k nim zaskočím, slušně pozdravím a vyptám se jich na cestu z lesa. Jestlipak se před soumrakem dostanu na osmé políčko!“ A tak se ubírala dál a něco si jen tak pro sebe povídala, až v prudké zatáčce narazila na dva tlušťíky, a to tak neočekávaně, že leknutím ucouvla, ale hned se zas vzpamatovala; věděla, že to jsou jistě –

Tydliták a Tydlitek

Stáli pod stromem, drželi se kolem krku, a kdo je kdo, poznala Alenka rázem podle toho, že jeden měl na límci vyšito TÁK a druhý TEK. „Vzadu na límci mají asi oba TYDLI,“ řekla si Alenka.

Jak tak strnule stáli, nadobro zapomněla, že jsou živí, a prohlížela si je, mají-li opravdu vzadu na límci TYDLI, a tu ten, který byl označen TÁK, promluvil, až sebou trhla.

„Jestli si myslíš, že jsme voskové figurky,“ řekl, „tak bys za to měla zaplatit. Na dívání zadarmo voskové figurky nejsou. Nikterak!“

„Naopak,“ dodal ten, který byl označen TEK, „jestli si myslíš, že jsme živí, tak co nemluvíš?“

„Odpusťte mi to prosím,“ vypravila ze sebe Alenka; slova staré písničky zněla jí v hlavě jako tikot hodin a jen taktak že je neodříkala nahlas:

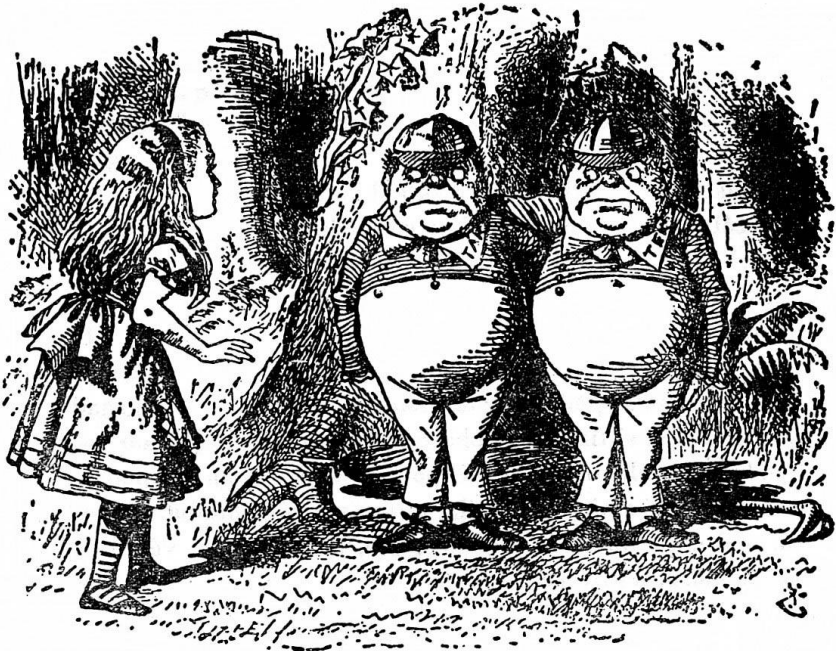
*Tydliták vám s Tydlitkem
začal divou rvačku,
protože mu Tydlitek
šlápl na řehtačku.*

*Najednou, propánajána!
ti se ale lekli,
přiletěla černá vrána,
hned se rozutekli.*

„Já vím, nač myslíš,“ řekl Tydliták, „jenže tak to není, nikterak.“

„Naopak,“ doplnil ho Tydlitek, „jestli to bylo, třeba to i bylo, a být to tak, pak to být mohlo, ale aby to bylo, to zas nebylo. To je logika.“

„Myslím jen na to,“ řekla zdvořile Alenka, „kudy se dostanu ven z lesa. Už se stmívá. Povězte mi to prosím.“

Ale tlouštíci jenom koukli po sobě a oba se uškříbli.

Vypadali úplně jako školáci, a tak Alenka bezděky ukázala na Tydlitáka prstem a řekla: „První žák!“

„Nikterak,“ okřikl ji Tydliták a sklapl ústa, až to cvaklo.

„Další žák!“ Alenka ukázala dále na Tydlitka, třebaže tušila, že na ni vybafne „Naopak!“, a taky vybafl.

„Špatně jsi začala!“ obořil se na ni Tydliták. „Když přijdeš někam na návštěvu, nejprve máš pěkně pozdravit a podat ruku!“ Oba bratři se pak ještě víc k sobě přimkli a každý napřáhl volnou ruku k Alence.

Alence se nechtělo podávat ruku napřed jednomu, aby se snad druhý neurazil; pomohla si tím, že je oba popadla za ruce najednou – a už se točili dokolečka dokola. Jak si potom vzpomínala, připadalo jí to tehdy samozřejmé a nic se nedivila, že jim vyhrává hudba. Ozývala se ze

stromu, pod nímž tančili, a vyluzovaly ji, jak se zdálo, větve. Třely se o sebe jako housle a smyčec.

„K smíchu mi to přece jen bylo“ (vyprávěla o tom později Alenka sestře), „že zpívám *Kolo, kolo mlýnský*. Kdy jsem se dala do zpěvu, nevím, ale připadalo mi, že zpívám dlouho a dlouho!“

Druzí dva tanečníci se při své tloušťce brzy zadýchali. „Čtyřikrát dokola je na jeden tanec až dost,“ hekal Tydliták, a jak se roztočili, právě tak naráz přestali. V tu chvíli umlkla také hudba.

Pustili Alenčiny ruce a chvíli na ni koukali. Alenka tonula v trapných rozpacích, jak se s nimi po tanci dát do řeči. Říct jim: „Pěkně vítám,“ to nejde, to už jsem o kus dál!

„Doufám, že nejste uříceni,“ řekla konečně.

„Nikterak. Děkuji za optání,“ řekl Tydliták.

„Upřímné díky,“ dodal Tydlitek. „Máš ráda básně?“

„Ano, mám – aspoň některé,“ ozvala se nejistě Alenka. „Povězte mi prosím, kudy se dostanu z lesa.“

„Kterou mám přednášet?“ Tydlitek se vážně vykulenýma očima ohlédl po Tydlitákovi a Alenčiny otázky si nevšímal.

„Nejdelší je *Mrož a tesař*,“ odpověděl mu bratr a něžně ho přitiskl k sobě. Tydlitek hned spustil:

Nad mořem vyšlo slunečko –

A tu se Alenka osmělila skočit mu do řeči: „Jestli je ta báseň hodně dlouhá,“ řekla co nejzdvořileji, „povězte mi prosím, kudy –“

Tydlitek se vlídně usmál a spustil znovu:

Nad mořem vyšlo slunečko

a září planoucí

zlatilo vlnky, snažilo

se příboj přemoci –

Divná to věru, divná věc:

bylo už k půlnoci.

*Luna, ta nad tím pořádkem
jen hlavou vrtěla
a na neslušné slunečko
zlost měla docela –
Takhle jí kazit řemeslo,
to se přec nedělá!*

*Mokře, přemokře vlnil se
mohutný mořský proud,
a přece písek na břehu
byl suchý jako troud.
Obláčky nikde, proto je
neviděl nikdo plout.*

*Mrož s Tesařem tam na břehu
chodili ostošest.*

*Rozplakali se nad pískem,
bylo ho, všechna čest!*

*„Tu velikánskou hromadu
by neškodilo smést.“*

„Mít sedm služek,“ pravil Mrož,

„(kupa je vysoká!)

*a sedm košťat, co myslíš,
smetou ji do roka?“*

*„To ne,“ děl Tesař, slza se
mu vkradla do oka.*

*Mrož úlisný tón nasadil:
„Jen pojd'te, ústřice,
ona vám menší procházka
prospěje velice.
Jsme dva a můžem provádět
nanejvýš čtveřice.“*

*Nejstarší z ústřic nevrle
ho zrakem měřila,
vrtěla hlavou. Aniž mu
slovíčko pravila,
dala mu znát, že nepůjde,
není tak zpozdilá.*

*Ven zlákal čtyři mladice
ten nápad veselý.
V parádě vyšly, botičky
se jim jen blyštěly.
Podivné je to nemálo,
vždyť nohy neměly.*

*Druhá a třetí čtveřice
se daly na pochod
a davy ústřic za nimi
se draly o překot,
až nakonec tam na břehu
byl celičký ten rod.*

*Mrož s Tesařem však zatím dál
kráčeli po písku,
šli dobrou míli nebo víc,
až došli k skalisku,*

*tam stanuli. A ústřice
čekaly nablízku.*

*„Vyčerpát pořad,“ pravil Mrož,
„snad se nám podaří:
střevíce – lodě – pečírvosk –
kapusta – vladaři –
proč vepři lítají a proč
se moře zavaří.“*

*„Alespoň chvílku, chvílinku
nás popovídat nech.
Jsme všechny trochu otylé
a popadáme dech.“
Děl Tesař: „Počkám.“ Děkoval
mu ústřic plný břeh.*

*„Bochníkem chleba,“ pravil Mrož,
„je nutno zahnat hlad,
pepř s octem jako příloha
se bere napořád.
Nuž, moje milé ústřice,
začneme hodovat.“*

*„Ne na nás,“ křikly ústřice
a rázem zsinaly.
„Jste hodní – a teď pášete
čin tuze nekalý.“
„Jak se vám líbí,“ řekl Mrož,
„ten výhled do dáli?*

*Hodné jste vy, že přišly jste,
mé milé ústřice!“
Tesař se zlostně rozkřikl:
„Tak krájej krajíce:
copak jsi hluchý jako peň –
začínám zlobit se!“*

*„Fuj! to jsme na ně,“ pravil Mrož,
„vyzráli – já i ty,
bezelstně z vody lezly ven
cupity dupity.“
Děl Tesař: „Ten můj krajíček
je máslem napitý.“*

*„Je mi vás líto,“ pravil Mrož,
„a srdce puká mi.“
Vybíral si ty nejlepších,
tlusté jak salámy,*

*a na oči si šátek klad
zkropený slzami.*

*„Chudátka,“ Tesař promluvil,
„to jste si užila.
Tak hajdy domů!“ Mrtvý klid
tam byl – Věc nemilá.
Ach, po nešťastných ústřicích
památka nezbyla.*

„Víc se mi líbí Mrož,“ řekla Alenka. „Ono mu těch nešťastných ústřic bylo přece jen trošinku líto.“

„Jenže jich snědl víc než Tesař,“ řekl Tydlitek. „Před ústy si přidržoval kapesník, a kolik si jich nabírá, to Tesař počítat nestačil. Naopak.“

„To je sprosté!“ rozhořčila se Alenka. „To se mi tedy víc líbí Tesař – že jich nesnědl tolik jako Mrož.“

„Snědl jich, kolik mohl,“ řekl Tydliták.

Chvilí si nad tím Alenka lámala hlavu a potom ze sebe soukala: „No, lumpi to byli oba –“ A tu se samým leknutím zarazila, protože z lesa k ní cosi dolehlo, jako když funí nějaká obrovská lokomotiva, nebo spíš nějaká divoká šelma. „Jsou tady lvi nebo tygři?“ zeptala se bázlivě.

„To chrápe Černý Král,“ řekl Tydlitek.

„Pojď se na něho podívat!“ Bratři popadli Alenku za ruce a zavedli ji k spícímu Králi.

„Ten je hezounký, co?“ řekl Tydliták.

Ani bych neřekla, pomyslila si Alenka. Na hlavě měl černou noční čepici s třapcem, ležel tam schoulený jako hromádka neštěstí a chrápal, jako když prkna řeže – „div si hlavu neuřeže!“ prohodil Tydliták.

„Jen aby se na té mokré trávě nenastydl,“ řekla ohleduplně Alenka.

„O něčem se mu zdá,“ řekl Tydlitek. „Co myslíš, o čem se mu asi zdá?“

Alenka řekla: „To nikdo neuhodne.“

„No o tobě!“ zvolal Tydlitek a samou radostí zatleskal. „Kdyby se mu tak přestalo o tobě zdát, kde myslíš, že bys byla?“

„Toť se ví, že tady,“ řekla Alenka.

„Kdepak!“ odsekl pohrdlivě Tydlitek. „Nebyla bys nikde. Vždyť jsi jenom něčím v jeho snu!“

„Kdyby se ten Král probudil,“ podotkl Tydliták, „pff! – zhasla bys jako svíčka!“

„A nezhasla!“ vybuchla Alenka. „Ostatně jestli jsem jenom něčím v jeho snu, co jste potom vy, to bych ráda věděla.“

„Totéž,“ řekl Tydliták.

„Totéž, totéž!“ křikl Tydlitek.

Tak hlasitě se rozkřikl, že ho Alenka bezděky napomenula: „Pst! Ještě ho tím řevem vzbudíš.“

„Co ty máš co mluvit o tom, že ho vzbudím,“ řekl Tydlitek, „když jsi jenom něčím v jeho snu. Sama víš, že nejsi skutečná.“

„A jsem!“ rozplakala se Alenka.

„Pláčem se o nic skutečnější nestaneš,“ prohodil Tydlitek, „nač tedy plakat.“

„Kdybych nebyla skutečná,“ Alenka se přes slzy pousmála, tak jí to připadalo směšné, „nemohla bych plakat.“

„Snad si nemyslíš, že jsou to skutečné slzy,“ skočil jí opovržlivě do řeči Tydliták.

Oni jen blábolí, pomyslna si Alenka, plakat nad tím je hloupost. Utřela si tedy slzy a pokud možno nenuceně hovořila dál: „Ať je to jak chce, už bych se měla dostat ven z lesa, valem se stmívá. Co myslíte, bude pršet?“

Tydliták roztáhl nad sebou i nad bratrem velikánský deštník a pohlédl vzhůru do něho: „Myslím, že ne,“ řekl, „aspoň ne pod ním. Nikterak.“

„Ale třeba bude pršet kolem něho?“

„Třeba – přijde na to,“ řekl Tydlitek. „My proti tomu nic nemáme. Naopak.“

Sobci! pomyslna si Alenka a už jim chtěla dát sbohem a odejít, ale tu vyskočil zpod deštníku Tydliták a popadl ji za zápěstí.

„Vidíš to?“ sípal vzteky, oči mu rázem zežloutly a lezly z důlků, jak třaslavě ukazoval prstem na nějakou tretku pod stromem.

„Pouhá řehtačka na chřestění,“ řekla Alenka, když si tu tretku prohlídla. „Žádný chřestýš, to ne,“ honem podotkla, aby se snad nebáli. „Stará řehtačka – dávno polámaná.“

„Vždyť jsem to věděl!“ Tydliták zuřivě dupal a rval si vlasy. „Tot' se ví, je po ní!“ Koukl po Tydlitkovi a ten se hned posadil na zem a schoval se pod deštník. Alenka mu sáhla na rameno a chlácholila ho: „Co by ses zlobil kvůli staré řehtačce.“

„Ale ona není stará!“ křičel Tydliták ještě vztekleji. „Je nová, povídám – včera jsem si ji koupil – tu hezkou novou řehtačku,“ vřískal na celé kolo.

Tydlitek se zatím snažil sklapnout deštník a sám se do něho zaklapnout. Bylo to tak úžasné, že si Alenka rozhněvaného bratra už nevšímal. Ale nějak se mu to nepovedlo a nakonec se zachumlaný do deštníku skulil na zem, jenom hlava mu čouhala. Ležel tam a otvíral a zavíral ústa a poučil a mhouřil kukadla – docela jako ryba, pomyslna si Alenka.

„Ale bít se budeš, ne?“ řekl Tydliták klidnějším hlasem.

„Snad,“ zabručel Tydlitek, když se vyhrabal z deštníku, „ale ona nás na to musí vystrojit.“

I odebrali se oba bratři ruku v ruce do lesa a za chvíli se vrátili a nesli plnou náruč všelijakých krámů – podušky, příkrývky, rohožky, ubrusy, poklice a kbelíky na uhlí. „Jestlipak umíš špendlit a vázat?“ zeptal se Tydliták. „Tohle všecinko si musíme nějak navléct.“

Později pak Alenka vyprávěla, co zbytečných řečí tehdy nadělali – co se nalítali – co krámů na sebe navlékli – a co se s tím ona nadřela, než jim uvázala všechny smyčky a zapjala všechny knoflíky. „Nakonec budou vypadat jako ranec hadrů!“ řekla si, když Tydlitkovi na jeho přání obložila krk poduškou, „prý aby mu neusekli hlavu.“

„Víš,“ dodal vážně Tydlitek, „když ti v boji useknou hlavu – to je náramně vážná věc.“

Alenka z řehotu přešla do kašlání, aby ho snad neurazila.

„Jsem hodně bledý?“ Tydliták si k ní přišel dát uvázat přilbu. (Říkal tomu přilba, ale spíš to byl pekáč.)

„No – trošinku,“ odpověděla mu šetrně Alenka.

„Jindy bývám statečný,“ ujišťoval ji potichu, „jenže dnes mě bolí hlava.“

Tydlitek to zaslechl a hned se ozval: „A mě zas zuby. Mně je hůř než tobě!“

„Snad byste dnes neměli bojovat,“ Alenka si umínila, že je smíří.

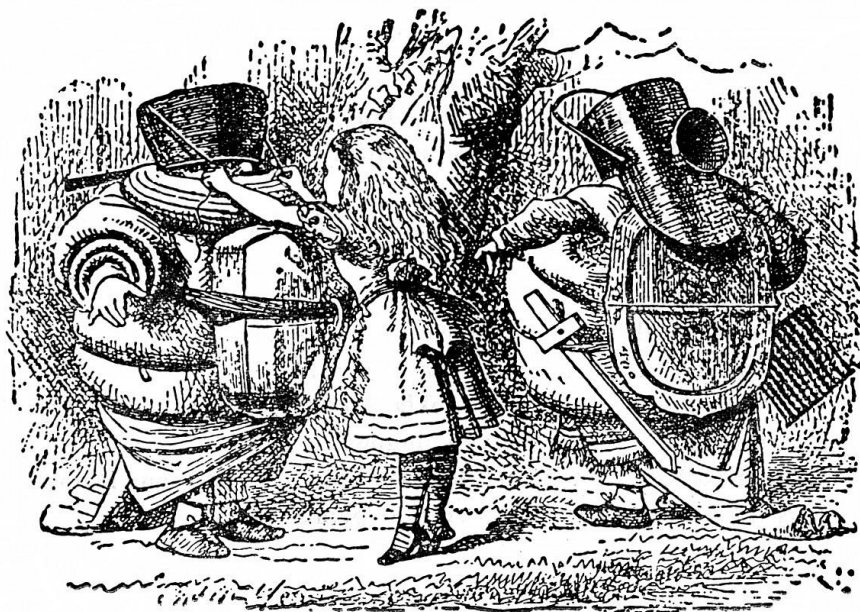
„Trochu si zabojujeme, ale dlouho bojovat se mi nechce,“ řekl Tydliták. „Kolik je hodin?“

Tydlitek koukl na hodinky a řekl: „Půl páté.“

„Bojujme tedy do šesti a potom se navečeřme,“ řekl Tydliták.

„Dobře,“ svolil posmutněle druhý. „Ona se na nás bude dívat – a moc blízko nechod,“ dodal, „když se rozlítím – rozsekám všechno, co vidím.“

„A já zas rozsekám všechno, nač dosáhnu, ať to vidím, nebo ne,“ křikl Tydliták.

Alenka se zasmála a řekla: „Tak to asi rozsekáš hodně stromů.“

Tydliták se samolibě rozhlédl kolem sebe. „Až dobojujem, myslím, že široko daleko tady nezůstane stát jediný strom!“

„A to všechno kvůli řehtačce!“ řekla Alenka; doufala, že se aspoň trošinku zastydí bojovat pro takovou hloupost.

„Já bych si z toho tolik nedělal,“ řekl Tydliták, „ale když ona je nová.“

Kdyby tak přilétla ta obrovská vrána! pomyslila si Alenka.

„Meč máme jenom jeden,“ řekl Tydliták bratrovi. „Ty si vezmi deštník – ostrý je stejně. Ale už honem začněme. Je tma jak v pytli.“

„Ještě víc,“ řekl Tydlitek.

Najednou se setmělo; to bude bouřka, pomyslila si Alenka.

„To je mi nějaký hustý černý mrak!“ řekla. „A jak se valí. Co to, snad má křídla!“

„Vrána!“ zapištěl zděšeně Tydliták. Oba bratři vzali do zaječích a v tu ránu byli pryč. Alenka vběhla do lesa a zůstala stát pod rozložitým stromem. Sem na mě nemůže, pomyslila si, je tak mohutná, že se mezi stromy nevmáčkne. Ale nemusela by tolik mávat křídly – po celém lese tím rozdouvá vichřici – tady někomu ulítla šála!

Vlna a voda

Při těch slovech šálu chytila; rozhlížela se, komu patří. Vzápětí se s rozpraženými rukama vyřítla z lesa Bílá Královna a Alenka jí šla s šálou zdvořile naproti.

„To jsem ráda, že jsem se tady nachomýtla,“ řekla Alenka, jak jí přehazovala šálu.

Bílá Královna na ni bezradně a zděšeně vejrala a šeptem si něco drmolila, znělo to jako „sakva s máslem, sakva s máslem“. Mají-li se spolu dohovořit, řekla si Alenka, pak musí sama načít. A tak nesměle spustila: „Jestli mě zrak nešálí, vy jste Bílá Královna.“

„Přijde na to, ale takhle mě dosud nikdo nešálil,“ řekla Královna. „Tomuhle se říká nasazovat šálu?“

Alenka si pomyslila, že dávat se rovnou do hádky nemá smysl; i usmála se a řekla: „Nejprve mi, Vaše Veličenstvo, povězte, jak na to, a já vám šálu nasadím jaksepatří.“

„Ale já nechci, aby mi ji někdo nasazoval!“ zaskuhrala nešťastná Královna. „Šálím se už dvě hodiny.“

Lépe by bylo, zdálo se Alence, kdyby tu cuchtu šálil někdo jiný. Všechno má nakřivo, pomyslila si, a je samý špendlík! – „Smím vám tu šálu trochu narovnat?“ pronesla nahlas.

„Nevím, co to s ní je!“ posteskla si Královna. „Snad se na mě zlobí. Špendlím ji tady a špendlím ji tam, a pořád jí to není vhod!“

„Špendlením na jedné straně se vám nenarovná,“ řekla Alenka a něžně jí šálu narovnala. „A jémine, co ty rozcuchané vlasy!“

„Zapletl se mi do nich kartáč,“ povzdychla Královna. „A včera jsem ztratila hřeben.“

Alenka jí opatrně kartáč vypletla a jakžtakž ji učesala. Vlásenky jí většinou vyměnila. „Hned vypadáte líp,“ řekla. „Měla byste mít komornou.“

„Mileráda si tě vezmu do služby,“ řekla Královna. „Dva krejčary týdně a obden marmeláda.“

Alenka se zasmála a řekla: „Já k vám sloužit nepůjdu a o marmeládu nestojím.“

„Ale je dobrá,“ řekla Královna.

„Dnes aspoň marmeládu nechci.“

„Však ji taky nedostaneš, i kdybys chtěla,“ řekla Královna. „Tady platí: marmeláda zítra a marmeláda včera – ale žádná marmeláda dnes.“

„Ale někdy snad na marmeládu dnes přece dojde,“ namítla Alenka. „Ne, nedojde,“ řekla Královna. „Marmeláda je obden. A dnes přece není obden.“

„Tomu nerozumím,“ řekla Alenka. „Kdo se v tom má vyznat!“

„Tak to je, když se žije pozpátku,“ řekla vlídně Královna, „zprvu se ti z toho točí hlava –“

„Žije pozpátku?“ opáčila užasle Alenka. „To jsem jakživa neslyšela!“

„– ale má to jednu velkou přednost, že ti paměť sahá dozadu i dopředu.“

„Moje sahá rozhodně jenom jedním směrem,“ podotkla Alenka. „Já si na něco vzpomínám, až když se to stane.“

„Paměť, která sahá jen dozadu, je paměť chatrná,“ podotkla Královna.

„A co vy si nejlíp pamatujete?“ osmělila se zeptat Alenka.

„No, co se stalo ode dneška za čtrnáct dní,“ řekla Královna, jako by se nechumelilo. „Tak třeba,“ při těch slovech si přilepila na prst důkladnou náplast, „takový královský kurýr. Zrovna si odpykává trest v žaláři, soud nad ním bude ve středu a zločin spáchá až nakonec.“

„A co když zločin nespáchá?“ řekla Alenka.

„Tak to bude pro něho štěstí, ne?“ řekla Královna a šňůrkou si přitáhla náplast na prst.

To se nedalo popřít. „Tot' se ví, že to pro něho bude štěstí,“ řekla Alenka, „ale žádné štěstí pro něho nebude, že si odpyká trest.“

„To se mylíš,“ řekla Královna. „Jestlipak sis taky někdy odpykala trest?“

„Jenom za nějaký poklesek,“ řekla Alenka.

„A přece to bylo pro tebe štěstí,“ zajásala Královna.

„Jenže jsem pykala za to, že jsem něco provedla,“ řekla Alenka, „a to je něco jiného.“

„Ale kdybys to nebyla provedla,“ řekla Královna, „tak to pro tebe bylo ještě větší štěstí; štěstí, štěstí, štěstí!“ při každém štěstí stoupla hlasem, až nakonec vřískala.

Alenka se jí chystala namítnout: „Ale to bude nějaká chyba –“, ale nedopověděla to, protože se Královna rozječela. „Ach, ach, ach!“ pištěla Královna a mrskala rukou, jako by ji chtěla stříst. „Krvácím z prstu! Ach, ach, ach, ach!“

Ječela, jako když píská lokomotiva; Alenka si zacpala uši.

Až když se jí zdálo, že ji překřičí, řekla: „Copak se vám stalo? Píchl jste se do prstu?“

„Ještě jsem se nepíchl,“ řekla Královna, „ale brzo se už píchnu – ach, ach, ach!“

„A kdy myslíte, že to bude?“ Alenka se div nedala do smíchu.

„Jen co si sepnu šálu,“ zaskuhrala nešťastná Královna, „hned se zas spínadlo rozevře. Ach, ach.“ Sotva to dořekla, spínadlo se rozlítlo a Královna po něm nerozvážně hmátla, aby je zas zavřela.

„Pozor!“ křikla Alenka. „Špatně je držíte!“ sáhla po spínadle, jenže pozdě. Špendlík se svezl a píchl Královnu do prstu.

„Vidíš, proto krvácím,“ usmála se Královna. „Teď chápeš, jak to u nás chodí.“

„Ale proč teď nevrískáte,“ řekla Alenka a znovu se chystala, že si zacpe uši.

„Vřískání jsem si už odbyla,“ řekla Královna. „Nač vrískat ještě jednou.“

Zatím se vyjasnilo. „Vrána asi ulítla,“ řekla Alenka, „to jsem ráda, že je pryč. Vypadalo to, že bude noc.“

„Kdybych já tak dovedla být ráda!“ řekla Královna. „Jenže nevím, jak na to. To se ti tady v lese krásně žije, jsi ráda, kdy se ti zachce.“

„Jenže se mi tady stýská!“ řekla smutně Alenka; tak se roztesknila, až jí po lících skanuly dvě slzy jako hráchy.

„Prosím tě, přestaň!“ Královna zalomila rukama. „Pamatuj, že jsi velká. Pamatuj, jaký kus jsi dnes ušla. Pamatuj, kolik je hodin. Pamatuj na co chceš, jenom neplač!“

Alenka se z pláče dala do smíchu a zeptala se: „Copak tím pamatováním člověk přestane plakat?“

„Ano, tak je to,“ usadila ji Královna. „Vždyť dvojí věc se najednou dělat nedá. Nejprve tedy pamatujme, jak jsi stará – kolikpak je ti let?“

„Rovných sedm a půl.“

„Neříkej rovných,“ odsekla Královna, „i tak tomu věřím. Já ti taky něco předložím k věření. Je mi právě sto jeden rok, pět měsíců a den.“

„Tomu nevěřím!“ řekla Alenka.

„Nevěříš?“ řekla soucitně Královna. „Jen to zkus. Vdechni zhluboka a zavři oči.“

Alenka se zasmála. „Darmo zkoušet,“ řekla, „v nemožnosti se věřit nedá.“

„Moc zkušeností věru nemáš,“ řekla Královna. „Když jsem byla tak stará jako ty, dělala jsem to každý den půl hodiny. A tak jsem někdy do snídaně uvěřila třeba v šest nemožností. Už zas mi ulítla šála!“

Při řeči se jí rozevřelo spínadlo, a jak zadul vítr, odfoukl jí šálu až za potůček. Královna znovu rozpřáhla ruce, letem se hnala za šálou a ten-

tokrát ji šťastně chytila sama. „Už ji mám!“ zajásala. „Teď uvidíš, jak si ji sama připnu!“

„A co vaše bébé, už je lepší?“ řekla zdvořile Alenka, když za Královnou překročila potůček.

„Moje bébé,“ zaječela Královna. „Moje bebéé. Bebééé! Bebéééé! Bééé!“ Alenka se zarazila. Poslední slovo zaznělo ovčím bekotem.

Koukla po Královně a ta jako by se zčistajasna obalila vlnou. Alenka si protřela oči a znovu koukla. Ne a ne pochopit, co se to stalo. Je v krámě? A tam za pultem – opravdu tam sedí ovce? Ať si mnula oči, jak chtěla, nic nevybádala. Lokty opřené o pult, stojí v tmavém krámě a proti ní v lenošce sedí stará Ovce a plete, občas přestane a přes mohutné okuláry na ni zamžourá.

„Co si koupíš?“ Ovce zanechala na chvíli pletení a zdvihla k ní hlavu.

„Já ještě nevím,“ udrobila Alenka. „Jestli je to možné, ráda bych se nejprve rozhlédla kolem dokola.“

„Hledět můžeš před sebe, na jednu nebo na druhou stranu, jak je ti líbo,“ řekla Ovce, „ale kolem dokola se rozhlédnout nemůžeš – ledaže bys měla oči vzadu na hlavě.“

To Alenka neměla, a tak chodila od jedné police k druhé a otáčela se po nich.

V krámě bylo plno všelijakých zvláštností – ale nejpodivnější bylo, že jakmile se na nějakou polici zahleděla a pátrala, co v ní je, police zela prázdnotou, ačkoliv sousední police byly napěchovány vším možným.

„Všechno tu nějak uniká,“ posteskla si. Chvilí totiž marně pásla po jakémsi pestrém lesklém kousku zboží, který hned vypadal jako panenka, hned zas jako šitíčko a byl vždycky v hořejší polici nad tou, kterou si zrovna prohlížela. „Člověk by nad tím z kůže vylítl – ale já mu ukážu,“ blesklo jí hlavou, „budu ho sledovat až na nejhořejší polici. Však se mu odnechce vylítnout stropem!“

Ale ani to se jí nepovedlo. Kousek prošel klidně stropem, jako by to dělal napořád.

„Jsi ty děvče, nebo káča?“ řekla Ovce a přibrala další jehlice. „Z toho tvého otáčení se mi motá hlava.“ Pletla už čtrnácti páry jehlic najednou a Alenka byla nad ní celá zkoprnělá. „Pomalu vypadá jako dikobraz.“

„Umíš veslovat?“ zeptala se jí Ovce a podala jí dvě jehlice.

„Trochu – ale ne na souši – a ne jehlicemi –,“ soukala ze sebe Alenka, ale najednou se jí jehlice proměnily ve vesla a už byly v loďce, plynoucí mezi břehy. A tak se činila, co mohla.

„Brčko!“ křikla Ovce a přibrala další jehlice.

Co se taky dalo na to odpovědět, a tak Alenka nic neříkala a pilně zabírala vesly. Voda jí připadala prapodivná, co chvíli v ní zůstala vesla trčet a skoro se nedala vytáhnout.

„Brčko! Brčko!“ křikla Ovce a znovu přibrala jehlice. „Tím krabatým veslováním ulovíš kraba.“

Miloučkého kraba! pomyslila si Alenka. To bych byla ráda.

„Neslyšíš, že říkám ‚Brčko!‘?“ osopila se na ni Ovce a přibrala celý chumáč jehlic.

„Slyším,“ řekla Alenka, „říkáte to v jednom kuse – a hodně nahlas. A kde jsou prosím krabi?“

„No, ve vodě, kde jinde!“ řekla Ovce, a protože měla plné ruce, nastrokala si pár jehlic do vlasů. „Jářku, Brčko!“

„Proč mi pořád říkáte Brčko,“ vyjela Alenka. „Nejsem opeřenec!“

„A jsi,“ řekla Ovce, „jsi husička.“

Alenky se to nelibě dotklo, a tak delší chvíli spolu nemluvíly; loďka lehounce plynula, hned mezi trsy puškvorce (vesla tam zůstávala trčet ještě víc), hned zas pod stromy, ale nad hlavou se jim stále chmuřily vysoké břehy.

„Ach, prosím pěkně! Ten puškvorec voní!“ zaradovala se Alenka. „Ano voní – a jak je krásný.“

„Pročpak mě o něj prosíš?“ řekla Ovce, aniž zdvihla hlavu od pletení. „Já jsem ho nesázela a nebudu ho odtud brát.“

„Tak jsem to nemyslila – prosím pěkně, nemohly bychom počkat a natrhat si ho?“ žadonila Alenka. „Zastavila byste na chvíli loďku?“

„Co já bych zastavovala?“ řekla Ovce. „Přestaň veslovat, a zastaví se sama.“

I šinula se loďka po řece, až lehounce vplynula do rozkomíhaného puškvorce. S pečlivě vyhrnutými rukávy nořily se potom paže až po loket do tmy a hmataly hezky hluboko, než puškvorec ulomily – nakloněná přes okraj loďky, až se jí smáčely konečky rozčuchaných kadeří, chvíli zapomněla Alenka na Ovci i pletení – a jasnýma rozdychtěnýma očima pátrala po chumáčích voňavého puškvorce.

„Jen aby se loďka nepřevrhla!“ řekla si. „Ach, to je hezounké! Jenže jsem na něj nedosáhla.“ A opravdu mohla z kůže vylézt (je to jako nashvál, pomyslíla si), jak se s loďkou šinula vpřed, krásného puškvorce natrhala sice hromadu, ale ten ještě hezčí nedostala.

„Ten nejpěknější bývá vždycky nejdále,“ vzdychla nad tím, jak daleko si puškvorec umanutl růst, a celá rozpálená v obličejí a zmáchaná na rukou i ve vlasech uvelebila se pak zase v loďce a rovnala ty objevené poklady.

Co na tom, že sotva puškvorec utrhla, hned zvadl a vůně i krása z něho vyprchaly? Vždyť i skutečný puškvorec vydrží jen chvíli, a tento snový puškvorec, který se jí kupil u nohou, tál jako sníh – ale Alenka si toho nevšímala, protože byla zaujata tolika jinými zvláštnostmi.

Popojely kousek dál a tu veslo zůstalo třet lopatkou ve vodě a (jak o tom Alenka později vyprávěla) vytáhnout se nedalo; a tak se stalo, že ji držadlo podchytilo pod bradou, a třebaže vřískala, jako by ji na nože bral, vymrštilo ji ze sedátka na kupu puškvorce. Ani trošinku si neublížila a hned byla na nohou. Ovce přitom klidně pletla, jako by se nic nestalo. Alenka, celá šťastná, že je pořád ještě v loďce, uvelebila se zase na sedátku. „Pěkného kraba jsi ulovila!“ podotkla Ovce.

„Jak to, ulovila? Vždyť ho nevidím.“ Alenka přes okraj loďky opatrně nakoukla do tmavé hlubiny. „Škoda že mi upláchl – tolik jsem toužila odnést si ho domů!“ Ovce se opovržlivě zachechtala a pletla dál. „Je tady hodně krabů?“ řekla Alenka.

„Krabů a všeho možného hojnost,“ řekla Ovce, „jen si vybrat. Tak co si koupíš?“

„Koupím!“ opáčila Alenka napůl užasle, napůl zděšeně – naráz totiž zmizela vesla, loďka, řeka, a Alenka se znovu octla v tmavém krámku.

„Jedno vejce prosím,“ řekla nesměle. „Po čempak jsou?“

„Po pěti a půl krejcaru jedno – po dvou krejcarech dvě,“ odvětila Ovce.

„To jsou dvě levnější než jedno?“ divila se Alenka a vytáhla z kapsy peněženku.

„Zato když koupíš dvě, musíš je obě sníst,“ řekla Ovce.

„Prosila bych jedno,“ Alenka položila peníze na pult. „Kdoví,“ řekla si, „třeba nebudou všechny dobré.“

Ovce shrábla peníze, vložila je do pokladničky a řekla: „Do ruky nikomu nic nedávám – to se nedělá – vezmi si sama.“ Odešla až na konec krámu a vejce postavila rovně na pult.

Jen bych ráda věděla, proč se to nedělá? přemýšlela Alenka, jak tápala mezi stoly a židlemi; na konci krámu byla totiž úplná tma. Čím blíže jdu k vejci, tím víc se vzdaluje. Co to, je to židle? Namouduši, vždyť to má větve. To je divné, že tady rostou stromy! A tady je dokonce potůček. Takový roztodivný krám jsem jakživa neviděla!

A tak kráčela dál a na každém kroku stále víc žasla; jakmile totiž k něčemu přistoupila, hned z toho byl strom; kdoví, řekla si, nebude-li strom i z toho vejce.

Valihrach

Ale zatím vejce rostlo a rostlo do lidské podoby. Ze vzdálenosti několika metrů na něm Alenka rozeznala oči a nos a ústa; přistoupila až k němu a tu nade vši pochybnost zjistila, že je to sám Valihrach. „Nikdo jiný to být nemůže!“ řekla si. „Vím to jistě, jako by to měl na tváři napsáno!“

Napsat se to dalo na tu ohromnou tvář třeba stokrát. Valihrach seděl po turecku se zkříženýma nohama až nahoře na zídce – zídka byla uzounká, Alence nešlo do hlavy, jak tam vůbec udrží rovnováhu –, a protože hleděl upřeně jinam a jí si nevšímal, připadal jí jako vycpaný panák.

„Vypadá úplně jako vejce!“ pronesla nahlas a zůstala před ním stát s napřaženýma rukama, že ho zachytí, kdyby spadl.

Valihrach dlouho mlčel, potom aniž Alence ušetřil jediný pohled, řekl: „Dát si říkat vejce, to by člověk namouduši z kůže vyletěl!“

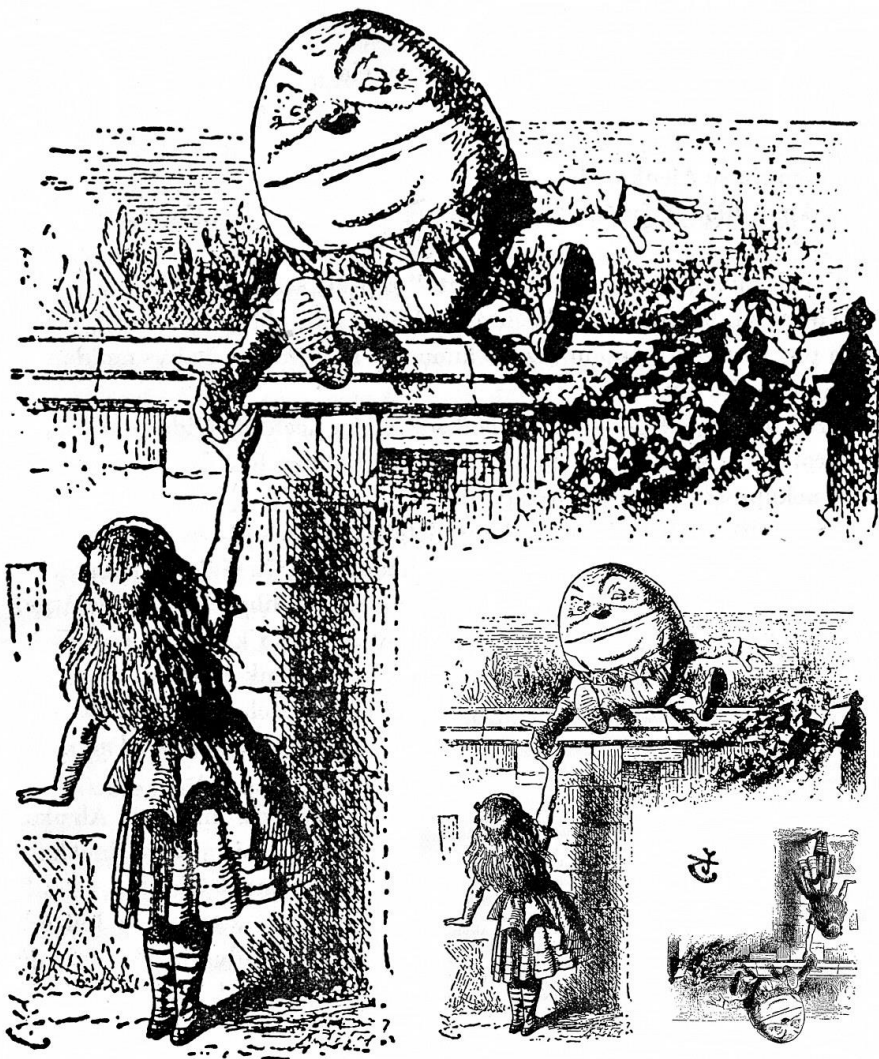
„Já jsem prosím řekla, že jenom tak vypadáte,“ mírnila to Alenka. „Vždyť jsou taky hezká vejce,“ obracela to v lichotku.

Valihrach jí zase jediný pohled neušetřil a řekl: „Někteří lidé nemají za krejcar rozumu.“

Alenka se nezmohla na odpověď; jakápak rozmluva, pomyslíla si, když on s ní nemluví – to, co naposled řekl, zřejmě platí stromu –, a tak stála a potichu si odříkávala:

*Valihrach ze zídky spad jako knedlík.
Královská kavalerie,
královská infanterie
ho zvedaly a zvedaly, a přece neuzvedly.*

„Poslední řádek je na tu básničku moc dlouhý,“ pronesla polohlasem; že ji Valihrach uslyší, na to docela zapomněla.

„Co tady stojíš a brebentíš si pro sebe,“ teprve nyní Valihrach na ni pohlédl, „radši mi pověz, jak se jmenuješ a co děláš.“

„Jmenuju se Alenka, ale –“

„Takové hloupé jméno!“ utrl se na ni Valihrach. „Co vlastně znamená.“

„Copak musí jméno něco znamenat?“ zeptala se nejspíše Alenka.

„Toť se ví, že musí,“ zachechtal se Valihrach. „Moje znamená, jakou mám postavu – tu mám tuze pěknou. Ty máš jméno, že bys mohla mít postavu všelijakou.“

„Proč tam sedíte tak sám?“ Alenka se s ním nechtěla hádat.

„Protože tu se mnou nikdo není!“ zvolal Valihrach. „Ty sis myslila, že na to nekápnu? Dej mi jinou hádanku.“

„Co myslíte, nebylo by to na zemi jistější?“ Alenka to řekla z upřímné starosti o to podivné stvoření, a ne jako hádanku. „Ta zídka je uzounká.“

„Ty máš úžasně snadné hádanky!“ zavrčel Valihrach. „To jistě ne! Ale kdybych nakrásně spadl – což se nestane – i kdybych spadl –“ Tu našpulil rty a zatvářil se velkopansky, až Alenka málem vyprskla smíchy. „Kdybych opravdu spadl,“ hovořil Valihrach, „*Král mi slíbil* – jen si bledni, jak chceš! Že tohle řeknu, to sis nemyslila, vid'. *Král mi na to dal své královské slovo, že – že –*“

„Že vám pošle svou kavalerii a infanterii,“ vyhrkla unáhleně Alenka.

„To přestává všechno!“ rozlítil se Valihrach. „To jsi tajně poslouchala za dveřmi – za stromy – v komíně – jinak bys to nevěděla!“

„Ba ne, neposlouchala!“ bránila se klidně Alenka. „Stojí to v knize.“

„V knize takových věcí je,“ řekl Valihrach už klidněji. „A tomu se potom říká Anglické dějiny. Dobře se na mě podívej! Já jsem mluvil s Králem, opravdu mluvil. Takového člověka hned tak neuhlídáš; a abys viděla, že jsem nezpychl, můžeš mi podat ruku!“ Zasmál se od ucha k uchu, nahnul se dopředu (div přitom ze zídky nespádl) a napřáhl ruku k Alence. Stiskla mu ji a starostlivě ho pozorovala. Jestli se usměje

ještě víc, koutky úst se mu spojí, pomyslí si, a bůhví co bude s jeho hlavou! Snad mu upadne!

„Ano, že mi pošle svou kavalerii a infanterii,“ hovořil Valihrach. „A ty mě rázem zase zvednou! Ale už o tom mluvíme moc dlouho. Vraťme se k tomu, co jsi říkala předposledně.“

„Bohužel si už na to nepamatuju,“ namítla zdvořile Alenka.

„Tak začneme něco zbrusu nového,“ řekl Valihrach, „ted' je na mně řada, já rozhoduju, o čem bude řeč –“ (Mluví o tom jako o nějaké hře, pomyslí si Alenka.) „Tak zní otázka. Kolik jsi říkala, že ti je?“

Alenka si to honem spočítala a řekla: „Sedm let šest měsíců.“

„Chyba!“ zajásal Valihrach. „Nic takového jsi neřekla.“

„Myslíl jste přece, kolik je mi let.“

„Kdybych to myslel, tak to řeknu,“ odsekl Valihrach.

Alenka neměla chuť do hádky, a tak nic neříkala.

„Sedm let a šest měsíců!“ dumal Valihrach. „Nepříjemný věk. Měla ses mě zeptat, byl bych ti poradil: ‚V sedmi přestaň – ted' už je pozdě!‘“

„Jestli mám stárnout, na to se nikoho neptám,“ rozzlobila se Alenka.

„To jsi tak pyšná –?“ zeptal se Valihrach.

Alenka se nad tím ještě víc rozzlobila: „Vždyť jeden stárne, ať chce, nebo nechce.“

„Jeden snad ano,“ řekl Valihrach, „ale ne dva. Mít na to někoho, mohla jsi v sedmi letech přestat.“

„Vy ale máte krásný opasek,“ prohodila Alenka. (O stárnutí se toho napovídalo až dost, řekla si, a mají-li střídavě rozhodovat, o čem bude řeč, je ted' řada na ní.) „Totiž nákrčník,“ rozmyslíla se, „tak jsem to chtěla říct – a ne opasek, – promiňte prosím!“ dodala rozpačitě; Valihrach se totiž tvářil uraženě a už litovala, že o tom začala. „Kdybych tak věděla,“ řekla si, „kde má krk a kde má pas.“

Valihrach se zřejmě velmi rozhněval, protože dlouhou chvíli nemluvil, až konečně zavrčel hlubokým hlasem:

„To by člověk – namouduši – z kůže vyletěl, když někdo nerozezná nákrčník od opasku!“

„Já vím, je to ode mě hloupost,“ pronesla Alenka tak zkroušeně, že si tím Valihracha zase udobřila.

„Vždyť je to, děvenko, nákrčník, a krásný nákrčník, jak říkáš. Je to dárek od Bílého Krále a Královny. Tak vidíš.“

„Jistě?“ Alenka se zaradovala, že přece jen kápła správně na to, o čem má být řeč.

„Dali mi ho,“ hovořil unyle Valihrach, přehodil nohu přes nohu a obemkl si je rukama, „byl to dárek k narozeninám.“

„Jak? Odpusťte prosím?“ řekla zkoprněle Alenka.

„Vždyť já se nezlobím,“ řekl Valihrach.

„Já se jenom ptám, co je to dárek k narozeninám?“

„No přece dárek, který dostaneš, když nemáš narozeniny.“

Alenka se zamyslela a řekla: „Když já mám radši dárek k narozeninám.“

„Nevíš, co mluvíš,“ řekl Valihrach. „Kolikpak je dní do roka?“

„Tři sta pětšedesát,“ řekla Alenka.

„A kolikeré máš narozeniny?“

„Jedny.“

„Kolik zbude, když odečteš jednu od tří set pětšedesáti?“

„Samozřejmě tři sta čtyřšedesát.“

Valihrach se zatvářil nejistě. „Radši bych to měl vypočítáno na papíře,“ řekl.

S bezděčným úsměvem vytáhla Alenka notýsek a odečtla mu to:

365

- 1

364

Valihrach vzal notýsek do ruky a bedlivě si ho prohlížel. „Jak se zdá, odečteno je to správně -,“ spustil.

„Vždyť ho držíte vzhůru nohama,“ skočila mu do řeči Alenka.

„Bodejt!“ přisvědčil rozjařeně Valihrach, když mu Alenka notes otočila. „Taky mi to bylo divné. Jak se zdá, jářku, odečteno je to správně - abych to

ted' přepočítával, na to nemám kdy – a vyplývá z toho, že je celkem tři sta čtyřiašedesát dní, kdy můžeš dostat dárek k narozeninám –“

„Jistěže,“ řekla Alenka.

„A jenom jeden, kdy dostaneš dárek k narozeninám. To jsem ti udělal radost!“

„Radost? – Nevím, jak to myslíte,“ řekla Alenka.

Valihrach se pohrdlivě ušklíbl. „Jak to taky máš vědět, když ti to nepovím. Myslím to tak, že jsem na tebe vyzrál!“

„Ale udělat někomu radost neznamená na někoho vyzrát,“ namítla Alenka.

„Když já řeknu nějaké slovo,“ řekl povýšeně Valihrach, „pak znamená to, co se mi zrovna zlíbí, aby znamenalo – a nic jiného.“

„Jde o to,“ řekla Alenka, „jestli dokážete, aby slovo mělo různý význam.“

„Jde o to, kdo z obou rozhoduje,“ řekl Valihrach, „to je to celé.“

Alenka nad tím nadobro zkoprněla, a tak spustil Valihrach za chvíli znovu: „Bývá s nimi těžké pořízení – nejpyšnější jsou slovesa – přídavná jména si spíš dají říct, slovesa, ta ne – ale já si s nimi přece jen umím poradit! Neproniknutelnost. Tak je to!“

„Povězte mi prosím, co to znamená,“ řekla Alenka.

„Tak mluví rozumné děvče,“ udobřil se Valihrach. „Slovem ‚neproniknutelnost‘ myslím jen to, že jsme toho o té věci už dost napovídali a že by ses sama měla ozvat, co chceš dál dělat, do smrti tu snad zůstat nechceš?“

„Na jedno slovo to znamená hodně,“ dumala Alenka.

„Když mi nějaké slovo udělá takový kus práce,“ řekl Valihrach, „vždycky mu připlatím.“

„No ne!“ samým úžasem se Alenka na víc nezmohla.

„To bys koukala,“ Valihrach vrtěl vážně hlavou na obě strany, „když si ke mně v sobotu navečer přijdou pro výplatu.“ (Zeptat se ho, čím je vyplácí, to si Alenka netroufala; a já vám to tedy taky nepovím.)

„Jak se zdá, vy umíte každé slovo důmyslně vyložit,“ řekla Alenka. „Povězte mi prosím, co znamená Báseň *Tlachapoud*.“

„Nejprve si ji poslechnu,“ řekl Valihrach. „Já ti vyložím všechny básně, jaké kdy byly vymyšleny, a ještě spoustu těch, co vůbec ještě vymyšleny nejsou.“

Vypadalo to slibně, a tak Alenka odříkávala první sloku:

*Je svačvečer. Lysperní jezeleni
se vírně vrtáčeji v mokřavě.
Vetchaří hadroušci jsou roztruchleni
a selvy syští tesknoskuhravě.*

„Pro začátek to stačí,“ skočil jí do řeči Valihrach. „Je tam spousta těžkých slov. *Svačvečer* je ta doba po svačině, kdy se peče něco dobrého na večer.“

„To by šlo,“ řekla Alenka, „a co je *lysperný*?“

„Inu, *lysperný* je lysý a čiperný. To máš jako kuffík – do jednoho slova napěchuješ dvojí význam.“

„Už rozumím,“ řekla zamyšleně Alenka. „A co *jezeleni*?“

„Inu, *jezeleni* jsou trochu jezevci – a trochu jeleni.“

„Ti asi vypadají divně.“

„To vypadají,“ řekl Valihrach, „hnízdí pod slunečními hodinami – a živí se sýrem.“

„A co je *vírně vrtáčet*?“

„To je tolik jako vířit, vrtat a otáčet se jako nebozez.“

„A *mokřava* je snad trávník kolem slunečních hodin, ne?“ Alenku překvapilo, že na to sama kápla.

„A mokrý je asi proto –“

„– že tam na stráni hodně prší,“ dořekla za něho Alenka.

„Správně. A *vetcharý* je vetchý a charý (už zase takový slovní kuffík). A *hadroušek* je vyzáblý opelichaný papoušek s nadržaným peřím – jako nějaký živý hadr.“

„A co *selva*?“ řekla Alenka. „Nerada vás tolik obtěžuju.“

„Inu, *selva* je trochu sele, trochu želva, aspoň se mi tak zdá.“

„A co *syštět*?“

„To je tolik jako syčet a svištět a uprostřed toho ještě zvuk, jako když kýchneš; však to možná – tamhle v lese – sama uslyšíš – a až to uslyšíš, budeš toho mít dost. Kdopak ti tu těžkou báseň odříkával?“

„Četla jsem ji v knize,“ řekla Alenka. „Jiné básničky, mnohem snazší, mi odříkával – myslím Tydlitek.“

„Básničky,“ Valihrach se jednou rukou široce rozpřáhl, „těch já ti odříkám, když na to přijde –“

„Proč by na to mělo přijít?“ vyhrkla Alenka, jen aby ho odradila.

Valihrach si toho nevšímal a mluvil dále: „Odříkám ti kousek napsaný pro tvou zábavu.“

„To bych si měla poslechnout,“ řekla si Alenka, usedla a posmutněle řekla: „Děkuju.“

*Sněží, v zimě na poli vám
pro potěchu píseň zpívám –*

jenže já ji nezpívám,“ vysvětloval.

„Že nezpíváte, to vidím,“ řekla Alenka.

„Jestli vidíš, zdali zpívám, nebo nezpívám, to máš tedy hodně bystrý zrak,“ okřikl ji Valihrach. Alenka zmlkla.

*Ta vám bude vysvětlena,
až se jaro zazelená.*

„Děkuju,“ řekla Alenka.

*Když pak léto vydá kvítek,
snad tu píseň pochopíte.*

*V podzimu pak smutným, šerém
zapište tu píseň perem.*

„Jestli si ji zapamatuji, tak si ji zapíšu,“ řekla Alenka.

„Nech si ty poznámky pro sebe,“ řekl Valihrach, „jsou pošetilé a jenom mě pletou.“

*Rybičkám jsem poslal vzkaz:
„Jenom o to žádám vás.“*

*Rybky nemeškaly, hned
doručily odpověď.*

*Byl to od nich pěkný koš:
„Nemůžeme, jelikož –“*

„Já tomu bohužel nerozumím,“ řekla Alenka.
„Dále je to srozumitelnější,“ prohodil Valihrach.

*Vzkázal jsem jim přísněji,
vzdorovat že nesmějí.*

*„Vida toho zlostníka!“
Prý se jich to netýká.*

*Dvakrát jsem jim povídal,
ony trucovaly dál.*

*Kotlík jsem si přichystal,
vydrhnutý dočista,*

*naplnil ho u studny.
Zlostí jsem byl nerudný.*

*Posel přišel: „Zklamou tě,
rybičky šly na kutě.*

*Dej si na ně zajít chuť.“
Já mu na to: „Tak je vzbud’.*

*Vzbud’ je,“ křičím z plných plic.
„Ať už je to, dej si říct.“*

Poslední verš Valihrach přímo ječel a Alenka se až otřásla hrůzou „Tím poslem bych nechtěla být ani zanic.“

*Posel poslechnout se brání:
nepohne jím moje lání.*

*Okřikl mě: „Ty tvé ryby
šel bych vzbudit, jenom kdyby –“*

*Vývrtku jsem ze šuplíku
vytáh, že je vzbudím v mžiku.*

*Na petlici dveře byly.
Třesu jimi ze vsí síly,*

*kopu do nich, pěstí mlátím,
mačkám kliku, ona zatím –*

Dlouho bylo ticho. „To je celé?“ zeptala se Alenka nesměle.

„Ano, celé,“ řekl Valihrach. „Bud’ zdráva.“

Toho se Alenka nenadála; ale když jí to tak okatě naznačuje, řekla si, že se nesluší, aby tam ještě zůstala. Vstala, napřáhla k němu ruku a přívětivě mu řekla: „Bud’te zdrav a na shledanou!“

„Jestli se někdy shledáme, tak tě nepoznám,“ zavrčel Valihrach a podal jí prst. „Jsi stejná jako druzí.“

„Po tváři se pozná člověk,“ řekla zamyšleně Alenka.

„Právě to mi u tebe vadí,“ řekl Valihrach. „Tvář máš jako každý jiný – dvě oči tady –“ (palcem jí naznačil ve vzduchu, kde je má,) „uprostřed

nos a dole ústa. Pořád totéž. Kdybys tak měla obě oči na jedné straně nosu – nebo ústa nahoře – hned by to bylo lepší.“

„Hezky by to nevypadalo,“ namítla Alenka. Valihrach přimhouřil oči a řekl: „Zkus to, a uvidíš.“

Alenka chvílku čekala, jestli ještě promluví, ale on oči neotvíral a jí si nevšímal, řekla mu tedy podruhé „Buďte zdrav!“ a když se nedočkala odpovědi, klidně odešla. Po cestě si říkala: „Nesympatičtějšího –“ (pro útěchu si to dlouhé slovo ještě opakovala) „nesympatičtějšího člověka jsem jaktěživa –“ Ale už to nedopověděla, protože v tom okamžiku se v lese rozlehl ohlušující hřmot.

Lev a jednorožec

Vzápětí se rozběhli po lese vojáci, nejprve běhali po dvou, po třech, potom po desíti, po dvacíti a nakonec v houfech, až jich bylo všude plno. Aby ji snad neporazili, schovala se Alenka za strom a odtamtud je pozorovala.

Takové vrávoravé vojáky jakživa neviděla. Pořád o něco zakopávali, a jak jeden upadl, upadli přes něho další, až nakonec byla země kupami vojáků přímo poseta.

Za nimi táhla jízda. Po čtyřech jim to šlo líp než pěšákům, ale i koně klopýtali, a sotva nějaký kůň klopýtl, jezdec se jako z uděláním hned skotálel na zem. Zmatku přibývalo, Alenka si oddechla, když se dostala na volné prostranství. Seděl tam na zemi Bílý Král a něco si zapisoval do notýsku.

Jakmile uviděl Alenku, hned si liboval: „Vyslal jsem je všechny. Děvenko, nepotkala jsi v lese nějaké vojáky?“

„Ano, potkala,“ řekla Alenka, „bylo jich na tisíce.“

„Přesně vzato dva tisíce dvě stě sedm.“ Král nahlédl do notesu. „Jezdce jsem nemohl poslat všechny, dva patří do hry. A kurýry jsem taky nevyslal, oba šli do města. Koukni na silnici, jestli tam někoho není vidět.“

„Nikoho,“ řekla Alenka.

„Takové oči bych taky chtěl mít,“ durdil se Král. „Vidět Nikoho!“

A na takovou dálku! Za takového světla já mám co dělat, abych vůbec někoho uviděl!“

Alenka to přeslechla; jednou rukou si zacláněla oči, upřeně zírala na silnici, až najednou zvolala: „Už někoho vidím! Ale nějak se loudá – a v jakém divném postoji to sem kráčí!“ (Kurýr totiž ustavičně přeskačkoval z nohy na nohu, úhořovitě se kroutil vpřed, mohutné dlaně rozpřažené jako ploutve.)

„Ba ne, neloudá se,“ řekl Král. „Je to anglosaský kurýr – a má anglosaský postoj. Ten zaujímá, jenom když je šťastný. Jmenuje se Švejda.“ (Vyslovil to tak, že se to rýmovalo na „strejda“.)

Alenka spustila, ani nevěděla jak: „Já mám ráda chlapce s Š, protože je Šťastný. Nemám ráda chlapce s Š, protože je Špatný. K jídlu mívá – mívá – mívá Šunku, taky Škubánky. Jmenuje se Švejda a žije ve –“

„Žije ve Švédsku,“ vpadl jí zčistajasna do hry Král, zatímco ona ještě vymýšlela nějakou zemi na Š. „Druhý kurýr se jmenuje Zejda. Já totiž potřebuju dva – na cestu semo a tamo. Jeden chodí semo a druhý tamo.“

„Poníženě prosím, jak?“ řekla Alenka.

„Poníženě prosit se nesluší,“ řekl Král.

„To já jenom, že jsem nerozuměla,“ vysvětlovala Alenka. „Nač chodí jeden semo a druhý tamo?“

„Vždyť ti to říkám,“ utrl se na ni Král. „Na to semotamování potřebuju dva – jednoho semo, druhého tamo.“

Tu došel kurýr až k nim. Byl tak udýchaný, že slovo ze sebe nevypravil, jenom mával rukama a na chudáka Krále se příšerně šklebil.

„Tahle slečinka tě má ráda s Š,“ Král mu představil Alenku, aby se tak zbavil jeho dotěrnosti – ale nic naplat – kurýr byl v tom anglosaském postoji stále roztodivnější a zuřivě koulel očima.

„Ty mě děsíš!“ řekl Král. „Ještě omdlím. Podej mi šunkovou housku!“

Alenka mohla na nich oči nechat. Z pytle pověšeného na krku vytáhl kurýr housku, podal ji Králi a ten ji zhltl.

„Ještě jednu housku!“ řekl Král.

Kurýr koukl do pytle a řekl: „Už jsou tam jenom Škubánky.“

„Tak tedy Škubánky,“ hlesl Král.

Alenku nemálo potěšilo, jak po nich okřívá. S chutí je žvýkal a na jednu prohodil: „Není nad Škubánky.“

„Ještě lepší by snad bylo pokropit vás studenou vodou,“ nadhodila Alenka, „nebo vám dát čichnout čpavé soli.“

„Já jsem neřekl: *nic lepšího*,“ odbyl ji Král, „řekl jsem: *nic nad to*.“ To Alenka popřít nemohla.

„Kohopak jsi na silnici potkal?“ Král natáhl ruku ke kurýrovi, aby mu přidal Škubánků.

„Nikoho,“ řekl Kurýr.

„Vida,“ řekl Král, „tady slečinka ho taky potkala. To se tedy loudá ještě víc než ty.“

„Dělám, co mohu,“ zakabonil se kurýr. „Kdopak chodí rychleji než já? Nikdo!“

„To zas nechodí,“ řekl Král, „jinak by tu byl první. Už sis vydechl, tak nám pověz, co se děje ve městě.“

„Já to pošeptám,“ kurýr přiložil dlaně k ústům jako trubku a naklonil se ke Královi uchu. Alenku to mrzelo, chtěla se taky něco dovědět. Ale kurýr nezašeptal; zařval z plných plic: „Už se zas perou!“

„Tomu říkáš šeptat!“ zaúpěl chudák Král, skokem vstal a celý se otrásl. „Jestli mi to ještě uděláš, rozsekám tě na maděru! Zalehlo mi to v hlavě jako zemětřesení.“

Spíš zemětřeseníčko! pomyslila si Alenka. „Kdo se zas pere?“ osmělila se zeptat.

„Kdo jiný než Lev a Jednorožec,“ řekl Král.

„To se rvou o korunu?“

„Zajisté,“ přisvědčil Král, „a nejlepší na tom je, že ta koruna je moje! Běžme se na ně podívat.“ Hned vyrazili a Alenka si v tom běhu odříkávala slova staré písně:

*O korunu se Jednorožec se Lvem porvali.
Lev přes město ho prohnal, shon byl nemalý.
Chléb bílý, černý, koláče jim podali,
až za město je potom vybubnovali.*

„A jestlipak – ten co vyhraje – dostane tu – korunu?“ vyřázela ze sebe Alenka, uříčená tím během.

„Ale kdepak!“ řekl Král. „Co tě napadá!“

Alenka zase kus běžela a potom zahekala: „Buďte tak – hodný – zastavte – minoutku – ať trochu – vydechnu.“

„Hodný jsem dost,“ řekl Král, „ale ne dost silný. Minoutka uteče jako nic. To bys spíš Pentlochňapa zastavila.“

Alenka popadala dech, mluvit nemohla, a tak uháněli dál, až zahlédli nějaký zástup a uprostřed něho bojovali Lev s Jednorožcem. Byli zahaneni oblakem prachu a zprvu je Alenka ani nemohla od sebe rozeznat, ale podle rohu brzy poznala Jednorožce.

Stoupli si vedle druhého kurýra, Zejdy; ten se díval na boj, v jedné ruce držel šálek čaje, v druhé namazaný krajíc.

„Právě ho propustili z vězení, a než ho zavřeli, neměl kdy posvačit,“ pošeptal Alence Švejda. „Tam jim dávají jenom ústřicové škeble – bo-dejt' by neměl hlad a žízeň. Jak se máš, chlapče?“ řekl Zejdovi a něžně ho vzal kolem krku.

Zejda se ohlédl, pokynul hlavou a dál jedl namazaný krajíc.

„Bylo ti, chlapče, ve vězení blaze?“ řekl Švejda.

Znovu se Zejda ohlédl, po líci mu tentokrát skanuly slzy, ale slovo neřekl.

„Tak mluv!“ křikl nedůtklivě Švejda. Ale Zejda jenom žmoulal chleba a upíjel čaje.

„Tak mluv!“ křikl Král. „Jakpak se činí?“

Zejda s nadlidským úsilím spolkl pořádný žvanec chleba. „Činí se jedna radost,“ řekl přiškrceným hlasem, „oba už byli asi sedmaosmdesátkrát na zemi.“

„To budou brzo roznášet bílý a černý chleba, ne?“ špitla Alenka.

„Hned to bude,“ řekl Zejda, „už ho kousek ujídám.“

V boji nastala přestávka, Lev a Jednorozec se celí schvácení posadili a Král zvolal: „Deset minut na občerstvení!“ Švejda a Zejda nelenili a roznášeli mísy s bílým a černým chlebem. Alenka si také vzala kousek na ochutnání, ale byl náramně suchý.

„Dnes už myslím bojovat nebudou,“ řekl Král Zejdovi. „Jdi a poruč, ať zavíří bubny.“ Zejda odhopkal jako luční kobylka.

Chvíli za ním Alenka mlčky hleděla. Najednou se zaradovala a honem ukazovala prstem: „Hele! Hele! Přes pole běží Bílá Královna. Vylítla tamhle z lesa – Ty Královny ale umějí utíkat!“

„Nejspíš je jí v patách nepřítel,“ řekl Král a ani se po ní neohlédl. „V lese je jich plno.“

„To jí nepoběžíte na pomoc?“ Alenka se divila, že zůstává tak klidný.

„A nač? A nač?“ řekl Král. „Ona běží úžasně rychle. To bys spíš Petrochňapa dohonila! Ale když si přeješ, tak si ji poznamenám – Je taková miloučká,“ říkal si potichu pro sebe, jak rozevíral notes. „Píše se ‚miloučká‘ s měkkým i, nebo s tvrdým y?“

V tu chvíli se k nim přištrachal Jednorožec s rukama v kapsách. Jak šel kolem Krále, mrkl po něm a řekl: „To jsem mu dal!“

„Jakžtakž,“ ozval se nejistě Král. „Rohem probodávat jsi ho neměl.“

„Nic se mu nestalo,“ odbyl ho Jednorožec; už odcházel, a tu zavadil zrakem o Alenku. Hned se po ní otočil a chvíli na ni s hlubokým odporem hleděl. „Copak – je – tohle?“ řekl posléze.

„Je to holčička!“ Zejda hned Alenku horlivě představoval, stoupl si před ni a v anglosaském postoji napřáhl k ní obě ruce. „Dnes jsme ji našli. Je v životní velikosti a v nadveliké životnosti.“

„Já jsem si vždycky představoval, že to jsou bájně obludy!“ řekl Jednorožec. „Je živá?“

„Umí mluvit,“ řekl smrtelně vážně Zejda.

Jednorožec se na Alenku unyle zadíval a řekl: „Mluv, holčičko.“

Alenka bezděky našpulila ústa do úsměvu, když odpovídala: „A já jsem si zas vždycky představovala, že bájně obludy jsou Jednorožci. Živého Jednorožce jsem doposud neviděla.“

„Tak a teď jsme se navzájem spatřili,“ řekl Jednorožec. „Když ty uvěříš ve mne, já uvěřím v tebe. Platí?“

„Ano, jak si přejete,“ řekla Alenka.

„Hej, starouši, dej mi koláč!“ otočil se Jednorožec po Králi. „O černý chleba nestojím.“

„S radostí – s radostí!“ zabručel Král a kývl na Švejdu. „Otevři pytel!“ pošeptal mu. „Honem! Ten ne – v tom jsou Škubánky!“ Švejda vytáhl z pytle velikánský koláč; dal ho podržet Alence a zatím vytahoval ještě mísu a nůž na krájení. Kde se v tom pytli vzaly, to Alenka neuhodla. Vypadalo to jako nějaké čáry máry.

Při tom čarování přistoupil k nim Lev; byl utmácený a ospalý a oči se mu klížily. Lenivě zamžoural po Alence a řekl hlubokým hlasem, jako když vyzvánějí hrana: „Co je to?“

„Copak to asi je?“ Jednorožci to nedalo a křikl: „Že to neuhodneš. Já jsem to taky neuhodl.“

Lev se omrzele podíval po Alence a „jsi živočich – rostlina – nebo nerost?“ řekl a při každém slově zívł.

Než mu Alenka odpověděla, vykřikl Jednorožec: „Je to bájná obluda!“

„Tak podej koláč, Obludo,“ řekl Lev a ulehl s bradou opřenou o prac-
ky. „A vy se posad'te,“ řekl Králi a Jednorožci, „koláč at' mi rozdělíte
spravedlivě!“

Sedět mezi dvěma takovými šelmami bylo Králi zřejmě nemilé, ale
jinam si sednout nemohl.

„Teď by se nám to bojovalo o korunu,“ Jednorožec se po ní šibalsky
koukl; Král se klepal, div ji z hlavy nestřásl.

„Tu bych vyhrál jako nic,“ řekl Lev.

„Jen jestli,“ řekl Jednorožec.

„Vždyť jsem tě, ty strašpytle, prohnal přes celé město!“ řekl. „To je pěkný kus cesty. Šli jste po starém mostě, nebo přes rynek? Nejlepší vyhlídka je ze starého mostu.“

„Copak já vím,“ zavrčel Lev a znovu ulehl. „Pro samý prach jsem nic neviděl. To krájení koláče trvá Obludě nějak moc dlouho!“

Alenka usedla na břehu potůčku, velikou mísu si položila na klín a pilně krájela nožem. „Z kůže bych nad tím vyletěla!“ odpovídala Lvovi (že jí říkají Obluda, na to si už zvykla). „Rozkrojila jsem několik kousků, ale vždycky se zas spojí.“

„A ty nevíš, jak se to za zrcadlem dělá s koláči?“ prohodil Jednorožec. „Nejprve koláč podej a teprve potom ho rozkrájej.“

Byl to čirý nesmysl, ale Alenka poslušně vstala, podávala mísu doko-la a koláč se sám od sebe rozpadl na tři díly. Když se pak s prázdnou mísou vrátila na své místo, Lev jí řekl: „A teď ho rozkrájej.“

Alenka s nožem v ruce usedla a rozmýšlela, jak začít. „Jářku, to je ne-spravedlivost!“ křikl Jednorožec. „Obluda dala Lvovi dvakrát víc než mně.“

„Ale sama si nic nenechala,“ řekl Lev. „Máš ráda koláč, Obludo?“

Než mu stačila Alenka odpovědět, zavířily bubny.

Marně pátrala, odkud se ten hřmot ozývá; ze všech stran jí zaléhal do uší, div z toho neohluchla. Hned byla na nohou a v tom leknutí pře-skočila potůček; ještě zahlédla, jak Lev a Jednorožec, vztekli nad tím vyrušením při hostině, vstávají,

potom padla na kolena a zacpala si uši, aby ten strašlivý rámus neslyšela.

„Jestli tímhle je nevybubnují až za město,“ řekla si, „tak už ničím.“

„Je to můj vynález“

Ponenáhlu hřmot slábl, až nastalo hrobové ticho; Alenka znepokojeně zdvihla hlavu. Nikde nikdo, i napadlo ji, že se jí o Lvu a Jednorožci a těch podivných anglosaských kurýrech jenom zdálo. Jenže u nohou jí dosud ležela velká mísa, na které předtím krájela koláč. „Přece jen se mi to nezdálo,“ řekla si, „nebo snad všichni sníme jeden jediný sen. Ale je to doufám sen můj, a ne sen Černého Krále! Do cizího snu patřit nechci,“ reptala. „Mám chuť vzbudit ho a přesvědčit se, co se stane.“

Z těch myšlenek ji vytrhlo zahulákání: „Hola! Hola! Šach!“ A tu k ní příklusal Jezdec v černém brnění a rozháněl se palicí. Jak k ní dojel, kůň se naráz zastavil a Jezdec se svalil na zem a křikl: „Už jsem tě zajal.“

Alenka celá zaražená trnula v tu chvíli strachem spíš o něho než o sebe a starostlivě ho pozorovala, jak zase nasedá. Usadil se v sedle a znovu křikl: „Už jsem tě –“, ale tu mu do toho někdo vpadl: „Hola! Hola! Šach!“ Alenka se překvapeně ohlédla, kde se tam vzal druhý nepřítel.

Byl to Bílý Jezdec. Zarazil před samou Alenkou a stejně jako předtím Černý Jezdec i on se svalil na zem. Potom vylezl na koně a oba Jezdci se mlčky měřili pohledem. Alenka hleděla zmateně z jednoho na druhého.

„Já jsem ji zajal,“ promluvil posléze Černý Jezdec.

„Jenže já jsem ji potom vysvobodil!“ odsekl Bílý Jezdec.

„Tak nám nezbývá než o ni bojovat,“ řekl Černý Jezdec, uchopil přílbu (v podobě jakési koňské hlavy mu visela na sedle) a hned si ji nasadil.

„Bitevní Pravidla budete jistě zachovávat,“ prohodil Bílý Jezdec a také si nasadil přílbu.

„Já je zachovávám vždycky,“ řekl Černý Jezdec; potom počali do sebe mlátit tak zuřivě, že si Alenka stoupla za strom, aby taky něco neslízla.

Opatrně z úkrytu vykukovala, pozorovala jejich boj a říkala si: „Jakápak asi jsou ta Bitevní Pravidla – jak se zdá, jedno zní, že když Jezdec zasáhne druhého, srazí ho z koně, a když ho mine, sám se svalí na zem.“

Jako když upadne na mřížku u krbu pohrabáč! A koně jsou tak klidní! Necháávají je nasedat a padat, jako by byli ze dřeva!”

Podle dalšího Bitevního Pravidla, které Alenka zprvu nepostřehla, zřejmě padali vždycky na hlavu, a boj skončil tím, že tak spadli oba bok po boku. Potom vstali, podali si ruce a Černý Jezdec nasedl a odcválal.

„To jsem slavně zvítězil, vid’,” přistoupil Bílý Jezdec celý udýchaný k Alence.

„Ani bych neřekla,“ zapochybovala Alenka. „Nechci být nikým zajata. Chci být Královnou.“

„Však jí budeš, jen co přeskočíš další potůček,“ řekl Bílý Jezdec. „Doprovodím tě až na kraj lesa – potom se musím vrátit. Tam končí můj tah.“

„Mockrát děkuju,“ řekla Alenka. „Smím vám sundat přílbu?“ Zřejmě to sám nedokázal; Alenka ho z ní nakonec vytřepala.

„Hned se člověku líp dýchá,“ řekl Jezdec, oběma rukama si prohrábl rozčuchané vlasy a jemnou tvář s velkýma mírnýma očima se otočil k Alence. Takového divného vojáka jakživa neviděla.

Na sobě měl plechové brnění, které mu vůbec nepadlo, a přes ramena mu vzhůru nohama visela prapodivná dřevěná bedýnka s otevřeným víkem. Alenka si ji zvědavě prohlížela.

„Má bedýnka ti nějak učarovala,“ řekl vlídně Bílý Jezdec. „Je to můj vynález – dávám do ní šaty a svačinu. Jak vidíš, nosím ji vzhůru nohama, aby do ní nepršelo.“

„Jenže takhle vám z ní všechny věci vypadnou,“ upozornila ho šetrně Alenka. „Víte, že máte víko otevřené?“

„To jsem nevěděl,“ zatvářil se Jezdec mrzutě. „To mi tedy všechny věci vypadly! A bez nich není bedýnka k ničemu.“ Při těch slovech si ji odvázal a už by ji byl zahodil do křoví, ale najednou mu něco napadlo a pověsil ji opatrně na strom. „Jestlipak uhodneš, proč to dělám?“ řekl Alence.

Alenka zavrtěla hlavou.

„Třeba si tam udělají hnízdo včely – a já si pak vyberu med.“

„Vždyť úl – nebo něco takového – vám visí u sedla,“ řekla Alenka.

„Ano, je to znamenitý úl,“ řekl zklamaně Jezdec, „lepší se ani nenajde. Ale jediná včela ještě o něj nezavadila. To druhé je past na myši. Bud'to plaší myši včely – nebo včely myši, tak nevím.“

„Však jsem si říkala, k čemu je ta past na myši,“ řekla Alenka. „Že by se na koni objevily myši, to je dost nepravděpodobné.“

„Nepravděpodobné snad,“ řekl Jezdec, „ale co kdyby, přece je tam nenechám běhat.“

Odměl se a potom řekl: „To víš, na všechno se musí pamatovat. Proto taky má můj kůň na nohou kroužky.“

„A nač?“ vyzvídala užasle Alenka.

„Aby ho žraloci nepokousali,“ odvětil Jezdec. „Je to můj vynález. A teď mě vysad'. Pojedu s tebou až na kraj lesa – Načpak je ta mísa?“

„Na koláč,“ řekla Alenka.

„Tak to si ji vezmem,“ řekl Jezdec. „Když najdeme koláč, přijde nám vhod. Pomoz mi ji vpravit do pytle.“

Alenka sice držela pytel jaksepatří otevřený, ale přece jen to dlouho trvalo, protože Jezdec tam strkal mísu velmi nešikovně. Jak to zkoušel, třikrát přitom spadl do pytle sám. „Těžko se tam něco vejde,“ řekl, když ji tam šťastně dostal, „ono je v pytli tolik svícnu.“ Pytel přivázal k sedlu, obloženému otýpkami mrkve, pohrabáči a všelijakými jinými krámy.

„Vlasy ti doufám drží dobře,“ řekl, když vyrazili.

„Jako jindy,“ usmála se Alenka.

„To nestačí,“ staral se jezdec. „Tady totiž fouká silný vítr. Silný jako polévka.“

„Už jste něco vynalezl, aby vítr vlasy neodfoukl?“ zeptala se Alenka.

„Ještě ne,“ řekl Jezdec. „Ale vynalezl jsem něco, aby nepadaly.“

„To bych ráda věděla, co.“

„Vezmi nejprve rovnou hůl,“ řekl Jezdec. „Potom ať se vlasy pnou po ní nahoru jako štěp. Vlasy padají jen proto, že visí *dolů* – *nahoru* nic nepadá. Je to můj vynález. Chceš-li, vyzkoušej si ho.“

Alenku ten vynález nijak nepotěšil; chvíli kráčela mlčky a hloubala nad tím nápadem, jen chvílemi se zastavovala a vysazovala Jezdce na koně; jezdit opravdu moc neuměla.

Jakmile se kůň zastavil (a zastavoval se často), spadl Jezdec dopředu; a když se kůň rozjel (a rozjížděl se dost prudce), spadl Jezdec dozadu. Jinak mu to celkem šlo, až na to, že co chvíli padal na jednu nebo na druhou stranu; a protože většinou padal na tu stranu, kudy kráčela Alenka, lepší bylo, jak brzy Alenka zjistila, kráčet ne tak blízko vedle koně.

Skutálel se už popáté, Alenka ho zase vysadila a osmělila se prohodit: „Moc zkušeností v ježdění asi nemáte.“

Jezdec se nad tím zatvářil překvapeně a dotčeně: „Jak jsi na to přišla?“ Jednou rukou se držel Alenky za vlasy, aby nepřepadl na druhou stranu, a tak se drápal do sedla.

„Protože kdo má zkušenosti, ten tak často z koně nepadá.“

„Zkušenosti, těch já mám,“ řekl vážně Jezdec, „těch já mám!“

„Opravdu?“ Na víc se Alenka nezmohla, ale řekla to co nejpřímněji. Potom se chvíli ubírali mlčky dál, Jezdec si se zavřenýma očima něco broukal a Alenka čekala úzkostlivě, kdy se zas skutálí.

„Pravé jezdecké umění,“ zahlaholil náhle Jezdec a mávl pravou rukou, „záleží v tom, zachovat –“ A tady jako by uťal, Jezdec žuchl po hlavě na cestičku, po které kráčela Alenka. Tentokrát se notně polekala, a jak ho sbírala ze země, starostlivě se zeptala: „Nepolámal jste si kosti?“

„Nestojí to za řeč,“ řekl Jezdec, jako by mu na nějaké té zlámané kosti nezáleželo. „Jak jsem říkal, pravé jezdecké umění záleží v tom – udržet rovnováhu. Takhle –“

Pustil uzdu a rozpřaženýma rukama ukazoval Alence, jak to myslí; tentokrát spadl naznak rovnou koni pod nohy.

„Zkušeností, těch já mám,“ vedl svou, jak mu Alenka pomáhala ze země. „Těch já mám!“

Alenka se neudržela a křikla: „To je k smíchu! Pro vás by tak byl dřevěný kůň na kolečkách.“

„A ten jede klidně?“ zajímal se hned Jezdec; nebýt toho, že se chytil koně kolem krku, málem se z něho znovu skutálel.

Alenka se neudržela smíchy a vyprskla: „O moc klidněji než živý.“

„Jednoho si opatřím,“ řekl zamyšleně Jezdec. „Jednoho nebo dva – možná i víc.“

Rozhostilo se ticho a potom Jezdec promluvil. „Vynálezy, to je moje. Když jsi mě naposled sbírala ze země, jistě sis všimla, jak jsem zamyšlený.“

„Trochu vážný jste byl,“ řekla Alenka.

„Zrovna jsem vynalézal nový způsob, jak se dostat přes branku. – Chtěla bys to vědět?“

„Moc ráda,“ řekla zdvořile Alenka.

„Povím ti, jak jsem na to přišel,“ řekl Jezdec. „Řekl jsem si: ‚Potíž je jenom s nohama, hlava je už dost vysoko.‘ Nejprve si pološím hlavu na branku – potom je hlava dost vysoko – potom se postavím na hlavu – potom jsou i nohy dost vysoko – a potom se přehoupnu a je to.“

„Když to takhle všechno uděláte, snad se přehoupnete,“ dumala Alenka, „ale nezdá se vám to trochu těžké?“

„Ještě jsem to nezkoušel,“ řekl vážně Jezdec, „tak to s určitostí nevím – ale trochu těžké to asi bude.“

Tak ho to pomyšlení znepokojilo, že Alenka honem zavedla řeč jím a spustila zvesela: „Vy máte ale podivnou přílbu! Je to taky váš vynález?“

Jezdec pyšně pohlédl na přílbu zavěšenou u sedla. „Ano,“ řekl, „ale vynalezl jsem ještě lepší – ta je jako homole cukru. Kdysi jsem ji nosil, a jakmile jsem spadl z koně, přílba se hned zaryla do země. Daleko jsem tedy nespadol – ale hrozilo mi ovšem, že spadnu do ní. Jednou se mi to dokonce stalo – a nejhorší na tom bylo, že než jsem se z ní dostal, přijel druhý Bílý Jezdec a nasadil si ji. On si myslel, že je to přílba.“

Jezdec se zatvářil smrtelně vážně, až Alenku přešel smích. „To jste mu snad ublížil,“ řekla rozechvěně, „když jste mu seděl na hlavě.“

„Musel jsem ho samozřejmě kopnout,“ řekl ve vši vážnosti Jezdec. „Přílbu z hlavy sundal – ale trvalo to kolik hodin, než mě z ní dostali. Byl jsem hrozně zaražený.“

„To z toho leknutí?“ řekla Alenka. Jezdec zavrtěl hlavou. „Ale ne, zaražený jako skoba, to mi věř!“ Rozčileně máchl rukama a už se kutálel ze sedla rovnou do hlubokého příkopu.

Alenka běžela k příkopu podívat se po něm. Polekala se toho pádu, protože předtím už mu to docela šlo, a bála se, že si tentokrát opravdu ublížil. Čouhaly mu sice jenom podešve, ale hlas měl jako jindy; Alence se ulevilo.

„Zaražený jako skoba,“ vedl svou Jezdec. „Byla to od něho lehkomyšlnost, nasadit si cizí přílbu – když v ní ještě ke všemu někdo je.“

„Jak můžete takhle s hlavou dolů klidně povídat?“ Alenka ho vytáhla za nohy a složila ho na kraji příkopu.

Jezdce ta otázka překvapila. „Co na tom, kde mám tělo?“ řekl. „Duch se tím nedá vyrušit. Čím níž mám hlavu, tím líp se mi vynalézá.“

„To nejchytřejší, co jsem dokázal,“ dodal po chvíli, „bylo, že jsem při mase vynalezl nový pudink.“

„Takže se dal uvařit na další chod?“ řekla Alenka. „To byla ale rychlost.“

„Na další chod ne,“ unyle soukal ze sebe Jezdec, „na příští chod rozhodně ne.“

„Tak na příští den. Při jednom jídle si přece nedáte dva pudinky.“

„Na příští den ne,“ opakoval Jezdec, „na příští den taky ne.“ Sklopil hlavu a mluvil tišším hlasem: „Ten totiž vůbec neuvařili! Ten pudink totiž vůbec neuvaří! Ale vynalezen byl důmyslně.“

„A z čeho měl být?“ zeptala se Alenka, aby ho potěšila, protože vypadal sklíčeně.

„Předně z pijáku,“ zachroptěl Jezdec.

„To asi moc dobré nebylo –“

„Jenom z pijáku ne,“ skočil jí nedočkavě do řeči, „ale nemáš tušení, jak je to hned docela jiné, když k tomu ještě něco přidáš – třeba střelný prach a pečetní vosk. Já už musím jít.“ Zrovna došli na pokraj lesa.

Alenka nevycházela z údivu; myslila na pudink.

„Jsi smutná,“ řekl starostlivě Jezdec. „Pro útěchu ti zazpívám písničku.“

„Je dlouhá?“ zeptala se Alenka; ten den slyšela básniček dost a dost.

„Dlouhá je,“ řekl Jezdec, „ale krásná, překrásná. Když ji někomu zpívám, buď mu vyhrknou slzy, nebo –“

„Nebo co?“ zeptala se Alenka, protože se Jezdec odmlčel.

„Nebo nevyhrknou. Názevu té písničky se říká *Tresčí oči*.“

„To je název té písničky, ne?“ Alenka dělala, že ji to zajímá.

„Ty mi nerozumíš,“ řekl rozmrzele Jezdec. „Tak se tomu názvu říká. Název vlastně je *Stařeček*.“

„To jsem tedy měla říct: ‚Tak se té písničky říká?‘“ opravila se Alenka.

„Ne, neměla. To je něco jiného. Písničky se říká *Návod, jak zbohatnout*, ale to se jí jenom tak říká.“

„Tak jaká je ta písnička,“ Alenka už z toho byla nadobro popletená.

„Už jsem u toho,“ řekl Jezdec. „Ta písnička je vlastně *Seděl na brance*. Nápěv je taky můj vynález.“

Po těch slovech zarazil koně a spustil mu otěže na šíji. Jednou rukou si zvolna taktovoal, po ušlechtilém bláhovém obličejí mu pohrával úsměv a tak začal zpívat.

Ze všech těch zvláštností, které Alenka při putování za zrcadlem spatřila, si nejjasněji pamatovala právě tuto. Ještě po letech se jí tento výjev vybavoval, jako by to bylo včera – Jezdcův bledě modrý zrak a vlídný úsměv – zapadající slunce mu prozařuje vlasy a oslnivou záplavou světla mu zalévá brnění – kůň s otěžemi svěšenými na šíji si klidně chodí a okusuje jí trávu u nohou – vzadu se rýsuje tmavý stín lesa – to všechno vnímala jako obrázek, když tak se zacloněnými očima opřena o strom pozorovala tu podivnou dvojici (Jezdce a koně) a v polosněni naslouchala truchlivé hudbě písničky.

„Ale ten nápěv není jeho vynález,“ řekla si, „je to jako *Co ten ptáček povídá*.“ Stála a napjatě poslouchala, ale slzy jí nevyhrkly.

*Povím všechno, co bych já
vám to nepověděl:
jak jsem kolem branky šel,
stařeček tam seděl.
„Vid'te,“ pravím, „stařečku,
pěkně žije se to.“
Odpověď mi procedil
jako přes řešeto.*

*„Motýly,“ děl stařeček,
„v žitě pilně chytám,
vyrábím z nich paštiku,
po ulicích ji tam
rozprodávám matrozům.
Tak a nejináče
ve světě se protloukám –
dejte na tabáček.“*

*Dumal jsem, jak licousy
barvit do zelena,
aby barva vějířem
byla pozastřena.
„Co vy máte, stařečku,
vlastně tady za cíl?“
Pro jistotu po hlavě
pěstí jsem ho bacil.*

*„Cíl mám,“ pravil stařeček,
„ten a žádný jiný:
spadeno mám na horách
všude na bystřiny.
Pálím je a potom z nich
stáčím jedlý olej,
však mě z této roboty
ruce věčně bolejí.“*

*Poslouchat, co povídá,
dávno jsem už přestal,
přemýšlel jsem, jak bych ztloust
z šlehaného těsta.
Řádně jsem jím zatřásl,
až byl v tváři sivý,*

*at' mi tedy prozradí,
čím se vlastně živí.*

*„Tresčí oči stopuju
tam na vřesovišti,
vyrábím z nich knoflíky
k vestě, jen se blyští.
Stříbro, zlato nežádám,
jen ty kupce hledám,
co mi krejcar zaplatí,
jinému je nedám.*

*Někdy kopu žemličky,
kraby chytám v křoví,
nebo kola z fiakru
v husté trávě lovím.
Při takovém řemesle
mám se dobře nýčko.
Nemoh bych vám, vašnosti,
připít na zdravíčko?“*

*Vyvařit most ve víně,
řekl jsem si právě,
to je způsob nejlepší,
aby nezrezavěl.
Díky vzdal jsem za zprávu
o tom blahobytě,
za přípitek děkoval
jsem mu jmenovitě.*

*Když si někdy přilepím
prsty plné klihu,
když si rovnou na palec*

*pustím notnou tíhu,
levou botu na pravou
když cpu – mi to nedá,
pláči nad stařečkem, kterého jsem kdysi znal,
který se tak vlídně usmíval,
jemuž snížek hlavu pokrýval,
který hned jak vrána hlavou pokýval,
hned zas v rozpacích se ošíval,
jemuž v očích oheň hořival,
který žalem tolik trpíval,
až se nad tím celý zachvíval,
jemuž z hloubi prsou vzlyk se ozýval,
který jako buvol funíval,
který na růžích ustláno nemíval
– a na brance sedal.*

Jezdec dozpíval baladu, přitáhl otěže a stočil koně na silnici, po které přijeli. „Už ti zbývá,“ řekl, „jen několik yardů z kopce a přes potůček, a bude z tebe Královna –“ Alenka se nedočkavě ohlédla tím směrem, kam ji ukazoval, a Jezdec hned dodal: „Ale napřed se se mnou rozloučíš. Dlouho to nepotrvá. Počkáš a zamáváš mi šátkem, až dojedu tamhle k té zatáčce? Snad mi tím dodáš odvahy.“

„Toť se ví, že počkám,“ řekla Alenka. „Děkuji vám za váš doprovod – i za tu písničku – moc se mi líbila.“

„To jsem rád,“ řekl nejistě Jezdec, „ale že budeš tak málo plakat, to jsem se nenadál.“

Podali si ruce a Jezdec zvolna zamířil do lesa. Alenka stála a hleděla za ním. „Doufám, že to loučení nebude dlouhé. Hele ho! Už zase na hlavě! Ale už to jde zase pěkně kupředu – to je tím, že toho má na koni tolik navěšeno –“

Tak si povídala a dívala se za koněm, jak si zvolna vykračuje po silnici a Jezdec z něho padá, hned na tu, hned na onu stranu. Skutálel se

na zem čtyřikrát nebo pětkrát a už byl v zatačce; Alenka mu zamávala šátkem a počkala, až zmizel z dohledu.

„Doufám, že jsem mu dodala odvahy,“ řekla a rozběhla se dolů z kopce. „Ještě poslední potůček, a bude ze mne Královna! To je báječné!“ Udělala pár kroků a octla se u potůčku, už chtěla potok přeskočit, vtom zaslechla hluboký vzdech, jako by přicházel z lesa za ní.

Někdo je tam asi *moc* nešťastný, pomyslíla si a starostlivě se ohlédla, co se to děje. Nějaký staroušek (jenže tvář měl spíš vosí) seděl na zemi, celý schoulený se opíral o strom a zimomřivě se třásl.

Tomu já sotva nějak pomohu, napadlo Alence, jak se chystala přeskočit potok: – ale na samém kraji se zarazila: „Zeptám se ho aspoň, co mu je. Jakmile přeskočím, všechno se změní a už mu nepomohu.“

Vrátila se tedy k Vosákovi – dost nerada, vždyť se už nemohla dočkat, až bude Královnou.

„Ach, mé staré kosti, mé staré kosti!“ stále bědoval, jen k němu Alenka docházela.

„Má asi revma,“ řekla si Alenka, naklonila se k němu a vlídně řekla: „Doufám, že vás to moc nebolí.“

Vosák jen pokrčil rameny a odvrátil hlavu: „Ach jemináčku!“ řekl si.

„Mohu vám nějak posloužit?“ zeptala se Alenka. „Není vám tu zima?“

„Co ty toho namluvíš!“ utrl se Vosák. „Třesky plesky! Takové děvče svět neviděl.“

Byla tou odpovědí trochu dotčena a málem od něho odešla, ale tu jí napadlo: Snad je jenom z té bolesti nevrlý, a znovu to zkusila.

„Smím vám pomoci na druhou stranu? Nebude tam na vás studeně foukat.“

Vosák ji vzal pod paží a dal si od ní pomoci za strom, když se však usadil, řekl zas jako dřív: „Třesky plesky! Proč nedáš pokoj?“

„Mám vám kousek přečíst?“ vedla svou Alenka a zdvihla noviny, které jí ležely u nohou.

„Jestli máš chuť, přečti,“ zabručel Vosák. „Co já vím, nikdo ti nebrání.“

Alenka usedla vedle něho, prostřela si noviny na kolena a spustila:

„Poslední zprávy. Výzkumníci prohlédli znovu Spižírnu a našli pět kostek bílého cukru, nových a zachovalých. Když se pak vraceli –“

„A co javorový cukr?“ skočil jí do řeči Vosák.

Alenka přelétla zrakem noviny a řekla: „Ne, o javorovém tu nic není.“

„O javorovém nic,“ zabručel Vosák. „Pěkní výzkumníci.“

„Když se pak vraceli,“ četla dále Alenka, „našli Sirupové jezero. Břehy jezera byly modré a vypadaly jak z porcelánu. Při ochutnávání sirupu je stihla smutná nehoda: oba výzkumníky zhlthla –“

„Cože?“ zeptal se zlostně Vosák.

„Zhlt – la,“ odpověděla dvouslabičně Alenka.

„Takové slovo v jazyce není,“ řekl Vosák.

„Vždyť je v novinách,“ špitla Alenka.

„Tady přestaňme!“ řekl Vosák a mrzutě se odvrátil.

Alenka odložila noviny. „Mám strach, že vám něco je,“ řekla konejšivě. „Mohu vám nějak posloužit?“

„Je to kvůli paruce,“ ozval se už vlídněji Vosák.

„Kvůli paruce?“ opakovala po něm Alenka, potěšena tím, že se mu vrací nálada.

„Mít takovou paruku jako já, to by ses taky zlobila,“ hovořil Vosák. „Dobírají si mě. Dělalí si ze mne šoufky. Já se pak rozzlobím. A zarputím. A vlezu pod strom. A vezmu si žlutý šátek. A zavážu si obličej – jako třeba teď.“

Alenka na něj soucitně pohlédla. „Zavázat si obličej pomáhá proti bolení zubů,“ řekla.

„Taky proti marnivosti pomáhá,“ podotkl Vosák.

Alenka to slovo přesně nepochytila. „Je to nějaké bolení zubů?“

Vosák se zamyslel. „To ne,“ řekl. „Je to když – takhle – zdvihneš hlavu – a neohneš krk.“

„Aha, to jako strnutí šíje,“ řekla Alenka.

Vosák na to: „Nějaké módní slovo. Za mých časů tomu říkali marnivost.“

„Marnivost není žádná nemoc,“ podotkla Alenka.

„A je,“ řekl Vosák, „jen počkej, až ji dostaneš, uvidíš. Až ji chytneš, zavaž si obličej žlutým šátkem. Hned se ti vyléčí!“

Při řeči si šátek odvázal a Alenka si s úžasem prohlížela jeho paruku. Byla světle žlutá jako šátek a celá zmotaná a zmuchlaná jako chumáč chaluh.

„Měl byste paruku mnohem pěknější,“ řekla, „kdybyste si ji učesal.“

„Cože, ty jsi včela?“ řekl Vosák a pozorně si ji prohlédl. „A máš česno? A co med?“

„Česnem se nečeše,“ honem vysvětlovala Alenka. „Vlasy se češou hřebenem – paruku máte velmi rozčuchanou!“

„Povím ti, jak to, že ji nosím,“ řekl Vosák. „Zamlada jsem totiž nosil dlouhé kučery –“

Alenka dostala zvláštní nápad. Kdekdo jí na potkání odříkával básně, co kdyby zkusila, jestli to Vosák taky dokáže. „Pověděl byste mi to rýmovaně?“ zeptala se velmi zdvořile.

„Nemám v tom cvik,“ řekl Vosák, „ale zkusím to: počkej chvilku.“ Na chvíli se odmlčel a pak spustil –

*Kučery dlouhé, vlnité
já pyšně nosil zamlada.
„Paruku když si koupíte,
budete lépe vypadat.“*

*Dal jsem se tedy ostříhat,
v té situaci bezradné.
Začali mi zas nadávat,
že paruka mi nepadne.*

*Připraven o svou ozdobu,
nad ztrátou vlasů zoufalý,
dostal jsem horší podobu.
Vlasy mi růsti přestaly.*

*Vlasy mi válem šediví,
co horšího, že řidnou též.
Je ze mne dědek plesnivý,
parukou zakrývám si pleš.*

*Všude mi „Čuně“ spílají,
běda, to mám vždy na krku,
pokoj mi chvíli nedají
pro moji žlutou paruku.*

„Moc je mi vás líto,“ řekla vřele Alenka; „kdyby vám paruka trochu líp padla, myslím, že by vás tolik neškádlili.“

„Tobě paruka padne,“ řekl Vosák a s obdivem na ni pohlédl, „napomáhá tomu tvar hlavy. Ale čelisti nemají správný tvar – jistě se ti špatně kouše.“

Alenka vyprskla smíchy a z toho potom jakžtakž přešla do zakašlání. Nakonec ze sebe vážně vypravila: „Co chci, všechno pokoušu.“

„Tak malou pusou snad ne,“ stál na svém Vosák. „Kdybys tak s někým zápasila – popadla bys ho v zátylku?“

„Myslím, že ne.“

„To proto, že máš tak krátké čelisti,“ hovořil Vosák. „Zato máš pěkné oblé temeno.“ Při řeči si sundal paruku a drápek napřáhl po Alence, jako by jí chtěl taky paruku sundat, ale ona ucouvla a nic na to nedala. A tak ji tupil dál.

„A co oči? – Rozhodně je máš moc vpředu. Jedno by vydalo za dvě, když už je máš tak blízko.“

Alence se ty osobní narážky nelíbily, a protože už Vosák přišel k sobě a nějak moc se rozpovídal, řekla si, že od něho může klidně odejít. „Už budu muset jít,“ řekla. „Sbohem.“

„Sbohem, a děkuju,“ řekl Vosák a už Alenka cupitala z kopce; byla ráda, že se vrátila a na několik minut chudáka starouška uchlácholila.

„Konečně osmé políčko!“ zvolala a přeskočila potůček a svalila se na trávník hebký jako mech, kolem dokola posetý květinovými záhonky. „To jsem ráda, že už jsem tady! A co to mám na hlavě?“ polekala se, když si na ni sáhla – pevně jí tam sedělo něco těžkého.

„Jak se to tam dostalo, že o tom ani nevím?“ sundala si to a položila na klín, aby si to prohlídla.

Byla to zlatá koruna.

Královna Alenka

„To je báječné!“ řekla Alenka. „Ani jsem se nenadála, že budu tak brzo Královnou – a řeknu vám, Vaše Veličenstvo,“ dodala přísným hlasem (vždycky se totiž ráda peskovala), „to nejde, takhle se povalovat v trávě! Královny musí zachovávat důstojnost!“

Vstala a procházela se – zprvu trochu strnule, aby jí snad koruna nepadla, ale utěšovala se tím, že ji nikdo nevidí; znovu usedla a řekla si: „Jestli jsem doopravdy Královna, však já se do toho časem vpravím.“ Všechno, co se s ní dělo, bylo podivné, a tak ji ani nepřekvapilo, že vedle sebe má po jedné straně Černou a po druhé Bílou Královnou. Měla chuť zeptat se jich, kde se tu berou, ale nezdálo se jí to dost zdvořilé.

Ale snad se nic nestane, když se zeptá, je-li už po hře. „Povězte mi prosím –,“ pohlédla nesměle na Černou Královnou.

„Mluv, až na tebe někdo promluví!“ přerušila ji zhurta Královna. Alenka se ráda přela a hned spustila: „Kdyby se tím pravidlem řídil každý a mluvil jen tehdy, když na něho někdo promluví, a ten druhý zas čekal na něho, až začne, to by jakživ nikdo nic neřekl, a tak –“

„K smíchu!“ obořila se na ni Královna. „Copak, děvenko, nechápeš –,“ tu se zamračila, na chvíli se zamyslila a zničehonic zavedla řeč jinam. „Jak to myslíš, Jestli jsi doopravdy Královna? Jakým právem si tak říkáš? Královnou se staneš, až složíš zkoušku. A čím dřív se do ní dáme, tím líp.“

„Řekla jsem jenom jestli!“ bránila se zkroušeně Alenka.

Královny se na sebe podívaly a Černá Královna pohoršeně pronesla: „Ona prý řekla jenom ‚jestli‘ –“

„Jenže ona toho napovídala mnohem víc!“ zakvílela Bílá Královna a zalomila rukama. „Mnohem a mnohem víc!“

„A taky že jsi řekla,“ pustila se Černá Královna do Alenky. „Mluv vždycky pravdu – rozmysli se, než promluvíš – a potom si to zapiš.“

„Co jsem řekla, nemělo ten smysl –“ bránila se Alenka, ale Černá Královna jí skočila do řeči.

„To mi právě vadí! Smysl to mít mělo! Bez smyslu není děvče k ničemu. I vtip má mít smysl – a děvče je doufám něco víc než vtip. Nepopřeš to ani oběma rukama, i kdybys chtěla.“

„Já rukama nic nepopírám,“ namítla Alenka.

„Však to taky nikdo netvrdí,“ řekla Bílá Královna, „že mermomocí chce něco popřít – jenže neví co!“

„Je protivná a zlostná,“ prohodila Černá Královna; potom nastalo trapné ticho. Přerušila je Černá Královna; řekla Bílé Královně: „Zvu vás odpoledne na Alenčin dýchánek.“

Bílá Královna se pousmála a řekla: „A já zase zvu vás.“

„Že mám mít dýchánek, to jsem nevěděla,“ řekla Alenka. „Když už tedy dýchánek bude, snad bych na něj měla zvát hosty sama?“

„Tu možnost jsme ti poskytly,“ prohodila Černá Královna, „ale jak se zdá, v učení slušným způsobům jsi zatím moc nepokročila.“

„Slušným způsobům se ve škole neučí,“ řekla Alenka, „tam se učí počtům a podobným věcem.“

„Umíš Sčítání?“ otázala se Bílá Královna. „Kolik je jedna a jedna a jedna a jedna a jedna a jedna a jedna a jedna a jedna a jedna?“

„Nevím,“ řekla Alenka. „Nestačím počítat.“

„Sčítání neumíš,“ vpadla do toho Černá Královna. „Jestlipak umíš Odčítání? Odečti devět od osmi.“

„Devět od osmi? To nejde,“ řekla pohotově Alenka, „ale –“

„Odčítání neumíš,“ řekla Bílá Královna. „A co Dělení. Rozděl bochník nožem – jaký je výsledek?“

„Já myslím,“ spustila Alenka, ale Černá Královna to dopověděla za ni. „Toť se ví, že chleba s máslem. Zkus ještě jeden příklad na Odčítání. Pes má kost. Tu kost mu vezmi. Co zbude?“

Alenka přemýšlela. „Když vezmu kost, ta samozřejmě nezbude – a nezbude ani pes; ten se rozběhne za mnou a pokouše mě – ze mě tedy taky moc nezbude!“

„To myslíš, že nezbude vůbec nic?“ řekla Černá Královna.

„Snad je to tak.“

„Už zase chyba,“ řekla Černá Královna. „Zbude psova trpělivost.“

„Jak to –?“

„Tak se podívej!“ křikla Černá Královna. „Pes ztratí trpělivost, ne?“

„Možná,“ odpověděla opatrně Alenka.

„Když tedy pes odejde, zbude jeho trpělivost,“ zvolala vítězoslavně Královna.

Alenka jí na to co nejvážněji odpověděla: „Třeba půjde pes jinam a trpělivost jinam.“ Ale bezděky si řekla: „Co to mluvíme za hlouposti.“

„Počítat neumíš ani trošku,“ řekly důrazně naráz obě Královny.

„A vy umíte?“ pustila se Alenka do Bílé Královny, protože takové kárání neměla ráda.

Královna popadla dech a zavřela oči. „Sčítání umím,“ řekla, „když mi na to dopřeješ čas – ale Odčítání, to vůbec ne.“

„Abecedu jistě umíš, ne?“ řekla Černá Královna.

„Toť se ví, že umím,“ řekla Alenka.

„Já ji umím taky,“ pošeptala jí Bílá Královna. „Budeme si ji, panenke, spolu odříkávat. A ještě ti prozradím tajemství – už umím číst slova o jednom písmenu. To je báječné, vid'! Jen neztrácej hlavu. Časem se to taky naučíš.“

Tu se do toho zase vložila Černá Královna a řekla: „Umíš odpovědět na praktické otázky? Jak se peče chléb?“

„To vím,“ vyhrkla Alenka. „Nejprve mouku namel –“

„Námel mouku ničí.“

„Ta mouka není ničí,“ vysvětlovala Alenka, „ta je moje, a s trochou péče –“

„Tak se tedy chleba peče?“ řekla Bílá Královna. „A co kvásek? Nějak toho moc vynecháváš.“

„Ovívejte jí hlavu!“ přerušila ji starostlivě Černá Královna. „Ještě nám z toho přemýšlení dostane horečku.“ Daly se do toho obě a ovívaly ji lupením, až je Alenka snažně poprosila, aby toho nechaly, že jí to cuchá vlasy.

„Už okřála,“ řekla Černá Královna.

„Umíš cizí řeči? Jakpak je francouzsky Ententyky?“

„Ententyky stejně v naší řeči nic není,“ zarputila se Alenka.

„A kdo tvrdí, že je?“ řekla Černá Královna.

Alenka si tentokrát věděla rady. „Povězte mi, v jaké řeči je Ententyky, a já vám povím, jak je to francouzsky!“ zvolala vítězoslavně.

Ale Černá Královna jí na to upjatě řekla: „Královny nesmlouvají.“

Kdyby se radši taky na nic neptaly, pomyslí si Alenka.

„Nehádejme se,“ starostlivě zakročila Bílá Královna. „Co je příčinou blesku?“

„Příčinou blesku,“ odpovídala rázně Alenka, „je hrom – ba ne, ba ne!“ honem se opravila, „je to naopak.“

„Pozdě opravovat,“ řekla Černá Královna, „co řekneš, to platí a za to si odpovídáš.“

„Teď si vzpomínám –“ Bílá Královna sklopila oči a rozčileně svírala a rozevírala ruce, „to vám bylo hromobití minulé úterý – totiž jedno z poslední kupy úterků.“

„U nás,“ prohodila Alenka, „máme dny jenom po jednom.“

Černá Královna řekla: „To je mi ubohé zařízení. U nás máme dny a noci aspoň po dvou, po třech a někdy v zimě máme i pět nocí najednou – to kvůli teplu, víš.“

„Copak je teplejší pět nocí než jedna noc?“ špitla Alenka.

„Samozřejmě, pětkrát teplejší.“

„Ale podle toho pravidla taky pětkrát studenější –“

„Jistěže –,“ zvolala Černá Královna. „Pětkrát teplejší a pětkrát studenější – jako jsem já pětkrát bohatší než ty a pětkrát chytřejší.“

Alenka si vzdychla a mávla nad tím rukou: Je to hádanka, na kterou se nedá odpovědět, pomyslíla si.

„Valihrach tu bouřku taky viděl,“ broukala si jen tak pro sebe Bílá Královna. „Přišel ke dveřím s vývrtkou v ruce –“

„Co chtěl?“ řekla Černá Královna.

„Chtěl dovnitř,“ dodala Bílá Královna, „že prý hledá hrocha. Jako z udělání, zrovna ten den nic takového v domě nebylo.“

„A jindy bývá?“ žasla Alenka.

„Jenom ve čtvrtěk,“ řekla Královna.

„Já vím, proč přišel,“ řekla Alenka. „Chtěl potrestat ryby, protože –“

A tu se do toho znovu vložila Bílá Královna. „Bylo to hromobití, o tom nemáš ani zdání!“ („Ta nemá o ničem zdání,“ řekla Černá Královna.) „Spadl kus střechy a velikánský hrom vlítl dovnitř a v chuchvalcích se koulel po pokoji – a porážel stoly a kdeco – tak jsem se lekla, že jsem zapoměla, jak se jmenuju!“

Alenka si pomyslíla: Vzpomínat si při nějaké pohromě, jak se jmenuju, to mě ani nenapadne! Nač taky? Ale nahlas to neřekla, aby se nějak nedotkla nešťastné Královny.

„Vaše Veličenstvo jí to laskavě promine,“ řekla Alence Černá Královna a uchopila Bílou Královnu za ruku a něžně ji pohladila: „Myslí to dobře, ale obyčejně z toho vyjde hloupost.“

Bílá Královna koukla bázlivě po Alence; té se zdálo, že by jí měla povědět něco vlídného, ale na nic nepřišla.

„Vychování žádné nemá,“ řekla Černá Královna, „ale je úžasný dobrák! Pohlad' ji po hlavě a uvidíš, jakou bude mít radost!“ Alenka k tomu neměla dost odvahy.

„Trochu vlídnosti a natočit jí vlasy na papírky – hned je v sedmém nebi.“

Bílá Královna hluboce vzdychla a hlavu opřela o Alenčino rameno. „Chce se mi spát!“ zakvílela.

„Chudinka je unavená!“ řekla Černá Královna. „Přihlad' jí vlasy – půjč jí noční čepec – a zazpívej jí konejšivou ukolébavku.“

Alenka jí podle příkazu přihlazovala vlasy a řekla: „Nemám s sebou noční čepec a žádnou konejšivou ukolébavku neznám.“

„Co naplat, tak jí zazpívám sama,“ řekla Černá Královna a spustila:

*Spinkej sladce v Alenčině klíně,
krasavice, půjdem po hostině –
Alenka a obě Královny –
zatančit si na ples čarovný.*

Potom dodala: „Slova už znáš, teď ji celou zazpívej mně, na mě jdou taky dřímoty,“ a opřela hlavu o druhé Alenčino rameno. A v mžiku spaly obě Královny, jako když je do vody hodí, a chrápaly na celé kolo.

„Co si počnu,“ Alenka se rozpačitě rozhlížela; nejprve jedna kulatá hlava a pak druhá jí sklouzly z ramene a těžce jí spočinuly na klíně. „To se snad ještě nikomu nestalo, aby se staral o dvě spící Královny najednou!“ Aspoň v dějinách Anglie – ani to nešlo, protože tu byla vždycky jenom jedna Královna. „Vzbud'te se, vy tího tíhoucí!“ vadila se s nimi; ale ony místo odpovědi chrápaly dál.

Chrápání stále silnější a silnější přecházelo v nápěv, až nakonec bylo rozumět i slovům; Alenka poslouchala s takovým zaujetím, že obě hlavy vůbec nepohřešila, když jí najednou zmizely z klína.

Stála před klenutým vchodem, nad nímž byl velkými písmeny nápis KRÁLOVNA ALENKA a po obou stranách vchodu zvonek. Na jednom stálo „Pro hosty“ a na druhém „Pro služebnictvo“.

„Počkám, až ta píseň dozní,“ řekla si Alenka, „a potom zazvoním – zazvoním – ale na který zvonek?“ Hloubala nad těmi nápisy: „Nejsem ani host, ani služebná. Měl by tu být zvonek ‚Pro Královnu‘ –“

A tu se dveře pootevřely, nějaké stvoření s dlouhým zobákem vystrčilo hlavu a řeklo: „Vstup až za čtrnáct dní!“ a zase dveře přibouchlo.

Alenka dlouho tloukla a zvonila, ale marně; starý Žabák, uvelebený opodál pod stromem, nakonec vstal a belhal se k ní. Měl na sobě světle žluté šaty a na nohou nehorázné boty.

„Co se děje?“ zašeptal sípavě Žabák.

Alenka se otočila, měla chuť někoho vyplísnit. „Kterýpak sluha obsluhuje tyto dveře?“ osopila se na něho.

„Které dveře?“ řekl Žabák.

Alenka div nedupla zlostí nad tím, jak to ze sebe souká. „No přece tyhle dveře!“

Žabák si tupými kukadly měřil chvíli dveře. Potom přistoupil až k nim, přejel po nich palcem, jako by zkoušel, jestli nepouštějí barvu; potom pohlédl na Alenku.

„Obsluhuje dveře?“ řekl. „A čím je má obsloužit?“ Tak sípal, že mu Alenka sotva rozuměla.

„Jak to myslíš?“ řekla.

„Snad mluvím srozumitelně, ne?“ odsekl jí Žabák. „Copak jste hluchá? Čím je má obsloužit?“

„Ničím!“ utrhla se na něho Alenka. „Já jsem na ně klepala.“

„To jste neměla – to jste neměla –,“ zabručel Žabák. „To nemají rády,“ přistoupil ke dveřím a velikánskou nohou do nich kopl. „Nevšímej-

te si jich," zahekal a belhal se zpátky ke stromu, „a ony si vás taky nevšimnou.“

Vtom se dveře rozlétly a někdo pronikavým hlasem prozpěvoval:

*Kolem se Alenka rozhlédla pátravě:
„Žezlo mám v dlani a korunu na hlavě,
poddaným zazrcadlovým až pokynu,
každý necht' pospíchá na slavnou hostinu.“*

Stovky hlasů pak spustily refrén:

*Po okraj dolejte šumivé koflíky,
na stole rozhod'te otruby s knoflíky,
myši šup do čaje a kočky do kávy –
každý necht' Královnu Alenku třikrát po třiceti pozdraví.*

Potom se ozvalo hlomozné provolávání slávy a Alenka si řekla: „Třikrát po třiceti je devadesát. Jestlipak to někdo počítá?“ Rozhostilo se ticho a někdo zas pronikavým hlasem zpíval další sloku:

*Všichni vy zazrcadloví mí poddaní,
přistupte ke mně blíž, nestrpím meškání,
za vzácnou výsadu vzdejte hold děkovný.
Vítá vás Alenka, s ní obě Královny.*

A zase se ozval refrén:

*Sirup a inkoust v číších necht' nechybí
neb nápoj jinačí podobně přelibý,
šup vlnu do vína do moštu píseček skřípavý –
každý necht' Královnu Alenku devětkrát po devadesáti pozdraví.*

„Devětkrát po devadesáti!“ opakovala zoufale Alenka. „To nikdo nedokáže! Půjdu rovnou dovnitř –“ Vešla, a jen se tam objevila, nastalo hrobové ticho.

Alenka kráčela síní a rozčileným pohledem přelétla prostřenou tabuli; zahlédla tam asi padesát hostů všeho druhu. Byla tam zvířata, ptáci, ba i květiny. To jsem ráda, že přišli bez říkání, pomyslila si. Sama bych nevěděla, koho sluší pozvat!

V čele stolu stála tři křesla; ve dvou seděly Černá a Bílá Královna, prostřední bylo prázdné. Alenka do něho usedla. To ticho ji tísnilo, toužila po tom, aby někdo promluvil.

Konečně se ozvala Černá Královna: „O polévku a rybu jsi přišla,“ řekla. „Přineste pečení!“ A číšníci položili před Alenku skopovou kýtu. Alenka na ni hleděla starostlivě, ještě nikdy pečení nekrájela.

„Jsi nějaká nesmělá, dovol, abych ti představila Skopovou Kýtu,“ řekla Černá Královna. „Tohle je Alenka – tohle je Kýta. Tohle je Kýta – tohle je Alenka.“ Skopová Kýta na míse povstala a poklonila se Alence; Alenka jí poklonu oplatila a nevěděla, má-li se bát, nebo se smát.

„Chtěly byste plátek?“ podívala se z jedné Královny na druhou a už se chápala nože a vidličky.

„Vůbec ne,“ ozvala se rázně Černá Královna. „Řezat někoho, kdo ti byl představen, to se nesluší. Odneste pečení!“ Číšníci ji odnesli a přinesli velký Koláč.

„Nepředstavujte mě prosím Koláči,“ vyhrkla Alenka, „nebo se vůbec nenajíme. Přejete si kousek?“

Ale Černá Královna se nasupila a zavrčela: „Tohle je Koláč – tohle je Alenka. Tohle je Alenka – tohle je Koláč!“ a číšníci ho odnesli tak rychle, že mu Alenka ani nemohla oplatit poklonu.

Ale proč by měla poroučet jen Černá Královna? Na zkoušku tedy Alenka křikla: „Číšníku! Přineste zpátky ten Koláč!“ A jako kouzlem byl Koláč zase tady. Byl tak ohromný, že se ho trochu ostýchala jako předtím Kýty, ale přece jen ten ostych přemohla, ukrojila dílek a podala ho Černé Královně.

„To je ale drzost!“ řekl Koláč. „Copak byste tomu říkala, vy osobo, kdybych tak já z vás kousek ukrojil,“ promluvil mastným lojovým hlasem. A Alenka se nezmohla na jediné slovo, jenom seděla a koukala a lapala dech.

„Řekni něco,“ nutila ji Černá Královna. „Nechat pořád mluvit Koláč je k smíchu!“

„Já jsem se dnes naposlouchala tolika básniček,“ Alenka se zarazila, protože sotva otevřela ústa, nastalo hrobové ticho a všichni na ni upřeli oči, „a divná věc – v každé básničce bylo něco o rybách. Nevíte, proč tady mají tak rádi ryby?“

Zeptala se na to Černé Královny a ta jí odpověděla neslaně nemastně. „Co se týče ryb,“ pronesla pomalu a slavnostně a naklonila se až k Alenčinu uchu, „Její Bílé Veličenstvo umí pěknou hádanku – složenou ve verších – a ta je celá o rybách. Má ti ji odříkat?“

„Je to od Vašeho Černého Veličenstva velmi milé, že na to upozorňuje,“ zavrkala Bílá Královna holubičím hlasem Alence do druhého ucha. „To by bylo něco! Smím?“

„Prosím,“ řekla zdvořile Alenka.

Bílá Královna se polichoceně zasmála, pohladila Alenku po tváři a potom spustila:

*Rybu v síti,
tu vám každé dítě chytí.
Bez udice, bez saku,
stojí jen pár šestáků.*

*Na pekáči
udělat ji chvilka stačí.
Do zlatova smaží se
a už leží na míse.*

*Potom spolu
s hosty zasedne se k stolu.
Ach, ta vůně líbezná!
Labužník ji dobře zná,*

*už se těší...
Host a ryba. Co je těžší:
rybu z kostí vykostit,
nebo hosty vyhostit?*

„Chvilku přemýšlej a potom hádej,“ řekla Černá Královna. „Zatím ti připijeme na zdraví – Na zdraví Královny Alenky!“ zavřískla z plných plic a hosté rázem připili a dělali to prapodivně. Někteří si posadili sklenici na hlavu jako kratiknot a pili to, co jim kanulo po tváři – jiní zas převrátili džbány a pili víno, jak stékalo ze stolu – a tři (ti vypadali jako

klokani) vlezli do mísy se skopovou pečením a chlemtali omáčku „jako prasata u koryta,“ řekla si Alenka.

„Měla bys jim poděkovat pěkným proslovem,“ zamračila se Černá Královna na Alenku.

„Musíme ti být oporou,“ zašeptala Bílá Královna, jakmile Alenka poslušně, ač trochu ustrašeně vstala.

„Mockrát vám děkuju,“ odpověděla šeptem, „to není třeba.“

„Takhle to nejde!“ zasáhla rázně Černá Královna. A tak se Alenka způsobně podrobila.

(„Tak se na mě tlačily,“ řekla později sestře, když jí vyprávěla o té hostině, „jako by mě chtěly zmáčknout na placku!“)

A opravdu měla co dělat, aby tam při tom proslovu vydržela. Obě Královny se na ni z obou stran tak tlačily, že ji vyzdvihly do vzduchu: „Zvedám se, abych vám poděkovala,“ spustila Alenka a opravdu se při těch slovech o několik palců zvedla; ale zachytila se hrany stolu a šťastně se zas přitáhla k zemi:

„Dej si pozor!“ zavřískla Bílá Královna a oběma rukama popadla Alenku za vlasy. „Něco se semele!“

A (jak to pak Alenka líčila) už se to mlelo. Svíce vyrostly až do stropu – vypadaly jako rákosí sršící oheň. Láhve zas popadly talíře, hbitě si je přidělaly jako křídla, z vidliček si udělaly nohy a poletovaly sem tam, jako nějakí ptáci, stačila si ještě Alenka v tom strašném zmatku pomyslit.

Vtom zaslechla vedle sebe chraplavý smích, ohlédla se po Bílé Královně, co se jí stalo; ale místo Královny seděla v křesle Skopová Kýta. „Tady jsem,“ ozvalo se z polévkové mísy a Alenka se obrátila a přes okraj polévkové mísy ještě zahlédla Královnin široce rozšklebený dobrácký obličej, než zmizela v polévce.

Času nebylo nazbyt. Někteří hosté leželi v mísách a polévková naběračka kráčela po stole k Alenčinu křeslu a zlostněji kynula, ať uhne z cesty.

„Už to nevydržím!“ vykřikla Alenka, skočila a oběma rukama popadla ubrus – prudce trhla, a talíře, mísy, hosté i svíce, všechno se to s řinkotem sesypalo na zem.

„A ty,“ obořila se na Černou Královnu, která to všechno podle ní měla na svědomí – ale Královna už vedle ní nebyla – najednou se scvrkla na malou panenku a honila se dokolečka po stole za svou vlající šálou.

Jindy by snad Alenka užasla, ale tentokrát samým rozčilením už nežasla nad ničím. „Já s tebou,“ popadla tu osůbku, zrovna když přeska-kovala láhev, která se snesla na stůl, „zatřesu, až z tebe bude kotě!“

Třesení

Po těch slovech ji sundala ze stolu a vši silou jí třásla. Černá Královna se vůbec nebránila, jenom obličej se jí zmenšil a oči se jí zvětšily a zezelenaly, a jak s ní Alenka třásla dál, byla stále menší – a zavalitější – a hebcí – a kulatější – a –

Probuzení

----- a bylo to opravdu kotě.

Komu se to zdálo?

„Vaše Černé Veličenstvo by nemělo tak vrnět,“ řekla Alenka uctivě, a přece jen dost přísně kotěti a protřela si oči. „Probudila jste mě ze sna – ach, to byl krásný sen! A ty jsi byla, Katko, se mnou – v tom světě za zrcadlem. Jestlipak jsi o tom, milánku, věděla?“

Koťata mají nepříjemný zvyk (tak se jednou Alenka vyjádřila), že ať jim člověk řekne nevímcu, vždycky jen vrní. „Kdyby tak vrněla ‚ano‘ a mňoukala ‚ne‘ nebo tak nějak,“ prohlásila, „aby se s nimi člověk dohovřil! Ale těžké domlouvání s někým, kdo pořád mele stejnou.“

Kotě tentokrát jenom vrnělo. Znamená-li to „ano“, nebo „ne“, to se nedalo uhodnout.

Alenka prohrabala na stole figurky, až našla Černou Královnu, potom poklekla na rohožku a kotě s královnou nastrčila proti sobě, aby se na sebe podívaly. „No tak, Katko!“ zatleskala vítězoslavně. „V tuhleto ses proměnila, jen se příznej.“

(Později o tom vyprávěla sestře a řekla: „Ale ona se na Královnu nedívala. Kroutila hlavou a dělala, že ji nevidí. Trochu se styděla, tak si myslím, že přece jen Černou Královnou byla.“)

„Sed', milánku, zpříma!“ zasmála se rozpustile Alenka. „A pokloň se, když myslíš na to, co – co zavrniš. Ušetří se tím čas!“ Popadla ji do náručí a vlepila jí hubičku, „to na počest toho, žes byla Černou Královnou.“

„Sněhulko, ty můj mazlíku!“ ohlédla se přes rameno po Bílém Kotěti, které se pořád trpělivě dalo upravovat, „kdypak už bude Micka hotova s Vaším Bílým Veličenstvem? Snad proto jsi byla v mém snu tak rozcučaná. – Micko! Jestlipak víš, že drbeš Bílou Královnu? Že k ní můžeš být tak neuctivá, to se divím!“

„A v copak se asi proměnila Micka?“ žvatlala si a loktem pohodlně opřená o rohožku a bradu v dlaních pozorovala koťata. „Pověz mi, Micko, neproměnila ty ses ve Valihřacha? Tak se mi zdá, že ano – ale jistě to nevím, tak o tom zatím před známými nemluv.“

Ostatně být tak, Katko, v mém snu doopravdy se mnou, to by sis užila – těch básniček, co mi odříkávali, a všechny byly o rybách! Zítřa ráno se poměješ. K snídani ti budu odříkávat ‚Mrože a tesaře‘. A ty potom můžeš, milánku, dělat, jako že jsou to ústřice!

Teď se, Katko, zamysleme, komu se to vlastně zdálo. Je to, milánku, vážná věc, a neolizuj si pořád tu pracku – copak ti ji Micka dnes ráno neumyla? To máš tak, Katko, buď se to zdálo mně, nebo Černému Královi. On ovšem patřil do mého snu – jenže já zas jsem patřila do jeho! A byl to, Katko, Černý Král? Ty to budeš, milánku, vědět, bylas jeho ženou – Tak Katko, pomoz mi to rozluštit. Ta pracka počká!“ Ale to protivné kotě si olizovalo zas druhou pracku a dělalo, že neslyší.

Komu se to zdálo, co myslíte?

O autorovi

Alenčiných dobrodružných příběhů

Nejstarší anglická univerzita vznikla v Oxfordu někdy v druhé polovině 12. století, tedy skoro dvě stě let před založením pražského vysokého učení Karlova. Oxfordská univerzita (podobně jako její o něco mladší odnož v Cambridgi) se skládá z desítek samostatných kolejí. Když tam člověk přijíždí, už zdaleka vidí uprostřed roviny trčet mezi stromovím hranaté normanské (nebo jak my říkáme románské) bašty, zubatým cimbuřím vroubené čtverhranné gotické věže i vznosné zvonice, mohutné renesanční kupole, zdobné vížky 18. století, vzdáleně připomínající naše baroko i rokoko, až po novější stavby všemožných cizokrajných slohů, mezi nimiž nechybí ani napodobeniny slohu starořeckého. Univerzitní kolej, zabírající střed starobylého města, leží v rozlehlých parcích a zahradách a jejich šedobílé, máslově žluté i do hnědá ztmavělé zdi obrůstá břečťan a psí víno.

V jedné takové malebné oxfordské koleji, zvané Christ Church, vystudoval v polovině minulého století Charles Lutwidge Dodgson (1832 až 1898), známější pod spisovatelským jménem Lewis Carroll, a potom tam přes třicet let přednášel matematiku.

Když se řekne profesor matematiky, hned si představíme nějakého suchého patrona, nepřístupného a přísného. Jenže o každém matematikovi to neplatí. Ve společnosti dospělých býval sice Lewis Carroll plachý a uzavřený, snad to bylo tím, že v řeči zadrhoval (však se také nestal pastorem hlavně proto, že se ostýchal kázat), ale jakmile se octl mezi dětmi, veta bylo po rozpacích i zadrhování. Rázem byl plný života, o překot dával dětem hádanky a hlavolamy, hrál si s nimi, vymýšlel jim příběhy, kutil pro ně hračky. Uměl to s dětmi znamenitě. A jak by ne, vždyť to dělal už od mladých let. Pro svých deset sourozenců, dva bratry a osm sester, ochočoval doma na venkovské faře hady a žáby, sklá-

dal loutkové hry a s vlastnoručně vyřezanými figurkami ve vlastnoručně namalovaných kulisách je přehrával, sestrojoval vláčky, prováděl kouzla a čary jako nějaký eskamotér, spisoval a ilustroval veselý domácí časopis.

V oxfordské koleji mívá anglický student pro sebe jeden nebo také dva pokoje. Což teprve profesor, docent nebo lektor, který na takové koleji přednáší: ten někdy zabírá obytný prostor podle našich měřítek až hrůza nadměrný, i když třeba bydlí sám.

Lewis Carroll zůstal po celý život svobodným mládencem. Aby mu v těch přehojných pokojích, které obýval v koleji Christ Church, nebylo smutno, zval k sobě děti na svačiny a dýchánky. O zábavu tam nikdy nebylo nouze. Vypravuje se, že si u něho jednou zamluvily prostornou místnost usedlé a vážné starší dámy. Sešly se na schůzi a hovořily o tom, jak by se měla spořádat a obrodit lidská společnost. V druhé místnosti Carrollova bytu si zatím pochutnával na svačině hlouček pozvaných dětí. Hostitel jim chtěl pro legraci zahrát medvěda. Ale z profesorské roztržitosti si spletl dveře, a tak po čtyřech a s mručením vtrhl do pokoje, kde se zrovna zabývaly reformami lidské společnosti ty vážné starší dámy. Co si chudinky pomyslely o profesorovi proměněném v mručícího medvěda, o tom tato pravdivá historika mlčí.

Oxford leží na soutoku říčky Cherwellu s Temží (jenže ta se tady a ještě kus dál nazývá ne Temže, ale Isis). Jednoho parného červencového dne r. 1862 vydal se Lewis Carroll po loďce do blízkého Godstow a na výlet vzal s sebou tři dcerky svého kolegy z koleje, řečtináře Liddella. Holčičky se jmenovaly Lorina, Alenka a Edita. Nejčipernější z nich byla prostřední Alenka. Byla to náramná trapička. Jak tam v Godstow odpočívali v chládku na louce, nedala jinak, až jí Carroll vymyslel a vyprávěl příběh o Alence, která se králičí dírou dostala do kraje divů a tam prožila neuvěřitelná dobrodružství.

Po návratu do Oxfordu ještě ten večer si Carroll příběh zapsal a později jej rozšířil o další příhody. Že by jej vydal knižně, na to vůbec nepomýšlel. Rukopis, do něhož si sám nakreslil obrázky, půjčil několika známým. Ti ho doma přečetli dětem a děti poslouchaly příběh zrovna

tak napjatě jako Alenka se svými sestrami tehdy na výletě do Godstow. Jeden z těch malých posluchačů, osmiletý chlapec, prý po dočtení povzdechl: „Kdyby to tak mělo aspoň 60 000 dílů!“ Na naléhání přátel dal tedy Carroll první díl Alenčiných dobrodružství do tisku. A tak r. 1865 vyšla poprvé *Alenka v kraji divů*, tentokrát ne s autorovými kresbami. Původní Carrollovy ilustrace překreslil John Tenniel. Leccos v nich ovšem změnil, počínajíc Alenčinou podobou. Není na ní například poznat, že byla – stejně jako Carroll – levačka.

V literární příloze známého anglického deníku *Times* Tennielovy obrázky pochválili, o knize samé však jen skoupě utrousili, že je to „skvělý nesmysl“.

Ještě hůř se o ní vyjádřil nepodepsaný posuzovatel v časopise *Athenaeum*: „Soudíme, že tento strojený, přehnaný příběh pořádné dítě neokouzlí, spíše je přivede do rozpaků.“

V r. 1871 pak vyšel další díl *Za zrcadlem a s čím se tam Alenka setkala*. Že je v tomto pokračování Alenčiných dobrodružství všechno, čas i prostor, obráceno naruby, to někteří vysvětlují tím, že byl Carroll levák a že si tuto vrozenou tělesnou vlastnost (tehdy ještě pokládanou za zlozvyk, kterému se musí děti odnaučit) promítl do zrcadla, kde se ovšem levá ruka jeví jako pravá. Jiní v tom zas shledávají odraz představy německého myslitele Kanta o neshodných protějšcích nebo také Pasteurových objevů levotočivých a pravotočivých krystalů kyselin (však se o nich jednou budete učit ve škole).

Ať už se to vykládá nevím jak učeně a důmyslně, pro našeho čtenáře je důležité, aby věděl, jak to vlastně bylo se zrcadlem na začátku tohoto druhého příběhu. V anglickém obývacím pokoji bývá otevřený krb nahoře s kamennou římsou, nad římsou pak obyčejně visí velké zrcadlo a v něm se odráží celý pokoj. V pokoji za zrcadlem, v němž se Alenka zčistajasna octla, bylo ovšem všecinko jako v pokoji skutečném, jenže obráceně. Byly tam také knihy, ale slova v nich šla obráceným směrem jako například v té „velmi hezké, ale trochu nesrozumitelné“ básni „Tlachapoud“.

Když už o tom mluvíme, neuškodí upozornit také na to, že celý druhý příběh je opravdu – až na malé výjimky – sestaven jako šachová

partie. Šachy byly (vedle fotografování dětí) Carrollův velký koníček. Není tedy divu, že neodolal a celý příběh odehrávající se za zrcadlem zosnoval podle obvyklých šachových pravidel.

Něco podobného se najde už v prvním díle, když je řeč o kroketu. Jenže tam se pravidla této oblíbené anglické hry tak přesně nedodržují. A jak by se také mohla dodržovat, když je v královnině krocketové partii všechno živé: místo branek vojáci, místo koulí ježci, a ti se neodpalují palicí, nýbrž plameňákem. Nakonec se ježci rozutekou a plameňáci ulétnou. Však také Alenka brzo usoudí, že „takhle hrát je náramně těžké“.

Jako ten krocket leccos je ovšem popleteno i v jiných kapitolách. Když třeba Paželv vykládá Alence, jakým předmětům se učili v podmořské škole, plete všechno páté přes deváté. Místo čtení a psaní říká bdění a spaní, z matematiky dělá motyku. Základní početní úkony: sčítání, odčítání, násobení a dělení komolí ve svítání, odmítání, nasolení a želení, rýsování se mu mění v rýžování, a kreslení, stínování a malování zní u něho jako křeslení, svinování a svalování.

V kraji divů se ovšem každou chvíli poplete také Alenka. Jen si vzpomeňte, jak to dopadá, když má odříkat nějakou známou básničku. Sotva řekne první verš, ostatek se jí zvrtné a vyjde z toho (jak jí Paželv nelichotivě vyčítá) „nějaká pitomost k pohledání“. Pitomost je snad trochu silné slovo, morousovitý Paželv slušnější výraz nezná, nemůžeme mu to tedy mít moc za zlé. Sami se spokojíme s výrazem mírnějším a přiléhavějším. Nebudeme daleko od pravdy, když řekneme, že v obou Alenčiných příbězích je plno nesmyslu, plno šibalství, plno legrace. Už těch podivných básniček co tady je. Ale vzpomeňte si, jestli vám aspoň některé nepřipadají trochu povědomé. Bodejť, vždyť jsou dělány podobně jako naše říkadla. Třeba tohle:

A ta bába před tou bábou
byla bába bábě bábou
a ta bába po tej bábě
byla bába bábou bábě.

Anebo si přeříkejte jiné naše prostonárodní čtyřverší, tentokrát o tanečním reji rostlin:

Tancovala chrpa s mákem
a vodnice s pastrnákem
a česnek s cibulí
a konopě s koudelí.

A do třetice – jaké to podivné pozvání na hody:

Topůrko strouhaný,
šindel polejvaný,
čtvero na patero,
koště na kyselo,
na devět mis,
na čtyři málo
a na pět nic.
Přijďte k nám,
to vám povídám!

Takových říkadél mají anglické děti nejméně tolik jako naše. Carroll některá říkadla (anglicky se jim říká „nursery rhymes“) zasadil do Alenčiných příběhů a slovo na nich nezměnil. Jsou to v prvním díle verše „Srdcová královna napekla vdolky“, v druhém díle verše „Valihrach ze zídky spad jako knedlík“ a „O korunu se Jednorožec se Lvem porvali“. (To jsou, mimochodem, heraldická zvířata z anglického státního znaku. Na rozdíl od Angličanů nám zbyl ve státním znaku jenom lev; donedávna jsme mívali ještě různé orlice, dokonce i medvěda.)

Kromě říkadél (patří k nim také zlidovělá šprýmovná skladba neboli limerick z 18. století „Tydliták vám s Tydlitkem začal divou rvačku“) najde se u Carrolla dobrá desítká známých anglických básní, jenže všelijak zpitvořených (říká se jim parodie). Sem patří „Mrož a tesař“ a „Seděl na brance“.

K tomu ještě přistupuje nějakých osm původních básní Carrollových. Nejpodivnější z nich je jistě „Tlachapoud“, zčásti složený z umělých slov. Těch sedm slok by věru znělo záhadně jako nějaké čarodějnické zaklínadlo. Naštěstí je Alence trochu pomůže vyložit Valihrach. Nezvyklá slova v „Tlachapoudu“ jsou většinou slova kufříková. Takhle to Valihrach Alence vysvětluje: „To máš jako kufřík – do jednoho slova napěchuješ dvojí význam.“ Takových slov vzniklo dost dávno před Carrollem. Jemu však byla obzvlášť blízká a přirozená. Odmalička je bezděky tvořil. Jak úporně překonával vrozené zadrhování v řeči, často se mu stalo, že samou horlivostí stáhl dvě slova v jedno. A tak mu z toho vycházeli jednou „lysperní jezelení“, podruhé zas „vetchaří hadroušci“. Podobně jako kufříková slova (a máme jich také u nás dost, jen si vzpomeňte na všelijaké tvary, jako je hydrovosk, kosmonaut, luna-park, nemluvě ani o výrazech jako Narpa nebo Drutěva) vznikají nezvyklé slovní podoby také přehozením písmen, jako třeba: „Kmochám vás, vitáčku, uchlebite si našeho kroja.“

V obou Alenčiných příbězích je plno narážek na tehdejší události v anglickém životě, také na leccos, co autor zažil přímo v Oxfordu. Dnes je těm ostře kritickým, jízlivě posměšným narážkám – podobně jako politickým narážkám v Swiftových o sto čtyřicet let starších *Gulliverových cestách* – těžko rozumět. Ale nikomu to celkem při četbě nevadí, vždyť tyto věci nejsou zdaleka to hlavní, co čtenáře na Alenčiných pohádkových dobrodružstvích zajímá a poutá. Co mu například záleží na tom, že Švec z kapitoly Bláznivá svačina má rysy jednoho podivínského Carrollova současníka, známého vynálezce Cartera? Mimochodem, jestlipak jste si všimli, že dvojice potrhlíků z prvního dílu, Švec a Zajíc, se znovu objevuje v druhém díle s poněkud pozměněnými jmény Švejda a Zejda?

Jenom hrstka odborníků ví dnes něco o tom, že kromě obou dílů Alenčiných dobrodružství, méně zdařilého fantastického příběhu *Sylvie a Bruno* a hromady zábavných i krkolomných veršů napsal Carroll (nebo spíše profesor Dodgson, abychom v něm odlišili básníka od vědce) řadu pojednání z logiky a matematiky. K tomu připomeňme ještě ná-

vody na všelijaké důmyslné hry a kratochvíle, které si Carroll za dlouhých bezesných nocí vymýšlel. Aby si mohl v noci zapisovat, co mu táhlo hlavou, sestrojil si zvláštní přístroj; říkal mu řecky nyktograf, něco jako potměpis.

Jak vidíte, byl autor Alenky nejen matematik, ale také praktický vynálezce. A nadto znamenitý fotograf, ve své době jeden z nejlepších, ne-li vůbec nejlepší portrétní fotograf dětí. Však to nebyla žádná maličkost, zachytit na tehdejších vlhkých koloidních deskách s dlouhou expozicí neposedná děvčátka (ta fotografoval nejraději) a přimět je k tomu, aby několik minut vydržela v klidném a přirozeném postoji. Jak se zdá, nejpoutavější příběhy z Alenčiných dobrodružství vyprávěl Carroll původně dětem při fotografování. Portrétní snímky dětí dělal rovných pětadvacet let. Navždy toho zanechal r. 1880; v tom roce se Alenka vdala za jeho žáka Hargreavese.

O prázdninách r. 1867 se Lewis Carroll spolu se svým univerzitním kolegou Liddonem vypravil do Ruska. Cestoval přes Kolín nad Rýnem, Berlín, Gdaňsk, Královec (nynější Kaliningrad) a v tehdejší carském Rusku navštívil Petrohrad, Moskvu, Nižnij Novgorod. Do vlasti se pak vracel přes Kronštadt, Varšavu a znovu přes severní a střední Německo. Škoda že si z Drážďan nezajel k nám do Čech. Třeba by se v jeho zachovaném *Deníku* z této cesty našlo také něco o Praze, zachyceného v tom carrollovsky šibalském tónu, jakým píše o Královci: „Nejvíc jdou snad v Královci na odbyt (polovina obchodů aspoň nic jiného neprodává) rukavice a rachejtle. Potkal jsem však mnoho pánů a ti se procházeli bez rukavic. Možná že si ruce chrání rukavicemi, jen když pouštějí rachejtle.“

Rusky se Carroll, jak se zdá, začal učit, teprve když přijel na hranice. Měl z ruštiny trochu strach, a není divu. Jak píše v *Deníku*, první slovo, se kterým se setkal, byl druhý pád příčestí množného čísla: zaščičsja-juščichsja.

Takhle líčí Moskvu: „Pět až šest hodin jsme se křížem krážem procházeli po tomto úžasném městě, po městě s bílými a zelenými střechami, s homolovitými věžemi nastavovanými jako nějaký stlačený

námořní dalekohled; s překypělými zlatými dómy, v nichž se město pokřiveně odráží jako v zrcadle; s kostely, které zvnějšku vypadají jako kupy rozmanitých kaktusů (u nichž některé lodyhy jsou zakončeny ježatými zelenými pupeny, jiné modrými a zase jiné červenými a bílými) a uvnitř jsou až do stropu kolem dokola ověšeny ikonami a lampami a vroubeny ozářenými obrázky; posléze s dlážděním kostrbatým jako ornice a s drožkáři, kteří se domáhají třicetiprocentního příplatku, protože dnes prý má carevna narozeniny... Potom jsme si zašli do klenotnice a tam jsme viděli trůny a koruny a šperky – nakonec se člověku zdálo, že tohle zboží je tam snad běžnější než ostružiny. Některé ty trůny a koruny byly přímo posety perlami.“

Pěkný obrázek nočního Kremlu zachytil Carroll v těchto řádcích: „Domů jsme se vraceli přes Kreml a tak jsme tím krásným shlukem budov dali na sebe zapůsobit za nejkrásnějšího vzhledu, jaký vůbec může mít – proud zlata, měsíčná noc, v níž se běloskvoucí hradby i věže i třpytné záblesky na zlacených dómech odrážejí zřetelněji než na slunci – na tom by nevynikly před námi tak zřetelně jako v té čiré tmě.“

Už v Nižním si Carroll, obdařený jemným hudebním sluchem, všiml nezvykle srdceryvných a lkavých melodií muslimského muezzina, propěvujícího z věže mešity. Když pak v petrohradském ženském monastýru poslouchal při bohoslužbě zpěv jeptišek, doléhající k němu z neviděného chóru, nejvíc ho dojímal čistý a zvučný hlas nějaké nejvýš dvanáctileté novicky. V *Deníku* o tom zanechal záznam, který patří k nejkrásnějším a nejosobnějším dojmům z celé cesty. Čím to asi bylo, že na něho ten dívčí hlas tak silně zapůsobil? Kdožpak ví? Ale snad se příliš nezmýlím, když budu hádat a řeknu, že mu hlas té neviděné novicky náhle připomněl jeho mladičkou zbožňovanou přítelkyni Alenku. Tu Alenku, pro kterou napsal své dvě nejlepší a dosud po celém světě čtené knihy o pohádkových dobrodružstvích v kraji divů a za zrcadlem.

Aloys Skoumal

Lewis Carroll

Alenka v kraji divů a za zrcadlem

Edice Světová próza v českých překladech
Překlad Aloys Skoumal a Hana Skoumalová
Ilustrace John Tenniel
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 20. 9. 2018

ISBN 978-80-7602-230-0 (epub)
ISBN 978-80-7602-231-7 (pdf)
ISBN 978-80-7602-232-4 (prc)